

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEKSTİL VE MODA TASARIMI ANASANAT DALI
TEKSTİL VE MODA TASARIMI PROGRAMI

MODA TASARIMI VE İLLÜSTRASYON

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Sevim ZABUNOĞLU

Danışman

Prof. Dr. Esin SARIOĞLU

İSTANBUL - 2015

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

..Tekstil ve Moda Tasarım.. Anasanat Dalı Sanatta Yeterlik Programı öğrencisi
..SEVİM ZARIN OĞLU.. tarafından hazırlanan
“..MODA TASARIMI VE İLLÜSTRASYON..”

adlı bu çalışma jürimizce Sanatta Yeterlik Tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Tarihi : 16./06/2015

(Jüri Üyesinin Ünvanı, Adı, Soyadı ve Kurumu) :

İmzası:

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Fevzi Sarıoğlu
Danışman:.....Üniv.....ASD Öğr.Üyesi

Jüri Üyesi: Prof. Sebnem R. Temiz G.
.....Üniv..... ASD Öğr. Üyesi

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Hülya Tezcan
Nişantaşı.Üniv..... ASD Öğr. Üyesi

Jüri Üyesi: Mrd. Doç. Dr. Seray Alsan
..Halıç.Üniv. Tekstil ve Moda Tasarım.. ASD Öğr. Üyesi (Yedek)

Jüri Üyesi:.....
.....Üniv..... ASD Öğr. Üyesi (Yedek)

ÖNSÖZ

Toplumsal ilişkilerin değişmesi yönünde etkili bir araç olarak tanımlanan ‘Moda’ kendini gelişmeye açık modern toplumlarda daha iyi göstermektedir.

Araştırmada, C. F. Worth’ den başlayan ve günümüze kadar modayı en çok etkileyen tasarımcıları , tarihsel süreç içerisinde incelendi. Modada ve moda illüstrasyonunda yaşanan değişimleri ve moda tasarımcılarının dönemlere göre değişen tarzları vurgulanarak, illüstrasyonlarla desteklendi.

Ayrıca araştırmayı yaparken, sanat ve sanat akımlarını, moda tasarımı içerisinde en iyi uygulayan tasarımcıları öncelikle ele alarak, onların çalışmalarına yer vermeye ayrı bir özen gösterildi.

Öncelikle, beni böylesine keyifli bir konuda, yönlendiren ve araştırma yapmamı sağlayan,çok değerli hocam Prof. Dr. Esin SARIOğLU’ na ve O’nun nezdinde tüm değerli hocalarıma teşekkürü borç bilirim.

İstanbul, 2015

Sevim Zabunoğlu

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
KISALTMALAR.....	III
ŞEKİL LİSTESİ.....	V
ÖZET.....	XII
ABSTRACT.....	XIV
1 . GİRİŞ.....	1
2. MODA TASARIMI VE İLÜSTRASYON.....	2
3. GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE GİYİM.....	4
3.1. Mezopotamya’ da (Sümer, Asur, Babil) Giyim.....	5
3.2. Persler (M.Ö 539 -331).....	9
3.3. Mısır (M.Ö 3150 -30).....	10
3.4. Antik Girit’ te Giyim	12
3.5 Antik Yunan’ da Giyim (M.Ö 5.yy – 1yy).....	14
3.6. Antik Roma’ da giyim (M.Ö 53 – M.S 500).....	15
3.7. Bizans Döneminde Giyim (M.S 313-1453).....	17
3.8. Rönesans Dönemin’ de Giyim.....	19
3.9. Barok Dönemin’ de Giyim.....	21
3.10 Rokoko Dönemin’ de Giyim.....	22
3.11. Fransız İhtilali Dönemin’ de Giyim.....	23
3.12. 19. yy ve Avrupa’ da Yaşanan Endüstriyel Devrim.....	25

4. MODA TASARIMINDA DEVRİM ve CHARLES FREDERİCH WORTH.....	26
5. 20. YY MODA TASARIMCILARI VE İLLÜSTRASYONLARI.....	32
5.1. Paul Poiret(1879 – 1944).....	32
5.2. Mariano Fortuny(1871 – 1949).....	37
5.3. Jean Lanvin(1876 – 1946).....	45
5.4. Jean Patou(1887 – 1936).....	50
5.5. Madeline Vionnet(1876 – 1975).....	53
5.6.Elsa Schiaparelli(1890 – 1973).....	57
5.7. Gabrielle Chanel(1883 – 1971).....	62
5.8. Christobal Balenciaga(1895 – 1972).....	71
5.9. Christian Dior(1905 – 1957).....	76
5.10. Pierre Cardin – 1922.....	81
5.11. Yves Saint Laurent (1936 – 2008).....	86
5.12. Paco Rabanne – 1934.....	94
5.13. Mary Quant – 1934.....	97
5.14. Karl Lagerfeld – 1935.....	105
5.15. Kenzo Takada -1939.....	109
5.16. İssey Miyake – 1938.....	114
5.17. John Galiano – 1960.....	119
5.18. Alexander Mc Queen	125
5.19. Hüseyin Çağlayan.....	130
6. MODA İLLÜSTRASYONU ve TEKNOLOJİ.....	135

7. SONUÇ.....	140
8. KAYNAKLAR.....	142
9. ÖZGEÇMİŞ.....	144

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa No
Şekil 3.1. Mağara devrinde giyim.....	4
Şekil 3.2. Sümer’de giyim.....	5
Şekil 3.3. Sümerde aksesuar.....	6
Şekil 3.4. Asur - Babil kabartma resimleri ve küçük heykelcikleri; kadın ve erkek giyimiyle ilgili oldukça detaylı bilgiler vermektedir	7
Şekil 3.5. Asur- Babil giysi detayları	8
Şekil 3.6.Pers giyimi.....	9
Şekil 3.7. Kraliyet elbisesi -Tutankamon ve karısı Ankhesenamun.....	10
Şekil 3.8. Mısır piramitlerinde duvar resimleri ve kıyafetlere ait örnekler.....	11
Şekil 3.9. Giritte, hem kadın hem erkek giyim en temel özelliği, beli sıkıca sarmasıydı.	12
Şekil 3.10. Yılan Tanrıçası heykeli- Girit kadın giyiminin temel özellikleri, tüm detaylarıyla görülmektedir.....	13
Şekil 3.11. Eski Yunan’da kadın giyimi.....	14
Şekil 3.12. Eski Yunan’da erkek ve kadın giyimi.....	14
Şekil 3.13. Eski Roma’da erkek giyimi.....	15
Şekil 3.14. Eski Roma’da kadın giyimi.....	15
Şekil 3.15.Bizans’ta giyim.....	17
Şekil 3.16. Ayasofya mozaikleri ve Bizans giyimi.....	18
Şekil 3.17. Mozaiklerden bir kesit ve Bizans temalı Dolce Gabbana koleksiyonu -2013...18	
Şekil 3.18. Rönesans’da giyim.....	19
Şekil 3.19. Barok dönemin’de giyim.....	21

Şekil 3.20. Rokoko döneminde giyim.....	22
Şekil 3.21. Fransız Devrimi sonrası kadın giyimi.....	23
Şekil3.22. Fransız Devrimi sonrası giyim.....	24
Şekil 3.23. C. F. Worth, atölyesinde çalışan kadınlar.....	25
Şekil 4.1. Avusturya kraliçesi Sisi C. F. Worth tasarımı gelinliğiyle.....	26
Şekil 4.2. Sarah Bernhardt, Cleopatra, 1891- Worth tasarımı.....	27
Şekil 4.3.Sarah Bernhardt, Lady Macbeth,1884- Worth tasarımı.....	28
Şekil 4.4. C.F. Worth' ün moda evine ait illüstrasyonları.....	29
Şekil 4.5. C.F. Worth' ün dönemin dergilerinde yer alan İllüstrasyonları.....	29
Şekil 4.6.C. F. Worth Tasarım detayları.....	30
Şekil 4.8. C. F.Worth'ün Art Nouveau etkisindeki İllüstrasyonları.....	31
Şekil 4.9. Gösterişli işlemlerle bezenmiş C. F. Worth tasarımları.....	31
Şekil 5.1. Paul Poiret ve mankenleri	32
Şekil 5.2. Paul Poiret'in fıskiye şeklindeki tasarımı	33
Şekil 5.3. Oryantalizm akımının etkisindeki Poiret tasarımları.....	33
Şekil 5.4. Paul Poiret' in, Henri Matisse' in erken dönem bronzlarından etkilendiği illüstrasyonları.....	34
Şekil 5.5. Paul Poiret, Harem tasarımları – 1911.....	35
Şekil 5.6. Paul Poiret, İllüstrasyonları.....	36
Şekil 5.7. Ünlü tasarımcı Mariano Fortuny.....	37
Şekil 5.8. Fortuny tasarımları.....	37
Şekil 5.9. Fortuny Kumaş Desenleri - 1915.....	38
Şekil 5.10. Mariano Fortuny 'Delphos' tasarımı.....	39

Şekil 5.11. Mariano Fortuny kumaş örnekleri.....	40
Şekil 5.12. Mariano Fortuny tasarım örnekleri ve detayı.....	41
Şekil 5.13. Mariano Fortuny Pelerin tasarımı ve detayı.....	42
Şekil 5.14. Mariano Fortuny İllüstrasyonlar	42
Şekil 5.15. Mariano Fortuny' nin Vogue- Paris dergisinde yayımlanan İllüstrasyonları (1924)	43
Şekil 5.16. İpek, koton ve kadife üzerine boyama tekniklerinden oluşan Fortuny kumaşları.....	44
Şekil 5.17. Jean Lanvin.....	45
Şekil 5.18. Jean Lanvin Nakışlarla bezenmiş tasarımı.....	46
Şekil 5.19. Jean Lanvin'in, Lanvin Mavisı tasarımları.....	47
Şekil 5.20. Jean Lanvin çocuk İllüstrasyonları.....	48
Şekil 5.21. Jean Lanvin İllüstrasyonları.....	48
Şekil 5.22. Jean Lanvin İllüstrasyonları.....	49
Şekil 5.23. Jean Patou ve mankenleri.....	50
Şekil 5.24. Jean Patou tasarımları.....	50
Şekil 5.25. Jean Patou' nun sporcular için yaptığı tasarımları.....	51
Şekil 5.26. Jean Patou mayo tasarımları.....	51
Şekil 5.27. Jean Patou İllüstrasyonları.....	52
Şekil 5.28. Jean Patou'nun kış koleksiyonuna ait illüstrasyonları.....	52
Şekil 5.29. Madeline Vionnet atölyesinde çalışırken.....	53
Şekil 5.30. Madeline Vionnet tasarım ve İllüstrasyonları.....	53
Şekil 5.31. Madeline Vionnet drapeleri.....	54
Şekil 5.32. Madeline Vionnet tasarımları.....	55
Şekil 5.33. Madeline Vionnet tasarımları.....	55

Şekil 5.34. Madeline Vionnet – İllüstrasyonları.....	56
Şekil 5.35. Elsa Schiaparelli atölyesinde çalışırken.....	57
Şekil 5.36. Elsa Schiaparelli tasarımları.....	57
Şekil 5.37. Elsa Schiaparelli’ nin ilhamını Dali’ nin resimlerinden aldığı tasarımları	58
Şekil 5.38. Elsa Schiaparelli tasarımı.....	58
Şekil 5.39. Elsa Schiaparelli’ nin sıradışı tasarımları.....	59
Şekil 5.40. Elsa Schiaparelli’ nin Dali etkisiyle tasarladığı elbise ve detayı.....	60
Şekil 5.41. Elsa Schiaparelli illüstrasyonları.....	60
Şekil 5.42. Elsa Schiaparelli’ nin döneme damgasını vuran iddalı tasarımları.....	61
Şekil 5.43. Chanel ve İllüstrasyonu.....	62
Şekil 5.44. Chanel ve tasarımları.....	63
Şekil 5.45. Chanel ve döneme damgasını vuran mini siyah elbise tasarımları.....	63
Şekil 5.46. Chanel ve döneme damgasını vuran tasarımları.....	64
Şekil.5.47. Chanel’ in oldukça rahat ve özgür hissettiren tasarımları.....	65
Şekil 5.49. Chanel İllüstrasyonları (döneme damgasını vuran blazer ceketler).....	66
Şekil 5.50. Chanel’ in tarzını çok iyi ifade eden İllüstrasyonları.....	67
Şekil 5.51. Chanel logosu.....	68
Şekil 5.52. Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk’ ün tasarımlarını, Chanel’ e yaptırdığı üniformalarıyla Türk askerleri.....	69
Şekil 5.53. Cristobal Balenciaga ve kadınsı hatları vurgulayan tasarımı.....	71
Şekil 5.54. Balenciaga Tasarım ve İllüstrasyonları.....	72
Şekil 5.55. Balenciga’ nın İspanyol gelenekselliğini yansıtan tasarımı.....	72
Şekil 5.56. Balenciga’ nın İspanyol gelenekselliğini fazlasıyla gördüğümüz tasarımları...73	
Şekil 5.57. İspanyol Gelenekselliği’ nin etkilerini yansıtan Balenciaga tasarımları.....	73

Şekil 5.58. Balenciaga İllüstrasyonları.....	74
Şekil 5.59. Balenciaga' nın farklı yıllara ait İllüstrasyonları.....	74
Şekil 5.60. Balenciaga' nın ilhamını boğa güreşçilerinden ve Flamenko dansçılarından aldığı tasarımları.....	75
Şekil 5.61. Christian Dior tasarımlarını taşıyan mankenleriyle.....	76
Şekil 5.62. Christian Dior - 1947- New Look akımı – Corolle Koleksiyonu.....	76
Şekil 5.63. Christian Dior tasarımları ve İllüstrasyonları.....	77
Şekil 5.64. Christian Dior İllüstrasyonları.....	78
Şekil 5.65. Christian Dior, New Look Modası.....	79
Şekil 5.66. Christian Dior İllüstrasyonları, 1945 – 1955.....	80
Şekil 5.67. Christian Dior, tasarım detayı ve İllüstrasyonları – 1955.....	80
Şekil 5.68. Ünlü tasarımcı, Pierre Cardin.....	81
Şekil 5.69. Pierre Cardin Tasarımları.....	81
Şekil 5.70. Pierre Cardin Cosmocerbs tasarımları.....	82
Şekil 5.71. Pierre Cardin Tasarımları.....	82
Şekil 5.72. Pierre Cardin İllüstrasyon ve tasarım detayı.....	83
Şekil 5.73. Pierre Cardin, ‘Ready – to - Wear‘ 1959.....	83
Şekil 5.74. Pierre Cardin' in Beatles için yaptığı tasarımlar – 1963.....	84
Şekil 5.75. Pierre Cardin İllüstrasyon ve tasarımı.....	84
Şekil 5.76. Pierre Cardin İllüstrasyonları.....	85
Şekil 5.77. Pierre Cardin İllüstrasyonları.....	85
Şekil 5.78. Y. S. Laurent ve İllüstrasyonu.....	86
Şekil 5.79. Y. S. Laurent İllüstrasyonu ve uygulanmış şekli.....	86
Şekil 5.80. Y. S. Laurent ‘in bir devrim niteliğindeki tasarımları.....	87

Şekil 5.81. Y. S. Laurent İllüstrasyonları.....	87
Şekil 5.82. Yves Saint Laurent Tasarım detayları ve İllüstrasyonları.....	88
Şekil 5.83. Yves Saint Laurent kumaş örnekleriyle birlikte İllüstrasyonları.....	88
Şekil 5.84. Y. S. Laurent' in Mondrian 'ın çizgilerini yansıttığı tasarımları.....	89
Şekil 5.85. Y. S. Laurent' in Mondrian etkili İllüstrasyonları.....	89
Şekil 5.86. Yves Saint Laurent –Farah Diba için tasarladığı gelinlik -1959.....	90
Şekil 5.87. Y. S. Laurent Tasarımları.....	90
Şekil 5.88. Y. S. Laurent Mondrian etkili Tasarımları.....	91
Şekil 5.89. Y. S. Laurent Tasarımları.....	92
Şekil 5.90. Y. S. Laurent İllüstrasyonu -1990.....	93
Şekil 5.91. Paco Rabanne atölyesinde çalışırken.....	94
Şekil 5.92. Paco Raben, Barbarella film Kostümleri-Jane Fonda 1966.....	94
Şekil 5.93. Barbarella film Kostümleri – Jane Fonda – Paco Rabanne – 1966.....	95
Şekil 5.94. Barbarella film Kostümleri – Jane Fonda – Paco Rabanne – 1968.....	95
Şekil 5.95. Paco Rabanne, illüstrasyon.....	96
Şekil 5.96. Mary Ouant İllüstrasyon çalışması yaparken.....	97
Şekil 5.97. Mary Ouant tasarımı– 1960' lar.....	97
Şekil 5.98. Mary Ouant tasarımları.....	98
Şekil 5.99. Mary Ouant - İllüstrasyonları - 1960' lar.....	98
Şekil 5.100. Mary Ouant tasarımıyla Twiggy- 1960' lar.....	99
Şekil 5.101. Dönemin popüler kültürünü belirleyen model Twiggy, 1960' lar.....	100
Şekil 5.102. Mary Ouant ve bir devrim niteliği taşıyan tasarımları - 1960' lar.....	100
Şekil 5.103. Mary Ouant Tasarımları ve dönemin stil ikonu Twiggy	101
Şekil 5.104. Mary Ouant tasarımları.....	102
Şekil 5.105. Mary Ouant tasarımları.....	103

Şekil 5.106. Mary Quant ve papatya desenli tasarımı.....	104
Şekil 5.107. K. Lagerfeld ve İllüstrasyonları.....	105
Şekil 5.108. Karl Lagerfeld’ in Fendi Markası için yaptığı tasarım – 1972.....	106
Şekil 5.109. Karl Lagerfeld İllüstrasyonları.....	107
Şekil 5.110. Karl Lagerfeld’ in Elizabeth Taylor Burton için hazırladığı tasarımın İllüstrasyonları, 1960.....	108
Şekil 5.111. Karl Lagerfeld’ in Macy’ s markası için hazırladığı tasarımın İllüstrasyonları.....	108
Şekil 5.112. Kenzo Takada ve İllüstrasyonlar	109
Şekil 5.113. Kenzo Takada Jungle Jap Tasarımlar.....	110
Şekil 5.114. Kenzo, Electric Jungle koleksiyonu	110
Şekil 5.115. Electric Jungle koleksiyonu, Kenzo’ nun mizahi bakış açısının en güzel örneklerini yansıtır.....	111
Şekil 5.116. Kenzo, Electric Jungle koleksiyonun’ dan örnekler.....	111
Şekil 5.117. Kenzo’ nun Then&Now Koleksiyonundan örnekler.....	112
Şekil 5.118. Kenzo İllüstrasyonları.....	112
Şekil 5.119. Kenzo İllüstrasyonları.....	113
Şekil 5.120. İssey Miyake	114
Şekil 5.121. İssey Miyake’ nin Shibori tekniğiyle yaptığı tasarımı.....	114
Şekil 5.122. İssey Miyake’ nin Origami tekniğiyle yaptığı tasarımları.....	115
Şekil 5.123. İssey Miyake’ nin Japon geleneksel teknikleriyle yaptığı tasarımları.....	115
Şekil 5.124. İssey Miyake’ nin defilesinden tasarımlar.....	116
Şekil 5.125. İssey Miyake’ nin teatral nitelik taşıyan tasarımları.....	116
Şekil 5.126. İssey Miyake İllüstrasyon örneği.....	117

Şekil 5.127. İssey Miyake İllüstrasyon örneği.....	117
Şekil 5.128. İssey Miyake’ nin İllüstrasyon örnekleri.....	118
Şekil 5.129. İssey Miyake’ nin İllüstrasyon detay çalışması.....	118
Şekil 5.130. John Galiano.....	119
Şekil 5.131. John Galiano ve teatral tasarımları.....	120
Şekil 5.132. John Galiano ve renk ahengi içindeki tasarımları.....	120
Şekil 5.133. Christmas ağaçları- John Galliano’ nun Christian Dior için yaptığı desenler.	121
Şekil 5.134. J. Galiano İllüstrasyonları.....	122
Şekil 5.135. J. Galiano İllüstrasyonları.....	122
Şekil 5.136. John Galiano ve erkek tasarımları.....	123
Şekil 5.137. John Galiano teatral nitelik taşıyan tasarımları.....	124
Şekil 5.138. A. Mc. Queen.....	125
Şekil 5.139. A. Mc. Queen tasarımı ve detayı	125
Şekil 5.140. A. Mc. Queen tasarımları.....	126
Şekil 5.141. A. Mc. Queen 2010 İlkbahar – yaz koleksiyonu.....	127
Şekil 5.142. A. Mc. Queen illüstrasyonları – 2000.....	128
Şekil 5.143. A. Mc. Queen illüstrasyonları.....	128
Şekil 5.144. A. Mc. Queen illüstrasyon detayları.....	129
Şekil 5.145. Hüseyin Çağlayan.....	130
Şekil 5.146. Hüseyin Çağlayan atölyesinde çalışırken.....	130
Şekil 5.147. Hüseyin Çağlayan’ın, tasarımlarından detaylar	131
Şekil 5.148. Hüseyin Çağlayan ‘ After Words’ temalı defilesinden tasarım örneği – 2000.....	132
Şekil 5.149. Hüseyin Çağlayan‘ AfterWords’ Koleksiyonu- 2000.....	132

Şekil 5.150. Hüseyin Çağlayan ' AfterWords' Koleksiyonu ahşap basamaklı paneller - 2000.....	133
Şekil 5.151. Hüseyin Çağlayan İllüstrasyonları.....	133
Şekil 5.152. Hüseyin Çağlayan İllüstrasyonları.....	134
Şekil 5.152. t-e-l-e-p-a-t-h-y - Koleksiyonundan, İllüstrasyonlar - 2000	134
Şekil 6.1. Bilgisayarda yapılmış Moda illüstrasyonları	135
Şekil 6.2. Moda illüstrasyonları ve bilgisayarda yapılan farklı uygulamalar.....	135
Şekil 6.3. Kalıp için geliştirilmiş sistemler	136
Şekil 6.4. Bilgisayar ve kalıp programları.....	137
Şekil 6.5. Günümüzbilgisayar programları ve tasarımcının işini kolaylaştıran çözümler...	138
Şekil 6.6. El becerilerini kullanmak isteyenler için geliştirilen çözümler.....	139

GENEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı :Sevim ZABUNOĞLU
Anabilim Dalı :Tekstil ve Moda Tasarımı
Programı : Tekstil ve Moda Tasarım
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Esin SARIOĞLU
Tez Türü ve Tarihi :Yüksek Lisans- Haziran- 2015

MODA TASARIMI ve İLLÜSTRASYON

ÖZET

Tarih boyunca birçok farklı kültürün, farklı yöntemler deneyerek, giyinmek için çaba gösterdiğini görürüz. Kıyafet her zaman ve hemen her toplumda önemli bir kavram olarak yerini korumuştur.

Bilindiği üzere moda, daha çok modern zamanlara ait bir kavramdır. İnsan hayatını etkileyen geçici yeniliklerin çoğu, Moda olarak algılanır. Ama Moda deyince ilk olarak aklımıza Giyim gelir.

Moda illüstrasyonları daha çok tasarımcıların, giyimle ilgili düşüncelerini, fikirlerini estetik bir şekilde kağıt üzerinde göstermelerinden oluşan görsel çalışmalardır. Yüzyıllardır, bu tarz çalışmaların, sadece giyimle ve o döneme ait bilgiler vermenin yanısıra; yapanın artistik yeteneğini, tarzını da yansıttığını görürüz.

İnsanoğlu mağara devrinden bu yana, şartlar elverdiğince, kendisini, çevresindekileri resmetmeye çalışmıştır. Tarih boyunca uygarlıklara şöyle bir baktığımızda da; kimi zaman Mısır piramitlerinin duvarlarında, kimi zaman eski Yunan ve eski Roma uygarlıklarının seramiklerinde görüldüğü gibi; fikirlerini, düşüncelerini görsel olarak aktarma düşüncesi her zaman hakim olmuştur.

Süreç içerisinde, insanoğlunun bu konudaki çabası, zamana göre değişikliğe uğramış ve sonunda da insanlar; kendilerini, kalem kağıtla ifade etmeye başlamışlardır.

Giyim konusunda etkili olan, görsel çalışmalar ve moda çizimlerinin, özellikle 17.yy'da boy gösterdiği görülür. 18.yy'da magazin dergilerinin ortaya çıkmasıyla artık bu tarz çalışmalar, modada görsel iletişim aracı olarak kullanılmaya başlar. Fotoğraf makinesinin icadı ve fotoğrafların, moda alanında kullanılmasına kadar, moda illüstrasyonları bu alandaki iletişimin nerdeyse tek hakimi olur.

Bu çalışmada, moda Tasarımı ve illüstrasyonunun birbiriyle olan bağlantılarının önemine değinilecektir. Modern moda kavramının ortaya çıkmasıyla; 19. yüzyılın ikinci yarısından günümüze kadar gelen bu bağlantılar, birçok çalışmaya ilham kaynağı olmuştur. Moda tasarımcıları çoğunlukla, modern sanat akımlarının içinde yer alarak çok farklı tasarımlara imza atmışlardır. 20. Yüzyılın başlarından itibaren, modern sanat akımları ile Moda İllüstrasyonları arasındaki etkileşim oldukça fazladır. Çalışmada modern sanat akımları ile moda ve illüstrasyon arasındaki etkileşimlerde örneklenerek açıklanmıştır.

20.yy'ın sonlarına doğru bilgisayarların her alanda kullanımının yaygınlaşması, doğal olarak moda illüstrasyonunu da etkilemiştir. Günümüzde tekstil sektörü ve eğitim kurumlarının çoğunda bilgisayar destekli donanım ve yazılım çözümleri yaygın olarak kullanılmaktadır. Çalışmada ayrıca bu konuda neler yapıldığına da vurgu yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Moda Tarihi, Moda Tasarımcıları, İllüstrasyon, Teknoloji ve İllüstrasyon

GENERAL KNOWLEDGE

Name and Surname : Sevim ZABUNOĞLU
Department : Textile & Fashion Design Department
Course : Textile & Fashion Design Department
Thesis Advisor : Prof.Dr. Esin SARIOĞLU
Academic Degree- Term : Postgraduate- June - 2015

FASHION DESIGN AND ILLUSTRATION

ABSTRACT

We observe that various cultures have put an effort for their clothes by trying different methods throughout the history. The clothes have always maintained their importance as a significant concept for almost all nations.

As is known, the fashion is a subject of modern times. Most of the temporary novelties affecting human life are defined as fashion yet once we hear the word “fashion” we immediately picture the clothes in our minds.

As for the fashion illustrations, they are the visual works of the designers who illustrate their fashion related ideas and opinions upon a paper in an aesthetical manner. Actually these kinds of works do not only give us information regarding the clothes and the periods when these clothes were worn, but also reflect the talent and style of their creators.

People have tried to picture themselves or the ones around as much as the circumstances allowed since the times when they used to live in caves. As we look at the civilizations in the history we see that the idea of reflecting one’s ideas and feelings; either on the walls of the pyramids like the Egyptians did or on the ceramics as the ancient Greeks and Romans did.

Throughout the history this effort of the human kind has been adopted according to the age and consequently the people started to express themselves via pen and papers.

The illustrative works and fashion drawings regarding the clothes started mainly in the 17th century. As the magazines appeared as of the 18th century, these works started to be used a visual communication mean. The fashion illustrations dominated the communication in that sector until the invention of cameras and the use of the photographs for the fashion.

In this study, the connections between the fashion design and illustrations will be mentioned. Appeared along with the creation of modern fashion concepts as of the second half of the 19th century, these connections have inspired various works. Fashion designers have created very different designs as they have always been inspired by several different modern art movements. The interaction between modern art movements and fashion illustrations has escalated since the beginning of the 20th century. In this study, the interactions between the modern art movements and fashion and illustrations have been explained via examples.

The fact that the computers became popular in each field towards the end of the 20th century naturally affected the fashion illustrations. The majority of the textile companies and educational institutions are currently equipped with computer aided design systems and various software solutions. In this study, the facts related to the use of modern technology are also emphasized.

GİRİŞ

İnsanoğlunun giyinmeyi keşfettikten sonra, süslenmek ve güzelleşmek için çaba harcadığını görmekteyiz. Tarih boyunca bir çok farklı kültür; farklı yöntemler deneyerek, kıyafetlerini güzelleştirmeye, süslemeye çalışmıştır. Kıyafet her zaman, önemli bir kavram olarak önemini korumuştur.

Moda tarihine baktığımızda 19.yy'ın ikinci yarısında yaptığı çalışmalarla adından söz ettiren ve tasarımcıların babası olarak kabul edilen, C. F. Worth ile birlikte; o güne kadar daha çok terzilerden sorulan giyimde çok büyük değişiklikler olduğunu görmekteyiz.

C. F. Worth, ilk koleksiyonunu hazırlayarak; tasarımın öneminin artması ve tasarım kavramının öne çıkmasında büyük katkılarda bulunmuştur. Yaptığı illüstrasyonlarla da değişimdeki etkisini, fazlasıyla görmek mümkündür.

O'nun açtığı yoldan gelen 20.yy modacıları Paul Poiret , Mariano Fortuny ve diğer tasarımcılar, günümüze kadar sürecek olan bir furyanın yani; tasarım ve tasarımcı kavramının temelini atarlar.

Tasarım ve moda algısı, Dünya'daki belli başlı olaylara, dönemlere göre değişse de, bugün artık özellikle modern toplumlarda, oldukça önemli bir yere sahiptir.

İllüstrasyon ise modanın ayrılmaz bir parçasıdır. Hemen her modacının koleksiyonlarını hazırlarken, uygulamaya başlamadan önce, ilk olarak başvurduğu yöntemdir. İllüstrasyonlar, çalışmaların, görsel olarak derlenmesine ve buna göre bir düzen kurulmasına sebep olur.

Bu çalışmayı yaparken tarihsel süreçte moda da ve moda illüstrasyonunda yaşanan değişimler ele alınmıştır. Moda tasarımcılarının dönemlere göre değişen tarzları araştırılmış ve bunları tasarımcıların orijinal illüstrasyonlarıyla desteklemek amaçlanmıştır.

Ayrıca, özellikle 20.yy boyunca, modanın hızla değişen rekabet ortamında, ne gibi konuların öne çıktığı ve modacıların bu konulardaki fikir ve düşüncelerinin ne olduğuna da, çalışmada yer verilmiştir.

Araştırmada , geçmiş tecrübelerden ve öğrenci beklentilerinden yola çıkılarak; konuyla alakalı kitap ve yayınlarda daha iyi olabileceği düşünülen öğelerin ön plana çıkarılması ve bunların orijinal resimlerle desteklemesi; öncelikle amaçlanmıştır.

2. MODA TASARIMI – İLLÜSTRASYON

Bilindiği üzere moda, daha çok modern zamanlara ait bir kavramdır. İnsan hayatını etkileyen geçici yeniliklerin çoğu moda olarak algılanır. Ama moda deyince ilk akla gelen giyimle ilgili olan şeylerdir.

Moda illüstrasyonları daha çok tasarımcıların, giyimle ilgili düşüncelerini, fikirlerini estetik bir şekilde kağıt üzerinde göstermelerinden oluşan görsel çalışmalardır. Aslında nerdeyse yüzyıllardır, bu tarz çalışmaların, sadece giyimle ilgili detayları göstermekle kalmadığını; aynı zamanda, tasarımcının artistik yeteneğini, tarzını da yansıttığını görürüz.

İnsanlık tarihi çok çeşitli ve oldukça derin bir konudur. Giyim tarihi ile ilgili herhangi bir konu seçildiğinde ise o konunun zenginliğine ulaşmak, geçmişle ilgili bağlantılar kurmak günlük yaşantımızda geleceğimizi şekillendirmemiz için çok verimli ipuçları oluşturulmasına yardımcı olmaktadır.

Giyisi tarihide tüm alanlarda olduğu gibi, kendi içinde çok çeşitlilik göstererek, büyük bir kültürel farklılık, mistik anlam çeşitliliği, siyasi ya da politik mesajlarla karşımıza çıkmaktadır.

İnsanoğlu neredeyse mağara devrinden bu yana, şartlar elverdiğince, kendisini, çevresindekileri resmetmeye çalışmıştır. Tarih boyunca uygarlıklara şöyle bir baktığımızda da; kimi zaman Mısır piramitlerinin duvarlarında, kimi zaman eski Yunan ve eski Roma uygarlıklarının seramiklerinde görüldüğü gibi; fikirlerini, düşüncelerini görsel olarak aktarma düşüncesi her zaman hakim olmuştur.

Süreç içerisinde, insanoğlunun bu konudaki çabası, zamana göre değişikliğe uğramış ve sonunda da; insanlar, kendilerini, kalem kağıtla ifade etmeye başlamışlardır.

Giyim konusunda etkili olan, görsel çalışmalar ve moda çizimlerinin, özellikle 17.yy'da boy gösterdiği görülür. 18.yy'da magazin dergilerinin ortaya çıkmasıyla artık bu tarz çalışmalar, modada görsel iletişim aracı olarak kullanılmaya başlar. Fotoğraf makinesinin icadı ve fotoğrafların moda alanında kullanılmasına kadar, moda illüstrasyonları, bu alandaki iletişimin neredeyse tek hakimi olur.

1932'de Vogue dergisinin, o zamana kadar moda çizimlerinden oluşan kapağında, moda fotoğrafı yer almış, böylelikle bu konuda büyük bir devrim yaşanmıştır. Moda fotoğrafçılığı, uygunluğu ve popülerliği sayesinde moda illüstrasyonunun yerini almıştır. Bu tarihten sonra, moda illüstrasyonu artık modanın tek görsel iletişim aracı olmaktan çıkmış ve daha çok modacıların fikirlerini, yaratıcılıklarını kağıt üzerinde gösterdikleri bir araç olarak, günümüze kadar gelmiştir.

Moda tasarımı ve illüstrasyonunun birbiriyle olan bağlantıları oldukça önemlidir. Modern moda kavramının ortaya çıkmasıyla; 19. yüzyılın ikinci yarısından günümüze kadar gelen

bu bağlantılar, birçok çalışmaya ilham kaynağı olmuştur. Moda tasarımcıları çoğunlukla modern sanat akımlarının içinde yer alarak, çok farklı tasarımlara imza atmışlardır. 20. yüzyılın başlarından itibaren modern sanat akımları ile moda illüstrasyonları arasındaki etkileşim oldukça fazladır. Gerçeküstücülük, Kübizm, Fütürizm gibi akımlar, moda ile doğrudan etkileşim içinde olmuştur. Doğadaki formları birebir alarak, geometrik formları araştıran Kübist sanatçılar, bu dönemde ortaya çıkan kıyafet tasarımlarında da hacimli kıyafetlerden, kumaşın sadece bir yüzey olarak kullanıldığı, insan bedeninin geometrik parçalarla örtüldüğü sade tasarımlar ortaya çıkarmıştır. Özellikle, moda tasarımcısı Elsa Schiaparelli bu akımın öncülerindedir. Fütürizm ve Kübizm akımı içinde yer alan sanatçıların bir toplumu yeniden inşa etme çabaları, yeni kıyafet stillerini de beraberinde getirmiştir. Modern sanat akımları ile moda ve illüstrasyon arasındaki etkileşimlere sık sık rastlamak mümkün olmuştur.

Modern moda kavramıyla, 19. yüzyılın ikinci yarısından günümüze kadar, moda ve sanat etkileşimi birçok illüstrasyon çalışmasında etkili olmuştur. Moda tasarımcıları çoğunlukla terzilerden farklı birer sanatçı olduklarını da anlatmaya çalışmışlardır. Bu moda tasarımcılarından en bilinenleri; ilk moda tasarımcısı olarak anılan C. F. Worth ve modanın kralı olarak tarihteki yerini alan Paul Poiret'dir.

3. GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE GİYİM

İnsanın ortaya çıkışı günümüzden iki milyon yıl öncesine dayanır. İlk insanların giyimi hakkındaki bilgileri mağara duvarlarına çizdikleri resimlerden öğrenmekteyiz. İlk çağda asıl amaç korunmak olmakla beraber; zamanla kahramanlık, süslenme gibi konularda amaç olmuştur. Avladıkları hayvanların postlarıyla örtünüp bunların kemik ve dişlerinden bilezik ve kolye gibi takılar yapmışlardır.

İlk insanlarda giyimde görülen basit şekil, zamanla gelişerek yerini farklı şekillere bırakmıştır. İlk başlarda hiç kesilmeden postun doğal haliyle vücutlarını örtmüşler, fakat zamanla iki, üç parçalı halde kullanmışlardır. Arkalar tek, önler iki parçadan oluşmuş; ön ve arka parçalar omuzdan kayışlarla birbirine tutturulmuştur.



Şekil3.1. Mağara devrinde giyim

Kaynak: <http://www.nlr.ru/eng/exib/moda/hist/> (24.04.2013)

Daha sonraki aşamada, ağaçların kabuk ve gövdelerinden faydalanmışlar, meyve yaprak ve tohumlardan elde ettikleri boylarla kıyafetlerini renklendirmeye başlamışlardır.

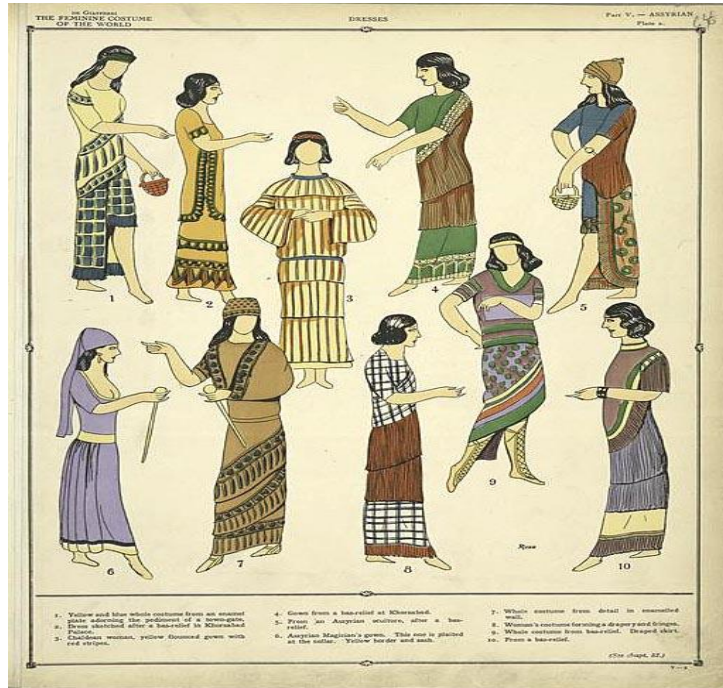
Tarih öncesi mağara resimlerine baktığımızda, doğal pigmentlerin su ya da yağ ile karıştırıldığını ve antik dönemde yaşamış insanların da kıyafetlerini, tenlerini ve mücevherlerini boyamak için farklı renkler bulmuş olduklarını anlayabiliriz. Bu boya ve pigmentlerin bir çoğu bitkilerden elde ediliyordu. Böceklerden, kayalardan, minerallerden ve topraktan da farklı renkler elde edilebiliyordu. ‘ Tire yöresi moru ’ gibi deniz salyangozundan elde edilen en kaliteli, en pahalı ve en az bulunan boylar da kültürden kültüre, kıtadan kıtaya aktarılıyordu. Renkler aynı zamanda sınıfa, alışkanlıklara ve coğrafi kökene göre de değişebiliyor, sembolik bir nitelik taşıyabiliyordu(Çifçi, 2012: 38).

İnsanoğlunun varlığıyla birlikte desen de var olmuştur. İlk insanlar, mağara duvarlarına avlayacakları hayvanları betimleyerek, ilk desen örneklerini vermişlerdir. Tarih boyunca da desen; konuların, nesnelere, duyguların ve düşüncelerin betimlenmesinde kullanılmıştır. Bu

anlatım biçimi; dönemlere, toplumların kültürel yapısına ve sanatçı kişiliklerine göre, farklılıklar göstermektedir.

3.1. Mezopotamya’da(Sümer, Asur, Babil) Giyim

Mezopotamya giyiminin temel özelliği, kapalı oluşudur. Hakim unsur şal ve tuniktir. Sümerler’de örme tunik kadın ve erkeklerde hakimdir. Bu tunik Sümer kadınları tarafından sol omuzdan sarkıtılarak kullanılmıştır. Sümerli kadınlar, gövdeyi boyuna kadar saran spiral bir etek kullanmıştır. Kubbe biçimi başlıkları, halka takılarak süslenmiş; erkeklerde uzun saç ve sakal zarafet sembolü olarak görülmüştür.



Şekil 3. 2. Sümer’de giyim

Kaynak: Cosgrave, B. (2003) Costume & Fashion, s 15.



Şekil3.3. Sümer'de aksesuar

Kaynak: <http://nlr.ru/eng/exib/moda/hist/> (24.04.2013)

Özellikle, taş tabletler üzerine yaptıkları resimlerden ve mezar kalıntılarından, Mezopotamya giyimi hakkında oldukça detaylı bilgiler almaktayız.

Asur ve Babil’de, kadın ve erkek giyimi benzer özellikler taşır. Krallar kısa kollu yuvarlak yakalı yün tunik üzerine, vücutlarını birkaç hareketle saran ve sol omuza atılan bir şal örtmüşlerdir. Şal kenarları zengin saçaklarla süslenmiş; işlemeler ve püsküllerle çevrilmiştir. Mor renkli işlemeleri krallar kullanmış; şalların ucundaki püsküllere altın tozu serpilmiştir.



Şekil3.4 Asur - Babil kabartma resimleri ve küçük heykelcikleri; kadın ve erkek giyimiyle ilgili oldukça detaylı bilgiler vermektedir

Kaynak: <http://www.fashion-era.com/> (04.01204)



Şekil 3.5. Asur- Babil giysi detayları

Kaynak: <http://glamourdaze.com/history-of-womens-fashion>(16.05.2015)

3.2 Persler (M.Ö 539 – 331)

Pers giyimi hakkında bilgileri, Persopolis alçak kabartmalarından almaktayız. Çekingen tutumları giyimlerine yansımış, tümüyle örtünerek giyinmişlerdir. İlk kez vücut özelliklerine uygun iç çamaşırı giyen toplumdur. Ayrıca applike sanatı, Persler’de ortaya çıkmıştır.

Erkek giyiminde en çarpıcı özellik, pelerin şeklinde yere kadar uzun elbiselerdir. Kollar geniş ve pliselerle zenginleştirilerek, yelpaze şeklinde açılmaktaydı. Mor ve beyaz rengi krallar kullanmışlardır.



Şekil 3.6.Pers giyimi

Kaynak: <http://glamourdaze.com/history-of-womens-fashion>(16.05.2015)

3.3. Mısır(M.Ö 3150 - 30)

Mısır'da kadın ve erkek giysileri hafif ve serin tutan, sıcak ve nemli iklime uygun, ince dokunmuş ketenlerden oluşmaktaydı. Bu kumaşlar, Nil Vadisi'nde yetişen keten bitkisinden elde ediliyordu. Keten boyamanın zor bir iş olmasından ve ketenin lifli bir dokuya sahip olmasından ötürü, genel olarak beyaz keten olarak kullanılmaktaydı. Bu nedenle insanlar, kıyafetlerine hareket katmak için aksesuar kullanıyordu. (Çiftçi, 2012: 18)

İklimin sıcaklığı giyimi etkilemiş, vücudun pek çok yerini açıkta bırakan giysiler giymişlerdir. Toplumun alt tabakaları basit, sade bir çıplaklığa yönelirken, yüksek tabaka daha zengin ve görkemli bir giyime yönelmiştir. Erkekler 'Şentit' denilen kısa peştamal, kadınlar 'Kalasiris' adı verilen, göğüsten ayak bileğine kadar uzanan giysiler kullanmışlardır.



Şekil 3.7. Kraliyet elbisesi -Tutankamon ve karısı Ankhesenamun

Kaynak: Cosgrave, B. (2013) Costume&Fashion, s 20.



Şekil3.8. Mısır piramitlerinde duvar resimleri ve kıyafetlere ait örnekler

Kaynak: Cosgrave, B. (2013) *Costume&Fashion*, s 27.

Antik Mısır'da mezarlar, ölümden sonra hayatın devam edeceğine inanıldığından ötürü, tabiat güzelliklerinin, bayram ve şenliklerin, ziyafet ve oyunların resimleriyle süslenirdi. Bu düşünce de Mısır'da, giyimle ilgili bilgilenmemiz açısından oldukça önemli olmuştur. Gerek hayat, gerek sanat bakımından da, gelmiş geçmiş kültürlerin en verimli ve en başarılı olanlarındandır.

3.4. Antik Girit

Giritli kadınlar, Şapka kullanarak, saçlarına çeşitli şekiller vermişler, göğüsleri açıkta bırakan beli korsajlı etekler, dizden aşağı farbelalı kıyafetler giymişlerdir. Etek altına jüpon giyilmesi ilk kez Girit’de başlamıştır. Son derece ayrıntılı desenlere sahip dokumalar yapmışlardır.

Erkek giyiminde üst beden çıplak, altta ise hareket kolaylığı sağlayan üçgen nal biçimi etekler kullanılmıştır. Giritli erkekler, savaşçı olduklarından, kıyafetlerini yaptıkları işe göre seçmişlerdir. Etek, katlanmış bir kuşakla bele sıkıca tutturulmuştur.



Resim 3.9. Giritte, hem kadın hem erkek giyim in en temel özelliği, beli sıkıca sarmasıydı

Kaynak: Cosgrave, B. (2013) Costume&Fashion, s 30.



Resim 3.10. Yılan Tanrıçası heykeli- Girit kadın giyiminin temel özellikleri, tüm detaylarıyla görülmektedir.

Kaynak: Cosgrave, B. (2013) *Costume&Fashion*, s 33.

3.5. Antik Yunan (MÖ 5 yy -1yy)

Yunanlılar giyimlerinde basit kumaşlardan yapılmış bol drapelı modelleri kullanmışlardır. Kadın ve erkek giysileri alt ve üst olarak ikiye ayrılmıştır. Alt giysilere 'kiton' üst giysilere 'himasyon' ve 'peplos' denmiştir. Kitonda, Dor ve İyon Kitonu olarak ikiye ayrılır.

Dor Kitonu, boynun geçeceği yuvarlak oyuğun bulunduğu kumaşın belde kemerle bağlanarak bluzan görünmesini sağlayan kıyafettir.

İyon Kitonu, öne ve arkaya dikdörtgen kumaş parçaları yerleştirilmiş, omuzdan iğne ya da klipslerle tutturulmuştur.



Resim3.11. Eski Yunan'da kadın giyimi

Kaynak: Cosgrave, B. (2013) Costume&Fashion, s 42.

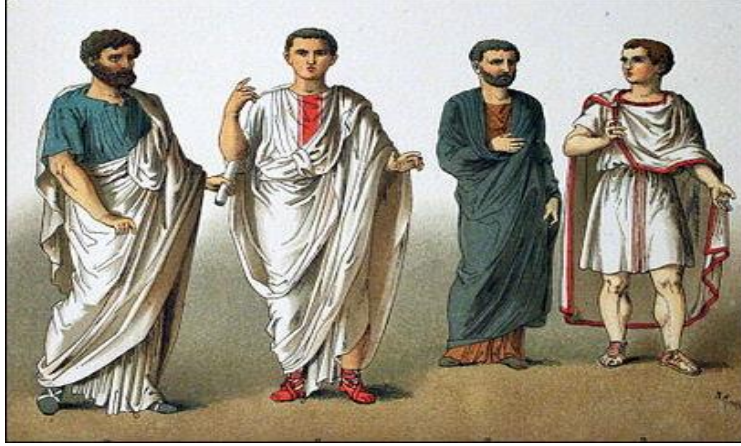


Resim 3.12. Eski Yunan'da erkek ve kadın giyimi

Kaynak: Cosgrave, B. (2013) Costume&Fashion, s 51.

3.6. Antik Roma (MÖ 53-MS 500)

Roma, Yunan giyimini benimsemiştir. Yunan giyimindeki kitona benzer tunik, Roma’ da ‘Stolla’ adını almıştır. Stolla ayak bileği uzunluğunda kayık yakalı ve kolları dirseğe kadardı. Belde kordon kemerle tutturulur ve drapeler, büzgüler oluşurdu.



Şekil 3.13: Eski Roma’da erkek giyimi

Kaynak: Cosgrave, B. (2013) Costume&Fashion, s 71.

En üste giyilen ‘Toga’ veya ‘Harmaniye’ manto yerine kullanılırdı. Önceleri yarım daire olan Toga kadın ve erkeğin ortak giysisi iken, sonraları elips biçimine dönüşüp, yalnızca erkekler tarafından kullanılmıştır.



Şekil3.14. Eski Roma’da kadın giyimi

Kaynak: Cosgrave, B. (2013) Costume&Fashion, s 73.

Kadınların temel kıyafeti 'fibula' adı verilen broş veya tokalarla omuzdan tutturulduktan sonra, pileler halinde dökülen, göğüs altında ve belde kemerle sabitlenen stoladır.

3.7. BizansDönemi (MS. 313 -1453)

Kadın ve erkek kıyafetleri benzer özellikler göstermiştir. Belden bağlanan bol ve uzun gömlek 'Hiton' ile sağ omuza iğneyle tutturulan manto 'Himation' dan oluşmuştur. Üst üste giyilebilecek gömlek sayısı ve kumaşın cinsi, kişinin toplumdaki yerine göre değişmiştir. Hiton'u süsleyen dikey şeritler 'Bizanstin' adı verilen etek süsleri ve yakalar sosyal statüyü temsil etmekteydi. Yarım daire şeklinde 'Sagus' adı verilen pelerinler kullanmışlardır.



Şekil3.15. Bizans'ta Giyim

Kaynak: Cosgrave, B. (2013) Costume&Fashion, s 87.

Tunikler, Bizans giyiminin temel özelliğini teşkil etmekteydi. Halk kesimi için, günlük işlerinde üzerlerine geçirdikleri sıradan bir kıyafet olurken, üst sınıftaki insanlar için bir içlik görevi görüyordu. Tunüğün imalatında, ilk olarak sade süsüz, boyanmamış keten veya boyanmamış yün dokumalar kullanılmıştır. Daha sonraları üst sınıfa mensup kişiler için, yazlık iç giyim, ipek dokumalar da kullanılmıştır.



Şekil3.16. Ayasofya mozaikleri ve Bizans giyimi

Kaynak: <http://huppages.com/hub/FashionHstoryLadiesFashionDesignsoftthe1930s> (12.05.2014)

Bizans İmparatoriçesi Teodora, MÖ 532’ de kocası Jüstinyen’in imparatorluğu sırasında ‘ Ne bu mor renkli kisvelerden vazgeçerim, ne de insanların bana ‘ Majesteleri’ dememelerine tahammül edebilirim ‘ ’ sözlerini sarfetmiştir. İmparatoriçenin hesapsızca harcamalar yaparak, altın ipliklerle ve mücevherlerle bezettiği, son derece pahalı olan Tire moru ile boyanan kıyafetleri de, onun zenginliğini ve de statüsünü vurgulamıştır. İmparatoriçe’ nin moda katkıları yüzyıllar boyunca devam etmiş ve Alman tasarımcı Karl Lagerfield, Chanel için hazırlamış olduğu 2011 Paris – Bizans ilkbahar koleksiyonunda Teodora’ nın süslü stilinden yararlanmıştır(Çiftçi, 2013: 36). Dolce& Gabana’ da 2013, Sonbahar/Kış Koleksiyonunda Bizans dönemi, İmparatoriçe Teodora mozaiklerinden faydalanmıştır.



Şekil3.17 Mozaiklerden bir kesit ve Bizans temalı Dolce Gabbana koleksiyonu -2013

Kaynak: Vogue Dergi, Ekim 2013.

3.8. Rönesans Dönemi

Bu dönemde güzel sanatlara verilen önemle yapılan sanat eserleri, insan doğasının daha iyi anlaşılmasını sağlamıştır. Bu durumun giysilere de yansımalarıyla moda kavramı kuralcılıktan uzaklaşmıştır. Endüstrideki yeniliklerle birlikte artan üretim, giysilerde kullanılan kumaş ve aksesuarların çeşitlenmesini sağlamıştır. Venedik cam boncuklarıyla, Cenova kadifesiyle ünlü olmuştur. Kadın giysileri yüksek bel çizgisiyle belirginleşmiş, kısa korsajları geniş etekler tamamlamış ve dekolte daha da derinleşmiştir. Toplumun giyime verdiği önemin artmasıyla birlikte, kıyafette büyük gelişmeler yaşanmıştır. Pisanello, Holbeyn ve Leonardo da Vinci bu dönemin ünlü moda öğreticileri olarak bilinmektedir.



Şekil 3.18 Rönesans'da giyim

Kaynak: Cosgrave, B. (2013) *Costume&Fashion*, s 128.

Rönesans, Fransızca kökenli olup, diriliş (yeniden doğmak) anlamına gelmektedir. Erken rönesans 14. ve 15. yüzyıllarda kendini göstermiş ve klasikizm, barok, rokoko, realizm, romantizm ve gotik eserlerin dönemlerini kapsayarak 19.yy'a kadar etkilerini sürdürmüştür, sanatta, ticarete ve endüstriyel alanda görülen bütün bu gelişmeler, dönem modasında etkisini göstermiştir.

Rönesans modası, zenginler için ipekler, kadifeler ve mücevherler anlamına geliyordu, fakat nüfusun büyük çoğunluğunu oluşturan insanların (çiftçiler, tüccarlar) kıyafetleri daha rahat, abartısız ve gündelik yaşama daha uygun olmalıydı. Keten ve yün gündelik kıyafetlerde en çok kullanılan kumaşlardı. Yün, evde de eğrilebiliyordu. İpek, çok nadir bulunan, değerli bir kumaştı. Her çağda olduğu gibi, bu çağda da insanlar paralarının yettiği en iyi kıyafetleri giymeye çalışıyordu.(Çiftçi, 2012:110)

3.9. Barok Dönemi

Barok, Avrupa'da yaygınlaşan ve dünyayı etkisi altına alan, sanatta bir anlatım biçimidir. Sanatta görülen bütün bu akımların etkisini, birer sanat eseri niteliğinde yapılan giysilerde de fazlasıyla görmekteyiz



Şekil 3.19. Barok dönemin'de giyim

Kaynak: Cosgrave, B. (2013) Costume&Fashion, s 147.

3.10. Rokoko Dönemi

Rokoko, giyim tarzı, Rönesans'ın gelişme döneminde Barok dönemi stiline karşı olarak ortaya çıkmıştır. Asimetrisi, detayların inceliği ve abartılı hali ile dikkat çekicidir; süslü güzelliği daha fazla kumaş kullanımıyla vurgulanmıştır. Kadın ve erkek giyiminde kullanılan en yaygın kumaşlar, satenler, atlaslar, brokarlar, kurdelalarla yapılmış gül motifler, çift renk yansıtan ipek karışumlu tafta kumaşlar ve tipik olarak pastel gölgeler de dantellerdir. Yaka kısmının sırtı kapanarak kareden U şeklini alması, onu kendi içinde ayıran bir diğer özelliktir. Kadın giysilerinde, taşmış dantelli ve şeritli dar kollar ve Sırt kısmındaki biritlerin ön kısımda kullanılması farklı bir hava yaratmıştır. İspanyol stilinin ağırlıkta olduğu abartılı peruklar ve saç aksesuarlarının, tüylerin kullanıldığı oldukça renkli bir dönemdir.



Şekil 3.20. Rokoko döneminde giyim

Kaynak: <http://fashionlexicon.net/> (21.03.2014)

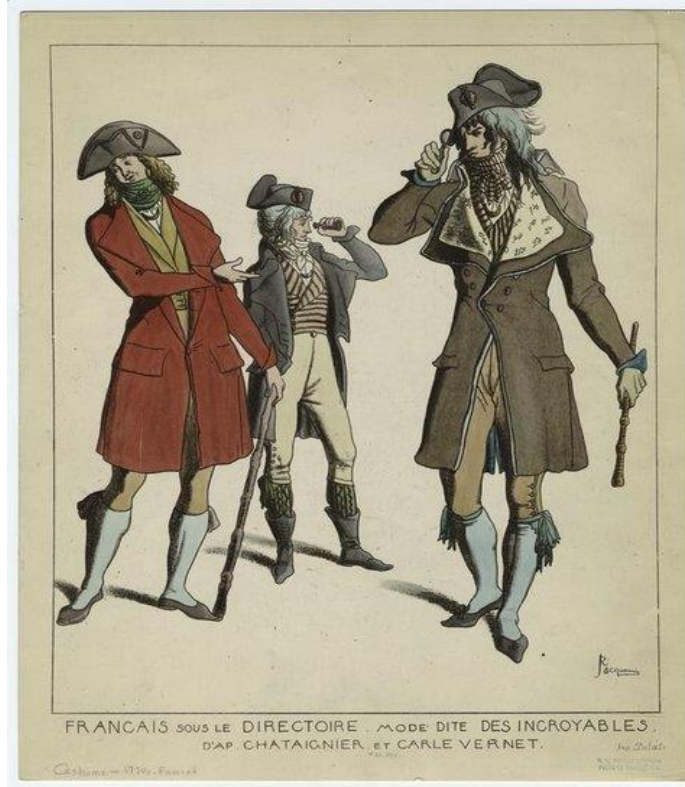
3.11. Fransız İhtilali

Fransız Devrimi sonunda orta sınıf önem kazanmış, bu sınıfın yeni modalara karşı çıkışı sonucunda meydana gelen değişiklikler, moda tarihine yeni bir yön vermiştir. Yakınçağa kadar üst sınıfın giyimi modaya yön verirken, 1789 Fransız Devrimi'nden sonra, orta sınıfın giyimi toplumun tüm sınıfları için bir standart oluşturmuştur. Eşitlik ve kardeşlik adına erkekler koyu renkli basit hatlı ceket ve pantolonu benimsemiş, soylu sınıfın giydiği parlak renk ve sırmalar sadece askerlerde görülmeye başlamıştır.



Şekil 3.21. Fransız Devrimi sonrası kadın giyimi

Kaynak: Cosgrave, B. (2013) *Costume&Fashion*, s 165.



Şekil3.22. Fransız Devrimi sonrası giyim

Kaynak: <http://www.gutenberg.org/files/34472/34472-h/34472-72-h.htm>(02.06.2014)

3.12. 19.yy'de Avrupa'da Yaşanan Endüstriyel Devrim

19.yy'da Avrupa'da her alanda büyük gelişmeler yaşanmıştır. Yüzyılın ikinci yarısında, endüstriyel alanda yaşanan önemli gelişmeler ve yapılan birçok icat; özellikle de ampulün bulunması; günümüz modern Avrupa'sının temellerinin, bu dönemde atılmasına sebep olmuştur.

Bu arada ilk kumaş fabrikalarının açılması ve dikiş makinesinin icadı da bu döneme rastlar. Bunun neticesinde de, yüzlerce yıl süregelen, giyim konusundaki durum farklılaşır. O zamana kadar, neredeyse sadece soyluların, üst tabakadan olan insanların tekelinde olan ' giyim konusu', yavaş yavaş halkın diğer sınıflarına da yayılmaya başlar.

Dikiş makinesinin icadı, gerçekten de çok önemli bir icat olarak karşımıza çıkar. Thomas Singer'in dikiş makinesini icadından sonra, erkek giyiminde, gözle görülür bir artış olur. Bunda dönemin savaşlarının tabii ki etkisi fazladır ve bu yüzden öncelik erkek kıyafetlerine verilmiştir.

Kadın kıyafetlerindeki artışın, özellikle, elektrikli dikiş makinesinin bulunmasıyla olduğunu görmemiz mümkündür. 1920'lerin başında, elektrikli dikiş makinesinin icadıyla kadın giysilerine ağırlık verilmiş olup; kalıplarla ilgili yapılan yenilikler sebebiyle de, bu konuda büyük artış görülmüştür. O günden bugüne de kadın giyimi; tekstil sektörünün ağırlıklı konusu olarak, önemini kaybetmeden, günümüze kadar gelmiştir.

Moda tasarımına büyük katkısı olan Charles Frederick Worth'ün, endüstriyel devrimle eş zamanlı çıkışı da moda endüstrisinin gelişerek, günümüzdeki en önemli sektörlerden birisi olmasına, tartışılmaz büyük katkı sağlamıştır.



Şekil 3.23. C. F. Worth, atölyesinde çalışan kadınlar

Kaynak: Waddell, G. (2004)How Fashion Works, s 5.

4. MODA TASARIMINDA DEVRİM ve CHARLES FREDERICH WORTH



1825-1895

Haute Couture'ün babasıdır. Worth' ün tasarımlarında oldukça sanatsal etkiler olduğu görülür. Sanat eseri niteliği taşıyan tasarımlarına, etiketler koymuştur. Fransız Devrimi ile sınıflar arasındaki sosyal dolaşım kolaylaşmış ve sınırlar ortadan kalkmıştır. C. F. Worth kendi moda evini kurarak burada tasarımlarını satmaya başlamıştır.(Cosgrave, 2003: 196)



Şekil 4.1. Avusturya kraliçesi Sisi C. F. Worth tasarımı gelinliğiyle

Kaynak: <http://glamourdaze.com/history-of-womens-fashion>(20.03.2014)

19. Yüzyıl sonuna doğru Moda Dergiciliğinin önemi oldukça artmıştır, Moda alanında varlık göstermek isteyen moda tasarımcıları ve firmaların denetim ve kabulünü organize eden La Chambre Syndicale de la Couture et de la Confection pour Dames et Fillettes (Kadınlar için Couture ve Konfeksiyon Sendikası) kurulmuş, bunların yanında, Delinator, Mc Call's, The Ladies Home Journal gibi birçok yüksek tirajlı, moda ve kadın dergisi, yayımlanmaya başlamıştır.



Şekil 4.2. Sarah Bernhardt, Cleopatra, 1891- Worth tasarımı

Kaynak: Cosgrave, B. (2013) Costume&Fashion, s 196 .



Şekil 4.3. Sarah Bernhardt, Lady Macbeth, 1884- Worth tasarımı

Kaynak: Cosgrave, B. (2013) Costume&Fashion, s 197.



Şekil 4.3. C.F. Worth İllüstrasyonu

Kaynak: Blackman, C. (2012) 100 Years of Fashion, s 35.



Şekil 4.4. C.F. Worth' ün moda evine ait illüstrasyonları

Kaynak: Cosgrave, B. (2013) Costume&Fashion, s 199.



Şekil 4.5. C.F. Worth' ün dönemin dergilerinde yer alan İllüstrasyonları

Kaynak: <http://glamourdaze.com/history-of-womens-fashion>(20.03.2014)

C.F. Worth, Gagelin ve Opigez adında iyi bilinen drapecilerin yanında çalıştığı sırada firmanın mankenlerinden biriyle evlenir. Eşi için yaptığı elbise tasarımları, müşteriler tarafından beğenilip aynıları istenince gittikçe adı duyulan ünlü bir modacı oldu. Basit elbiseler yerine, gösterişli kıyafetler diken Worth, İsveçli ünlü banker Otto Bobergh ile ortaklığından dolayı, saray aristokrat hanımlarına, tam da istediği detayları kullanabileceği ve gösterebileceği giysiler yapmıştır. Bunların, en ünlüleri Fransa Kraliçesi Eugenie, Avusturya kraliçesi Sisi'dir. Ayrıca Sarah Bernhardt gibi sahne sanatçıları da giydirmiştir. Böylece kıyafetlerinin ünü pek çok ülkeye yayılmış, Paris'e onun kıyafetlerini almak için gelenler olmuştur. (Fogg, 2014: 173)



Şekil 4.6. C. F. Worth Tasarım detayları

Kaynak: [http://glamourdaze.com/history-of-womens-fashion\(20.03.2014\)](http://glamourdaze.com/history-of-womens-fashion(20.03.2014))

Worth' un kreasyonları balo elbiselerinden tafta, kadife ve çok sevdiği Lyons ipeğiyle yapılan kostümlere, hatta ipek ipliklerle sarmalanan tahta boncuklar gibi ince detaylara kadar çok fazla unsuru içinde barındırıyordu. Yüzyılın ortalarında, kreasyonları dönemin modası olan tarlatanlı eteklerden oluşuyordu. Ayrıca 1870 yılında imparatorluğun dağılmasının ardından moda olan ön kısmı düz, arka kısmı kabarık kıyafetlerin öncüsü oldu.



Şekil 4.7. C. F. Worth' e ait etiket

Kaynak: [http://fashionlexion.net/\(05.10.2014\)](http://fashionlexion.net/(05.10.2014))

C. F. Worth Elbise üzerine markasını etiket olarak koyan ilk modacıdır. Yılda dört defa defile düzenleyerek, model kullanmış, üzerinde mücevherlerin ve gösterişli işlemlerin bulunduğu kadınsı hatları ortaya çıkaran giysiler yaparak, döneme damgasını vurmuştur.



Şekil 4.8. C. F.Worth'un Art Nouveau etkisindeki İllüstrasyonları

Kaynak: [http://glamourdaze.com/history-of-womens-fashion\(20.03.2014\)](http://glamourdaze.com/history-of-womens-fashion(20.03.2014))

C. F. Worth, Art Nouveau sanatçılarından birisi olduğundan, ilhamı öncelikle doğadan almıştır. El işçiliğinin yoğun olduğu, Barok ve Gotik dönem tarzını andıran giysilerin, ayakkabıların ve birçok aksesuarın üzerinde, bütün bu detayları görebilmemiz mümkündür.



Şekil 4.9. Gösterişli işlemlerle bezenmiş C. F. Worth tasarımları

Kaynak: Cosgrave. B. (2013) Costume&Fashion s 165.

5. 20.YY MODA TASARIMCILARI VE İLÜSTRASYONLARI

20 yy' da Moda tasarımı konusunda çok büyük gelişmeler olmuştur. C.F. Worth' ün açmış olduğu yoldan bir çok tasarımcı, moda kavramını ve moda ilüstrasyonunu geliştirerek ve yenilikler katarak günümüze kadar gelmiştir.

1.1. Paul Poiret (1879 – 1944)

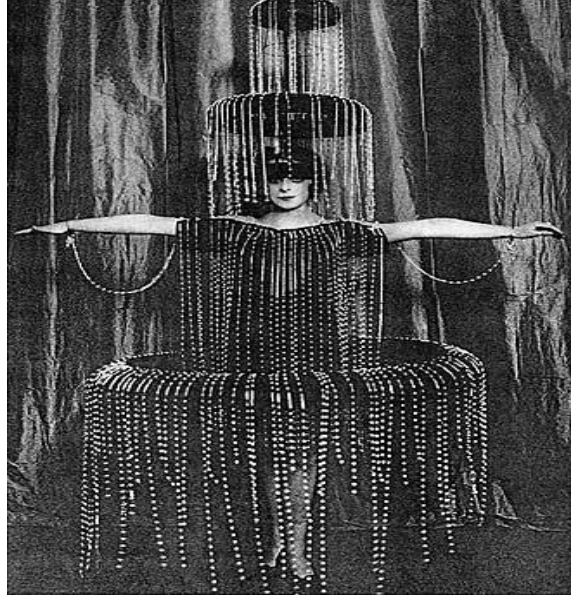
Poiret, Kadın giysilerinin kalıp gibi durmasını sağlayan tarlatanı elbiselerden 1903 yılında çıkartarak, büyük bir devrim yaratmıştır. 1906 yılında tasarladığı robalı, düz uzun etekli elbise tasarımı ile kadını balenli korsenin ağır baskısından kurtarmış, I. Napolyon döneminin Ampir stilini, yeniden gündeme getirmiştir. Tasarladığı giysilerde, canlı renkler kullanmıştır.



Şekil 5.1. Paul Poiret ve mankenleri

Kaynak: [http://nlr.ru/eng/exib/moda_hist/\(20.01.2014\)](http://nlr.ru/eng/exib/moda_hist/(20.01.2014))

1910'lerde Poiret, Ballets Russes'da kullanılan kostümler, kimono ve Şark kostümlerinden esinlenerek 'Sultan' stilini yaratmış; kısa veya uzun etek altına giyilen, bilekte darlaşan bol pantolonlar, türbanlar tasarlamış, bunlar için lüks, pahalı kumaşlar kullanmış, misafirlerinin bu giysilerle katıldığı partiler düzenlemişti(Blackman, 2012: 56). Poiret, saçları tamamen içine alan türbanı, giysileri tamamlamak amacıyla kullandı. Birinci Dünya Savaşı çıkınca harbe katılmış, 1919 yılında terhis olduktan sonra moda evi artık parlak dönemini kaybetmişti. Paul Poiret, kıyafetlerine isimler koymuş, gündelik hayatında ve yaptıklarında, sanata olan ilgisinin etkisi fazlasıyla görülmüş ve sanat çevresi ile her zaman yakın ilişkiler kurmuştur.



Şekil 5.2. Paul Poiret'in fiskiye şeklindeki tasarımı

Kaynak: [http://glamourdaze.com/History-of-womens-fashion\(20.03.2015\)](http://glamourdaze.com/History-of-womens-fashion(20.03.2015))



Şekil 5.3. Oryantalizm akımının etkisindeki Poiret tasarımları

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 15.

Bu dönemde Moda en çok sahne sanatlarından etkilenmiştir. 1909 yılında Sergei Diaghilev'in Rus balesi dekor ve kostümlerinin yarattığı etki, bunun en güzel örneğidir. Poiret Henri Matisse'in erken dönem bronzlarından etkilendiğinden , figürleri abartılı ve aşırı uzundur.Poiret sanat dünyası ile yakından ilgili olduğundan ,tasarımlarında, Oryantalizm sanat akımının etkilerini de görmekteyiz. Kıyafetlerini sanat akımlarının ilke ve yöntemlerine göre tasarlamıştır.



Şekil 5.4.Paul Poiret' in, Henri Matisse' in erken dönem bronzlarından etkilendiği illüstrasyonları.

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 24.



Şekil 5.5.1911- Paul Poiret, Harem tasarımları

Kaynak: <http://glamourdaze.com/history-of-womess-fashion>(20.05.2015)



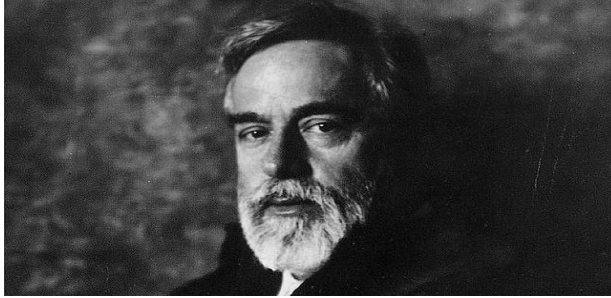
Şekil 5.6.Paul Poiret,İllüstrasyonları

Kaynak: Cosgrave. B. (2013) Costume&Fashion s 182.

Poiret,elbiselerini tasarlarken akıcı hatlarla birlikte, renkleri de oldukça cesur kullanmıştır.

5.2. Mariano Fortuny(1871-1949)

Modanın Devrimcilerinden olan Fortuny 1871 yılında, Rokoko döneminde İspanya' da doğmuştur. Kadınlar için giyinebilmek 20. Yüzyıl öncesinde oldukça zordu, tahtadan ve kemiklerden oluşan korseleri taşımak için mutlaka yardım gerekiyordu. Tam da bu dönemde dünyaya gelen Mariano Fortuny, kadınların sağlığını bozacak derecede rahatsız ve kullanımı hiç rahat olmayan korseler konusunda, ilk özgürlükçü adımlar atmış ve onları büyük bir baskıdan kurtarmıştır.



5.7. Ünlü tasarımcı Mariano Fortuny

Kaynak: Cosgrave. B. (2013) Costume&Fashion s 188.

Fortuny, sadece modacı değil, aynı zamanda ressam, heykeltıraş, mimar ve bilim adamıdır. Tekstil tarihine ismini altın harflerle yazdırmış, halen taklit edilemeyen ‘Delphos’ elbisesi Londra'nın ünlü tasarım müzesi Design Museum da, Fifty Dresses That Changed the World' (Dünyayı Değiştiren 50 Elbise) adlı kitapta yerini almıştır. (Blackman, 2012: 46).



Şekil 5.8. Fortuny tasarımları

Kaynak: <http://fashionlexicon.net/>(05.04.2015)



Şekil 5.9. Fortuny Kumaş Desenleri - 1915

Kaynak: <http://www.artdesignfashion.com/timelines/>(12.02.2015)

Kadınlara hareket kolaylığı getiren plili elbiseleri çok sayıda deneysel çalışmanın ardından ortaya çıkmıştır. İstedığı rengi ve dokuyu elde edebilmek için atölyesinde oldukça yoğun bilimsel tecrübeler yaşayarak, kumaşlarını da kendisi üretmiştir. Mariano Fortuny Patentli olan ‘Delphos’ elbisesi de kumaş ve formu itibari ile buna en iyi örnektir. Venedikli ressam Carpaccio’ nun tablolarından, renklerinden esinlenmiş, kendine has bir üslup yaratmıştır.



Şekil 5.10.Mariano Fortuny ‘Delphos’ tasarımı

Kaynak: Cosgrave. B. (2013) Costume&Fashion, s 246.

Venedik işi cam boncuklarla süslenmiş büzgülü ipek elbiseleri oldukça tercih edilen tasarımlar olmuştur. Babası ünlü bir ressam olan Fortuny, kaynaklara isminin yanına ‘doğuştan tekstil tasarımcısı’ ünvanını da ekleyen yegane tasarımcıdır. Kumaşlarının üretimi için kendi imalathanesini de açan sanatçı, Venedik’te tekstil ürünlerinin ve kıyafetlerinin satıldığı bir mağaza açtı. Kumaşta baskılar ve farklı teknikler deneyen Fortuny, eşarp üretimi de yapmıştır. İpek, koton ve kadife üzerine boyama teknikleri geliştiren modacı, renk ve kumaş kullanımını açısından, ciddi bir disipline sahipti. İstedığı tonu yakalayınca kadar defalarca denemiştir. Delphos elbisesi O’na pilise tekniklerinin de patentini getirmiştir(Blackman, 2012: 46).



Şekil 5.11. Mariano Fortuny kumaş örnekleri

Kaynak: Waddel, G. (2004) How Fashion Works, s 45.

Mariano Fortuny, Venedikli ressam carpaccio' nun tablolarından ve renklerinden esinlenerek kendine has bir moda yaratmıştır. Kimya' ya olan ilgisi yepyeni teknikler bulmasına neden olmuştur. Kumaş dokumalarında, sofistike bir teknik uygulamış; ipek, brokar ve kadifeler onun sihirli elinde bir başka derinlik ve anlam kazanmıştır.



Şekil 5.12. Mariano Fortuny tasarım örnekleri ve detayı

Kaynak: Blackman, C. (2012). 100 Years of Fashion, s 46.

.Kıyafetlerini tarihe yazmasının en önemli nedeni, vücut hatlarını vurgulaması, baskı yaratan korseleri kullanmaması, kumaşlarında ki kusursuzluk ve işçilik olmuştur.



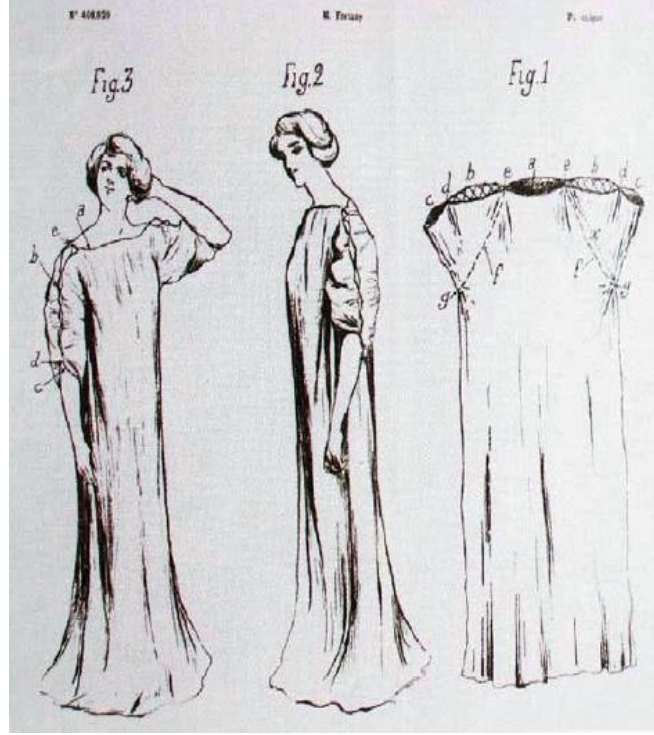
Şekil 5.13. Mariano Fortuny Pelerin tasarımı ve detayı

Kaynak: Cosgrave. B. (2013) *Costume&Fashion* s 246.



Şekil 5.14. Mariano Fortuny İllüstrasyonları

Kaynak: [http://nlr.ru/eng/exib/modahist/\(20.01.2015\)](http://nlr.ru/eng/exib/modahist/(20.01.2015))



Şekil 5.15. Mariano Fortuny' nin Vogue- Paris dergisinde yayınlanan İllustrasyonları (1924)

Kaynak: Fogg, M.(2014) Modanın Tüm Öyküsü, s 216.



Şekil 5.16.İpek, koton ve kadife üzerine boyama tekniklerinden oluşan Fortuny Kumaşları

Kaynak: <http://fashionartdaily.blogspot.com.tr/2009/11/fashion-illustration.html.VFOOVUe1>(03.02.2015)

Mariano Fortuny, kıyafetlerinin çoğunda pileleme tekniğini kullanmıştır. Delphos tasarımında kullandığı pileleme tekniğini ise kimseyle paylaşmamış, bunu bir sır olarak saklamıştır. Bu konuda araştırma yapan Kathleen Kearney; tasarımcının Uzakdoğu teknikleri ve özellikle de Japon sanatlarına olan ilgi ve bilgisinden yola çıkarak, çalışmalarını bu doğrultuda yaptığını öne sürmüştür. Tasarımcının ipek kumaşlarla yaptığı pileleme yönteminin, Japon Shibori tekniğinde görülen ve boruya sarılarak yapılan (pole-wrapping tehniqe) teknikle yapıldığını tahmin etmektedir.

5.3. Jean Lanvin (1867-1946)

1885'te Paris'teki küçük dikiş atölyesinde çalışmaya başlayan Jean Lanvin. 1897'de doğan kızı Marguerite ile Lanvin markasını, birlikte büyütülmüştür. Lanvin logosu da, anne kızın karşılıklı birbirlerinin elini tutarken çekilen fotoğraflarından, Paul Iribe tarafından yapılmıştır. Lanvin ismi, yüz yılı geçmiş olmasına rağmen, bugün de aynı ilgiyi görmektedir. Lanvin, kızına yaptığı güzel elbiseler sayesinde dikkat çekip, varlıklı insanların çocuklarına elbiseler yaparak, işe başlamıştır.



Şekil 5.17. Jean Lanvin

Kaynak: Cosgrave. B (2013) Costume&Fashion, s 188.

1909 yılında, Paris Faubourg Saint-Hono-re'de ilk mağazasını açarak, kısa sürede, Avrupa sosyetesinin uğrak adresi olmayı başarmıştır. Moda tarihinde önemli yere sahip modacılar arasında olan Lanvin, virtüöz nakışları, dolambaçlı şeritleri ve açık, duru çiçek renkleriyle, 1920' li yıllara damgasını vurmuştur.(Faerm, 2010: 14)



Şekil 5.18. Jean Lanvin Nakışlarla bezenmiş tasarımı

Kaynak: Cosgrave, B (2013) *Costume&Fashion*, s 165.

Yirminci yüzyılın, en başarılı olmasına rağmen, en az tanınan moda tasarımcısıdır. Jeanne Lanvin, mütevazı bir hayat yaşayarak, moda dünyasının şaşasından uzak durmuş; ancak 1920'li yıllarda ününü dünyaya duyurmayı başarabilmiştir. Nanterre adındaki bir kasabada, boya atölyesini kuran Jeanne Lanvin, tarihe geçen, bugün bile kullanılan ve markayla klasikleşen, petrol mavisini de bu atölye de yaratmıştır . Hacimli, formlu elbiseleriyle bilinen Jeanne Lanvin, 1913 yılında 18. yüzyıl modasından etkilenerek göğüsleri küçülten, kalçaları genişleten 'Robe de Style'ı yaratmış. Lanvin'le özdeşleşen; bu formdaki elbiseler, daha sonra unutulmuş, yerini New Look akımının etkisine bırakmıştır.(Waddell, 2004: 94)



Şekil 5.19. Jean Lanvin'in, Lanvin Mavisi tasarımları

Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 112.

Tasarımlarını, şehirdeki atölyesinde , boyama işlemlerini de, şehre yakın bir kasabada yaptıran Lanvin, daha sonra kendi boyahanesini açmıştır. Böylece tasarımları ve renkleri sadece Lanvin markasına özel olacak ve renklerin taklit edilmelerini önleyecekti. J. Lanvin tasarımlarında,renklere çok önem vermiştir.1923 yılında, Fransa'nın Nanterre şehrinde, bir boya fabrikası kurmuş ve kendi adıyla anılan 'Lanvin Mavisi' rengini bulmuştur.



Şekil 5.20. Jean Lanvin çocuk İllüstrasyonları

Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 114.

Lanvin, çocuklar için yaptığı güzel elbiseler sayesinde dikkat çekmiş ve varlıklı insanların çocuklarına elbiseler yaparak ünlenmiştir.



Şekil 5.21. Jean Lanvin İllüstrasyonları

Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 115.

Jeanne Lanvin, markasının logosu olarak kızının bir partiye giderken çekilen fotoğrafını kullanmıştır. Ayrıca, kızının adı olan Marguaritte (Marie-Blanche)'in anlamı olan gülü; hem ilk açtığı mağazasının duvarlarında, hemde ilk parfümü olan Arpege'nin ambalajında kullanmıştır.



Şekil 5.22. Jean Lanvin İllüstrasyonları

Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 115.

J. Lanvin, kendi tasarımlarının ve renklerinin sadece Lanvin markasına özel olmasını istemiş ve kullandığı renklere çok dikkat etmiştir. J.Lanvin tasarımlarında, renkler her zaman çok önemli olmuştur.

Jeanne Lanvin'in 1946 yılında vefatından sonra, markanın başına kızı Marie - Blanche de Polignac (Marguaritte) geçmiştir. Maria-Blanche'den sonra, 1950 yılında Antonio Canovas Del Castillo, markada baş tasarımcı olarak görev yapmıştır. Lanvinmarkası 1946-2013 yılları arasında, 17 baş tasarımcının öncülüğünde ilerlemiştir. Günümüzde, 2001 yılından itibaren, Alber Elbaz markanın baş tasarımcılığını yapmakta ve oluşturduğu tasarımlarda, Lanvin çizgileri ve Lanvin renkleri hala korunmaktadır.(Blackman, 2012: 115)

5.4. Jean Patou(1887-1936)

1920'li yıllarda, spor yapmaya, özellikle tenise ve yüzmeye, zenginlerin ilgisi oldukça fazla olmuş ve bu ilgi, giysilerde şıklık, rahatlık ve sadeleşmeyi de, beraberinde getirmiştir.1920'ler şık sportif giyimin moda olduğu yıllardır. Ballets Russes kostümleri, şıklık ile hareket serbestliğinin, bir arada bulunabileceğini ispat etmiştir.



Şekil 5.23. Jean Patou ve mankenleri

Kaynak: Waddel G, (2004) How Fashion Works, s 105.

Jean Patou, bu ihtiyacı karşılayan ilk modacıdır. 1922 yılının Wimbledon Tenis Turnuvası'nda, altı kez Wimbledon şampiyonu olan, toplamda 25 kez Grand Slam şampiyonu, Fransız Suzanne Lenglen (1899-1938), Jean Patou'nun beyaz tenis kıyafeti ve turuncu saç bandı ile korta çıkarak, bir markanın reklamını yapan, ilk spor ikonu olmuştur. Patou, ayrıca plaj kıyafetleri, dağ sporları için de çok farklı giysiler tasarlamıştır.(Blackman, 2012: 106)



1924

Şekil 5.24. Jean Patou tasarımları

Kaynak : Waddel G, (2004) How Fashion Works, s 134.



Şekil 5.25. Jean Patou' nun sporcular için yaptığı tasarımlar

Kaynak : Blackman, C. (2012). 100 Years of Fashion, s 106..



Şekil 5.26.Jean Patou mayo tasarımları

Kaynak: Blackman, C.(2012). 100 Years of Fashion, s 106.



Şekil 5 .27. Jean Patou İllüstrasyonları

Kaynak : Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 96.



Şekil 5 .28. Jean Patou'nun kış koleksiyonuna ait İllüstrasyonları

Kaynak: Fogg, M. (2014) Modanın Tüm Öyküsü, s 223.

5.5. Madeline VIONNET (1876-1975)

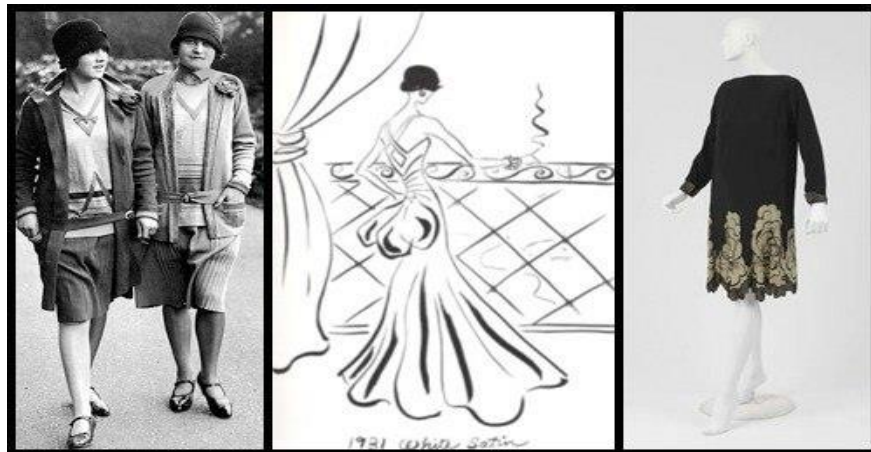
20. yüzyılın en önemli tasarımcılarından biri olarak yerini almıştır. Vionnet' in, farklı kesim teknikleri ve metodları, halen tasarım öğrencileri tarafından kullanılmaktadır. Moda dünyasının devrimci ruhlarından birisi olan Vionnet, Yunan Tanrıçalarını anımsatan kıyafetler tasarlayan ilk moda tasarımcısı olarak, Fransızların da gurur kaynağı olmuştur.



Şekil 5.29. Madeline Vionnet atölyesinde çalışırken

Kaynak: waddel, G. (2004) How Fashion Works, s 12.

"The queen of the bias cut" olarak bilinen Vionnet drapelere; kadınları korse, kup ve kontürlerden kurtarmış ipek ve kreplerin akıp gittiği helenistik elbiseler olarak görkemli bir şekilde dönemindeki yerini almıştır. (Waddell, 2004: 114)



Şekil 5.30. Madeline Vionnet tasarım ve illüstrasyonları

Kaynak: waddel, G (2004) How Fashion Works, s 114.



Şekil 5.31. Madeline Vionnet drapeleri

Kaynak: waddel, G (2004) How Fashion Works, s 122.

Ayrıca elinde makas, kumaş ve tahta bir mankenle, moda deneysel bir yaklaşım kazandırmış; çizimlerden yola çıkmaktansa, kumaşı katlayıp, kesip, oynayan ve mimari formları moda kazandıran, ilk isim olmuştur. Degaje yakayı ve boyundan bağlı elbiseleri popüler hale getiren ve drapeleriyle kadınlara rahat ama şık elbiseler kazandıran Vionnet' in, o zamanlar için tasarladığı bir çok kıyafet, oldukça modern ve günümüzde bile giyilebilir durumdadır. Madeleine Vionnet, kadınları yalnızca korselerinden değil, toplumun dayattığı kısıtlamalardan kurtararak, bir çok ilke imzasını atmış ve bir devrim yaratmıştır. (Blackman,2012: 93)



Şekil 5.32. Madeline Vionnet tasarımları

Kaynak: Cosgrave, B(2003). Costume & Fashion a Complete History. s 201.



Şekil 5.33. Madeline Vionnet tasarımları

Kaynak: waddel, G (2004) How Fashion Works, s 114.

Bir ressamdan ziyade heykeltıraşım, renklerden çok formlara duyarlıyım sözleriyle Vionnet tarzını çok güzel ifade etmiştir.



Şekil 5.34.Madeline Vionnet - İllüstrasyonları

Kaynak: waddel, G. (2004) How Fashion Works, s 123.

5.6.Elsa Schiaparelli(1890-1973)

Elsa Schiaparelli, 1890 yılında Roma’da doğan bir İtalyan tasarımcıdır. Aslen felsefe okumuş, genç yaşta bir kontla evlenmiş New York a yerleşip felsefe dersleri verirken, kocasının onu terketmesi üzerine, modayla ilgilenmeye başlamıştır. New York’ta edindiği çevresinin yardımıyla, dönemin çoğu sanatçısıyla tanışma fırsatı bulmuş; hayallerini gerçekleştirmek uğruna kızını da yanına alarak, 1920’li yıllar da Paris’e yerleşmiştir. 1928’ de ilk dükkanını Rue de la paix de açmış, 1954’e kadar da açtığı modaevinin başında durmuştur. 30 lu ve 40 lı yıllarda, moda dünyasını oldukça değişik boyutlara sürüklemiştir (Waddel, 2004: 123).



Şekil 5.35. Elsa Schiaparelli atölyesinde çalışırken

Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 96.



Şekil 5.36. Elsa Schiaparelli tasarımları

Kaynak: Cosgrave, B(2003). Costume & Fashion a Complete History. s 246

Verevine kumaş kesimini keşfeden Elsa Schiaparelli, vücudu saran elbiselerle, gece elbiselerine ayrı bir form kazandırmış, aynı zamanda votka kullanımını aksesuara çevirmiştir. Tasarım da avantgarde, formlarda kadının özgürlüğünden ve sanatta görülen sürrealist akımdan etkilenen tasarımcı, neon pembesinin moda olabileceğini göstermiş, şapka-ayakkabı gibi efsane modelleri ve Salvador Dali'den ilham alarak yarattığı 'Gözyaşı Elbisesi' ile tasarladığı, cesur ve sıradışı kıyafetleri, sanattan oldukça etkilenmiştir.(Waddel, 2004: 124).



Şekil 5.37. Elsa Schiaparelli' nin ilhamını Dali'nin resimlerinden aldığı tasarımları

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 29.

O'na göre moda sanattı; en önemli kaynağı da gerçeküstücülük. Gerçeküstücülerin imgelerini ödünç almakla kalmayıp, onların eserlerindeki mizah ve varolan ruhu benimsemiştir.



Şekil 5.38. Elsa Schiaparelli tasarımı

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 28.

Temalı defileler düzenleyen ilk modacı olan Elsa Schiaparelli' nin çalışmalarında, gerçeküstücülüğün etkilerini görmekteyiz. Modanın hiçbir konsepti olmadığı, sadece zengin kadınları güzelleştirmek anlamına geldiği bir dönemde, yaptıkları oldukça cesurdu. Picasso ve Dali gibi isimlerle, sürrealizmi moda ya nasıl sokabileceğini tartışarak, modayı sıradanlıktan kurtarmaya kararlıydı. Dali'ye farklı bakış açısıyla desenler çizdirip, sonrada bunları dönemin süslü barones ve markizlerine moda diye sunmak oldukça riskliydi. Böcekleri zincirlere dizerek kolyeler, pirzolalardan şapkalar yapmak, eldivenlere tırnak motifleri işlemek cesaret isterdi. Schiaparelli farklı kültürlerin geleneksel giysileri ile kültürlerine ait formları da kullanan ve bu ayrıntıları, sürrealizm dehası Dali ile giysilerine aktaran, önemli moda tasarımcılarından olmuştur.



Şekil 5.39.Elsa Schiaparelli' nin sıradışı tasarımları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 25.

Gerçeküstüculük ve moda denilince ilk akla gelen Elsa Schiaparelli'dir ve en ünlü tasarımlarından biri de 'Ayakkabı şapka' dır. "Salvador Dali'nin taslağı, Schiaparelli'nin asıl çizimi ile son halini almış olan Ayakkabı Şapka, gerçeküstü tiyatro kaynaklıydı. Ayakkabının ait olduğu yer ve amacıyla oynayarak; ayakkabı hem şapka hem de apolet işlevi görmüştür.(Blackman, 2012: 129)



Şekil 5.40. Elsa Schiaparelli' nin Dali etkisiyle tasarladığı elbise ve detayı

Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 130.

Hayvanlar ve doğadaki diğer canlılar onun ilham kaynağı olmuştur. Bu konuda o kadar başarılıdır ki Yves Saint Laurent, John Galliano ve JP Gaultier ondan esinlendiklerini itiraf etmiştir. Tek rakibi ise Coco Chanel'dir. Aralarındaki rekabeti doğrularcasına Chanel onun için "şu elbise yapan İtalyan", kendisi de Chanel için "şu sıkıcı burjuva" demiştir.



Şekil 5.41. Elsa Schiaparelli illüstrasyonları

Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 149.

Schapiarelli' nin çizimlerinde; silüetlerin oldukça kadınsı olduğu görülür. Canlı renklerle yaptığı çizimlerde, kara kalem, suluboya ve guaj boya kullanmıştır.



Şekil 5.42. Elsa Schiaparelli' nin döneme damgasını vuran iddali tasarımları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 25.

Sadece Man Ray ve Cecil Beaton gibi fotoğraf sanatçılarıyla çalışan tasarımcı, haute couture kavramına da değişik bakış açısı getirmiştir.

Elsa Schiaparelli' nin Moda hakkındaki önerileri;

Kendini tanı.

Renk körü olma.

Az şey al ama ucuz şey alma. Elbiseyi vücuduna uydurma, ona vücudunu uydur.

Bildiğin yerden alışveriş yap.

Ve en önemlisi terzi faturalarını zamanında öde...

5.7.Gabrielle Chanel(1883- 1971)

Chanel, bildiğimiz ismiyle Coco Chanel, 1883'te Güney Fransa'da doğmuştur. Yedi kişilik fakir bir ailede dünyaya gelen Chanel'in çocukluğu oldukça zor koşullarda ve yaşam mücadelesiyle geçmiştir. Yetimhanede büyüyen ve dikiş dikmeyi de burada öğrenden Chanel, uzun süre mağazalarda bir yandan terzi yardımcılığı yapmış, bir yandanda arkadaşları için şapkalar yapmıştır. Oldukça rağbet gören bu şapkaları,1909 yılında satmaya başlamıştır. Yaptığı şapkalar karşısında aldığı yorumlarla çok heyecanlanan Chanel, insanları giydirmenin, kendisi için artık bir yaşam tarzı olduğuna karar vermiştir.



Şekil 5.43. Chanel ve İllüstrasyonu

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 25.

Tasarımlarının en büyük özelliği kolay giyilebilir ve yalın olmalarıdır. Genellikle Fransa'nın elit insanların bulunduğu bir mekan olarak bilinen Balsan apartmanında yaptığı şapkaları çok popüler olmuştu.(Cosgrave, 2003: 222)



Şekil 5.44. Chanel ve tasarımları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 54.

Chanel erkek modasından ilham alarak oldukça rahat tasarımlar yaptı ve kadınların kullandığı baskı yaratan, rahatsız daracık korseleri ortadan kaldırdı. Moda rengi, siyah renk olarak belirledi ve daha sonra Chanel'in bir marka olarak anılmasını sağlayacak ve uzun yıllar bunu devam ettirecek simge haline dönüşen "Siyah Mini Elbise" ortaya çıktı.



Şekil 5.45. Chanel ve döneme damgasını vuran mini siyah elbise tasarımları

Kaynak: Cosgrave, B. (2003). Costume & Fashion a Complete History. s 219.

Chanel tasarımlarında, zengin görünüştten daha çok basit olmayı tercih etmiştir. Birinci Dünya Savaşı'ndan bütün sektörler de olduğu gibi, moda sektörü de çok etkilenmişti. Halk, yakacak odun bulmakta zorlanıyordu ve o günlerde kadınlar fabrika işlerinde çalışmaya başlamışlardı. Chanel, o koşullarda kadınları sıcak tutacak kıyafetlere ihtiyacı olduğunu düşünerek, onlara özel günlük hayatın içinde, rahat olabilecekleri kıyafetler tasarladı.



Şekil 5.46. Chanel ve döneme damgasını vuran tasarımları mini siyah elbise tasarımları mini siyah elbise tasarımları

Kaynak: Cosgrave, B(2003). *Costume & Fashion a Complete History*. s 222.

Savaş devam ederken, Chanel büyük bir dükkan daha açarak, burada dar düz keten etekler, süveterler, etek-ceklet takımları, denizci üstleri satmaya başladı. Chanel'in mali durumu, kariyerinin ilk yıllarında istikrarsız olduğundan, ilk işi kumaşı ucuza almak oldu. 1915 yılında Chanel modası, kulaktan kulağa yayılarak, popüler olmaya başladı. 1915-1917 yılları arasında Harper's Bazaar dergisinde Chanel'in adı "müşterilerin tercih ettiği markalar listesinde yerini aldı.(Cosgrave, 2003: 225).

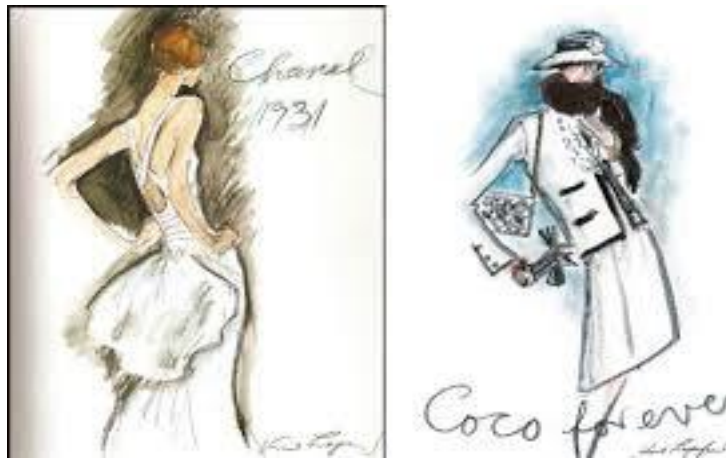


Şekil.5.47. Chanel' in oldukça rahat ve özgür hissettiren tasarımları

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 94.

Chanel, tam anlamıyla modanın kraliçesi sayıldığı bu yıllarda, tasarladığı boncuklu elbiseleri, kendisini diğer tasarımcılardan farklı kılıyordu. 1924 yılında, kıyafetler için tasarladığı ilk takısı olan inci küpeleri tanıttı. Chanel'in en ünlü tasarımı iki veya üç parçadan oluşan elbisesiydi. Bu elbise ilk kez 1920'lerde üretilmiş olmasına rağmen bugün hâlâ popülerliğini korumaktadır(Cosgrave, 2003: 222).

Chanel 1930'lu yıllarda, gece elbiselerinde feminen bir tarz geliştirerek, yazlık elbiseleri zıt renklerle çekici hale getirmiştir. Chanel, üst tabakaya tasarımlar yapmanın yanı sıra, Cocteau'nun Antigone, Oedipus Rex gibi sahnelenen oyunlar ve aralarında Renoir'in La Regle de Jeu filminin de bulunduğu birçok film için kıyafetler tasarladı. Chanel'in tasarımlarında, özellikle suluboya ve mürekkebi sıkça kullandığı görülmüştür.



Şekil 5.48. Chanel illüstrasyonları

Kaynak: Cosgrave, B. (2003). Costume & Fashion a Complete History. s 223.

Chanel, İkinci Dünya Savaşı sırasında ve savaş sonrasında popülaritesini az da olsa kaybetti. Savaştan dolayı, mağazaları üretim yapamadı ve kapandı.

Chanel, 1953 yılında Paris' e döndü, ismarlama kıyafet pazarının en iyileri olan Christian Dior ve Pierre Cardin'den, hem mali destek, hemde iş tecrübelerinden tavsiyeler aldı ve tüm ürünlerinin "Chanel" olarak isim hakkını aldı. Chanel, batı dünyasında ve özellikle ABD'de oldukça popüler olmaya başladı. Başarılı tasarımcılarla yeniden işbirliği, Chanel'i en iyi marka statüsüne taşıdı. 1955 Şubat'ında Chanel, Chanel takım elbiseyi, Chanel deri çantayı ve erkekler için tasarladığı ilk parfümü 'Pour Monsieur'u tekrar piyasaya sundu. Chanel ve onun bahar koleksiyonu, 1957 Dallas Moda Ödülleri'nde Moda Oskarı'nın sahibi oldu



Şekil 5.49. Chanel İllüstrasyonları (döneme damgasını vuran blazer ceketler)

Kaynak: Blackman, C. (2012). 100 Years of Fashion, s 120.

1954 yılında, Amerikalı aktris Marilyn Monroe, Chanel No. 5 parfümünü tanıttı. Bir röportaj sırasında, bir gazeteci, Marilyn Monroe'ya uyumak için ne yaparsınız diye sordu, Monroe'nun cevabı ilginçti: "No. 5'in küçük bir damlasını koklamam yeterli". İstemeden de olsa Marilyn'in bu sözleri, mükemmel bir reklam sloganı olmuştu bile. Bu, Chanel için büyük bir şanstı çünkü o zamana kadar No.5'in satışlarının çok da iyi gittiği söylenemezdi (Waddell, 2004: 121).

Chanel kadınlara,1920'ler ve 1950'ler olmak üzere, birbirinden ayrı iki dönem sunmuştur. 1920'ler ve 1950'ler. Yalnızca tarzlar, kumaşlar, ve erkeklerin giydiği eşyaları ayırmadı; aynı zamanda kendisi nasıl giyiniyorsa kıyafetleri de öyle belirledi. Chanel'in yarattığı tarzın mecburiyetten ve meydan okumadan kaynaklandığını görmek mümkün. Dönemin modasını parası olmadığı için takip edemediğinden, modayı hep reddetti. Spor ceket ve kravatıyla kendine has oluşturduğu tarzını, toplumda büyük bir kesime sevdirdi. 60'ların sonunda Chanel, karşı olduğu ve nefret ettiği düzenin, farkında olmadan bir parçası olmuştu artık.



Şekil 5.50. Chanel' in tarzını çok iyi ifade eden İllüstrasyonları

Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 361.

Chanel, ölümünün son günlerine kadar hep tasarladı, hep çalıştı. Örneğin, 1966-1969 yılları arasında, Olympic Airways uçuş görevlileri için, üniforma tasarladı. 1974 yılında Jacques'in oğlu Alain Wertheimer şirketi devraldı. ABD'de o zamanlar, Chanel No.5 modası geçmiş bir parfüm olarak görülmeye başlamıştı. Wertheimer, Chanel için yeni reklamlar hazırladı ve bu reklamlar parfüm satışlarını artırdı. Wertheimer, Chanel markasını yükseltecek bir tasarımcıya ihtiyacı olduğunu anladı ve Karl Lagerfeld'le Chanel'in baş tasarımcısı olma konusunda anlaştı. Chanel markasının yeni koku alıcısı olan Jacques Polge ise, Chanel'in 1921'de oluşturduğu geleneksel şişeye sadık kalarak, yeni bir Coco parfümü çıkardı.

The Time Dergisinde, Chanel, "20'nci Yüzyılın En Etkili 100 kişisi" arasında yerini almıştır.



Şekil 5.51.Chanel logosu

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 13.

- Chanel kadınlara pantolon giydiren ilk modacıdır!
- Cote d'Azur'da güneş altında uyuya kaldıktan sonra yanık teniyle görününce o zamana dek köylülere özgü yanık ten rengi sosyeteye girmiş olur.
- İlk mini eteği kadınlara sevdiren ve giydiren Coco Chanel' dir.
- Coco Chanel, kendi dudaklarına sürene dek sadece 'hayat kadınları' tarafından kullanılan kırmızı ruj, tüm kadınların vazgeçilmez dudak rengi olur.
- 'Garson model' kısa saç modası Coco Chanel'le başlar.
- Eskiden erkek iç çamaşırlarında kullanılan jarse'yi, ilk kez Chanel kadın giyiminde kullanır.
- Siyah küçük elbise'yi ilk kez Chanel diker ve bir arkadaşının cenazesinde giyer. Bu tarz, o gün bu gündür her kadının vazgeçilmezi haline gelir.
- İmitasyon takıların ve defalarca boyuna dolanan sahte incilerin popüler olmasını Chanel sağlar.
- Elimizden düşürmediğimiz kapitone çantaların ön tarafına, aşk mektuplarının saklanabileceği gizli bir göz yapar.
- Tasarladığı ceketler, farklı markalar tarafından günümüzde bile 'Chanel tarzı' olarak adlandırılır.



Şekil 5.52. Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk' ün tasarımlarını, Chanel' e yaptırdığı üniformalarıyla Türk askerleri

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Coco_Chanel (02.02.2015)

Chanel, sadece dünya kadınlarını değil, Türk askerlerini de giydirdi. 1930'lu yıllarda Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin üniformalarını, Coco Chanel'e tasarlattı. Türk ordusu 1980'lere dek onun imzasını taşıyan üniformalar giydi.

Coco Chanel' den Sözler

- * Yeri doldurulamaz olmak için tek yol farklı olmaktır.
- * Bir kız iki şey olmalıdır; şahane ve şık.
- * Hayattaki en iyi şeyler bedavadır, ikinci en iyi şey çok pahalıdır.
- * Benim hakkımda ne düşündüğünü umursamıyorum. Bense seni hiç düşünmüyorum bile.
- * En cesur hareket kendiniz için düşünmeye devam etmektir. Yüksek sesle.
- * Ben moda yapmıyorum. Moda benim.
- * Moda geçicidir, sadece stil kalıcıdır.

- * Bir kapıya dönüştürmek umuduyla, zamanınızı bir duvarı döverek harcamayın.
- * Sadelik gerçek zarafetin temel düşüncesidir.
- * Hayatım beni memnun etmedi, ben de kendi hayatımı yarattım.
- * Bir kadın nasıl olur da kendine çeki düzen vermeden evden dışarı çıkar anlamıyorum. Ve dahası, belki o gün kaderle randevusunun olduğu gün. ve en iyisi, olabildiğince kader için güzel olmaktır.
- * Parfüm kullanmayan kadının geleceği yoktur.
- * Dünyadaki en iyi renk senin üzerinde en iyi görünen renktir.
- * Bazıları, lüksün yoksulluğun zıttı olduğunu düşünür. Öyle değildir. Lüks bayalığın zıttıdır.
- * Parası olan insanlar vardır bir de zengin olan insanlar.
- * Eğer tutkunun nesnesi olduysan, pencereden atla, hissettiğin anda aceleyle kaç. Tutku geçer,sıkıntı kalır.

5.8.Cristobal Balenciaga(1895-1972)

Cristobal Balenciaga, kariyerine on iki yaşında, bir terzinin yanında çalışarak başlamıştır. Kısa bir süre içinde kendini gösteren Balenciaga'yı, zamanın ünlü asillerinden Marchioness de Casa Torres, işe alarak , terzilikte kendini geliştirmesi amacıyla Madrid'e yollamıştır. Tüm tasarım ve dikiş sürecinde, ellerini kullanarak kumaşlarını şekillendiren Balenciaga, halen moda tarihinin "sayılı" isimlerinden biri olarak gösterilmektedir. "İyi bir modacı tasarım için bir mimar, silüet için bir heykeltıraş, renk için bir ressam, uyum için bir müzisyen ve sukünet için bir filozof olmalı" diyen Cristobal Balenciaga, kesimlerinde kullandığı sadeliği ile moda dünyasındaki etkisini halen sürdürmektedir.(Waddell, 2004: 125)



Şekil 5.52. Cristobal Balenciaga ve kadınsı hatları vurgulayan tasarımı

Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 14.

İlk butiğini, 1919'da San Sebastian'da açan Balenciaga'nın müşterileri, İspanya kraliyet ailesi ve aristokratlarından oluşuyordu. Popülerliği hızla artan tasarımcı mağazalarını, çıkan İspanya Sivil Savaşı sebebiyle kapatmak zorunda kalarak, Paris'e taşıdı. ve 1937 yılında Paris'teki haute couture evini açtı. İspanyol Rönesansı'ndan aldığı ilhamla tanıttığı ilk defilesi inanılmaz başarılı oldu ve, Balenciaga'yı öylesine ünlü yaptı ki; müşterileri , II. Dünya Savaşı sırasında, hayatlarını riske atarak Balenciaga tasarımlarını görmeye Avrupa'ya geldiler. 1951'de Dior'un başlattığı kum saati modeli elbiseleri değiştirerek kadın silüetini yeniden yaratan tasarımcı, bel kıvrımı olmayan ve omuzları güçlendirilmiş kıyafetler tasarladı. 1955 yılında tasarladığı tunik elbiseler ise daha sonra geliştirilerek kombinezon olarak kullanılmaya başlanmıştır.



Şekil 5.53. Balenciaga Tasarım ve İllüstrasyonları

Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 184.



Şekil 5.54. Balenciaga' nın İspanyol gelenekselliğini yansıtan tasarımı

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 25.



Şekil 5.55. Balenciaga'nın İspanyol gelenekselliğini fazlasıyla gördüğümüz tasarımları

Kaynak: Cosgrave, B(2003). *Costume & Fashion a Complete History*. s 227.

Kendisini keşfeden, Marchioness de Casa Torres'in torunu Fabiola de Moray Aragon'un, Belçika kralı Baudouin ile evlenirken giydiği gelinliği tasarlayan Balenciaga, yaptıklarıyla, haute couture denildiğinde, akıllara ilk gelen isim olmayı başarmıştır.



Şekil 5.56. İspanyol Gelenekselliği'nin etkilerini yansıtan Balenciaga tasarımları

Kaynak: Jones J. S. (2002) *Fashion Design*, s 25.

Balenciaga'nın Vogue'a ilk çıkışı da, 1937'dir ve Diana Vreeland "Kimse Paris'e Balenciaga'nın yaptığı gibi bir giriş yapmamıştır ve kesinlikle hiçbir şey Fransız moda dünyasını, İspanyol tasarımcının heykelsi silüetleri kadar etkilememiştir." sözleriyle çok güzel anlatmıştır.



Şekil 5.57. Balenciaga İllüstrasyonları

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 32.



Şekil 5.58. Balenciaga'nın farklı yıllara ait İllüstrasyonları

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 74.



Şekil 5.59. Balenciaga'nın ilhamını boğa güreşçilerinden ve Flamenko dansçılarından aldığı tasarımları

Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 374.

Balenciaga'nın kumaşları, İspanyol gelenekselliğinin etkilerini oldukça belirgin bir şekilde göstermekte ve ilhamını boğa güreşlerinden, Flamenko dansçılarından, botlarını çekmiş balıkçılardan, din adamlarının bol gömleklerinden almaktaydı. Tüm bu saydığımız kimliklerin ve mekanların renklerini ve şekillerini, kendi zevkiyle birleştirerek inanılmaz bir sentez gerçekleştirmiş ve onu Couture dünyasının zirvesine taşımıştır. İllüstrasyonlarında, mürekkep, suluboya ve guaj boyaları kullandığı görülen Balenciaga'nın, renklerindeki ahenk dikkat çeker. Ayrıca, yarattığı her ürün anında popüler olan Balenciaga için, İngiliz fotoğrafçı Cecil Beaton "Modanın geleceğini inşa eden" kişi olarak bahsetmiştir.(Faerm, 2010: 15)

5.9. Christian Dior (1905-1957)

20. Yüzyıla damgasını vuran tarzıyla dünyanın önde gelen modaevlerinden birinin kurucusu olan Fransız tasarımcı Christian Dior, 1905 yılında Fransa’da Granville adında bir sahil kasabasında doğdu. Para kazanmak için yaptığı eskizleri 10 sentten sattı ve okulu bırakarak babasından aldığı bir miktar parayla 1928 de Pablo Picasso benzeri sanatsal çalışmalar satan bir sanat galerisi açtı.



Şekil 5.60. Christian Dior tasarımlarını taşıyan mankenleriyle

Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 14 .

Ancak babasının işleri kötü gidince galeriyi kapatmak zorunda kaldı.1930’lu yıllarda Robert Piguet ile çalıştı. 1942 yılında da baş tasarımcılığını yaptığı Lucien Lelong moda evinde çalışmaya başladı. 2. Dünya savaşı yıllarında Christian Dior, Nazi subaylarının eşlerini ve Fransızları giydireyordu.1946 yılında dönemin büyük iş adamlarından pamuklu kumaş üreticisi olan Marcel Boussac’ın desteğiyle Christian Dior kendi modaevini kurdu.1947 yılının Ocak ayında taç yaprakları anlamına gelen “Corolle” adlı ilk koleksiyonunu hazırladı. Defile sonrasında Vogue dergisinin genel yayın yönetmeni derginin kapağındaki “Your dress have a new-look” yorumuyla “New Look” akımı isimlendirilmiş ve başlatmış oldu.(Waddell, 2004: 124)



Şekil 5.61. Christian Dior - 1947- New Look akımı – Corolle Koleksiyonu

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 25.

Christian Dior tasarımları 1940'lı yıllarda savaşın etkisiyle oluşan kapalı ve erkeksi modanın aksine daha seksi tasarımlardan oluşuyordu. Şekil ve silüetlerde usta olan Christian Dior tasarımları için şöyle demiştir: “ Ben çiçek kadını tasarladım.”

Ağırlıklı olarak Dior tasarımları pamuklu bezlerden yapılan sert büstiyer stilindeki korsajlardan, ince belli korse ve jüponlardan oluşmaktaydı. Ve tasarımlar belден aşağı genişleyerek inen, kıvrımlı, baldırlarda ya da bileklerde biten güzel bir silüet oluşturuyordu. İlk önce bacakları kapatan ve bol kumaşların kullanılmasına dayalı olan modeller savaşın olduğu kıtlık yıllarında çok tepki gördüyse de savaşın ve kıtlığın bitmesiyle tepkilerde sona erdi.

“New Look” yani “Yeni Görünüş” olarak isimlendirilen ve Christian Dior’un yarattığı akım kadın kıyafetlerinde devrim yaptı ve savaş sonrasında 1950’li yıllarda Paris’i yeniden modanın merkezi haline getirdi. (Blackman, 2012: 176)



Şekil 5.62. Christian Dior tasarımları ve İllüstrasyonları

Kaynak: Cosgrave, B. (2003). Costume & Fashion a Complete History. s 225 .

Düşük omuzları, büstiyerleri, kemerlerle sarılmış incecik belleri, uzun etekleri ile yeni bir kadın giyimi oluşturmuştu. Dior, yeni koleksiyonunu sergilediği Montaigne Caddesi’ndeki defileye katılan Vogue dergisi yayın yönetmeni, Christian Dior’a “Your dress have such a new-look” (Adeta yeni bir tarz yaratmışsınız anlamına geliyor) deyip bunu derginin kapağına taşıdı. Amerikan Harper’s Bazaar dergisi de o ayki sayısında ‘New Look’ başlığı atınca, ‘New Look’ akımı artık moda literatürüne girmiş oldu. Dönemin Londralı ünlü modacı John Cavanagh, bu yeni stili “kadın bedeninin yüceltilmesi” olarak tanımlamıştır. (Cosgrave, 2003: 225)



Şekil 5.63. Christian Dior İllüstrasyonları

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 21.

Dior uzun, geniş eteklerinde en güzel kumaşları cömertçe kullanmıştır. İncecik bellerden inen tüllerle zenginleştirilmiş korsajlar ve genellikle derin dekolterlerden oluşan tasarımları büyük bir başarı kazanmıştır. İllüstrasyonlarında, kara kalem ve guaj tekniklerini özgürce kullanan Dior'un, Romantizm akımının etkisinde kaldığı görülür.

Avrupa'nın kraliyet ailelerinden Hollywood yıldızlarına kadar uzanan bir müşteri kitlesi edindi, 1949'da 12.7 milyon satış gerçekleştirdi. Dior, yıl bitmeden önce New York'da bir satış mağazası açtı ve 1954 yılında Londra'da faaliyete başladı. Başladığı andan itibaren şirket satışlarının tam yarısı ABD'de gerçekleşti. 1953 sonunda, şirket, Meksika, Kanada, Küba ve İtalya'da faaliyette bulunmaktaydı.

Kısa süre sonra, yenilgiye uğrayan sanatçılar atağa geçtiler ve özel tasarım serisinin daha az pahalı olan bir versiyonu olarak bir prêt à porter ("rtw" olarak kısaltılan hazır giyim) serisini hazırladılar ve bu sürede Christian Dior, etek baskısı çizgilerinin ve uzunluklarının güçlü hakimi haline geldi ve yedi yıl boyunca "New Look"a sadık kaldı.



Şekil 5.64. Christian Dior, New Look Modası

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 32.

Dior, yine Boussac'ın servetinden destek alarak, 1948'de Christian Dior Parfümlerini piyasaya sürdü. İsim sahibi yeni girişimin dörtte birine, Fransa'nın Coty parfümerisini yöneten bir çocukluk arkadaşı ise yüzde 35'ine sahipti, geri kalan hisse patron Boussac'a aitti. 1950'de Dior'un Genel Müdürü Jacques Rouë tarafından planlanan bir lisanslandırma programı ile Christian Dior ismi bir dizi aksesuarın üzerine kondu, bunlar arasında kravatlar, çoraplar, kürkler, şapkalar, eldivenler, el çantaları, mücevherler, iç çamaşırı ve eşarplar vardı. Fransa Özel Tasarım Modacıları Odası'ndaki arkadaşları tarafından, yüksek moda sektörünün imajını zedelemekle suçlanmalarına rağmen, bu lisanslandırma şeması şirketin uzun vadeli başarısında bir kilometre taşı oldu ve bu eğilim, ilerideki yıllarda güçlenerek büyüdü.

1950'lerin sonlarında, Dior imparatorluğu sekiz şirketi ve 16 iştiraki bünyesine alarak beş kıtada çalışanlarının sayısını 1.700'e ulaştırdı. 1949'da Christian Dior'un modası, Paris'in moda ihracatının %75'ini, tüm Fransa'nın ihracat gelirlerinin yüzde 5'ini oluşturmaktaydı. Christian Dior 1945'den 1957'ye kadar oluşturduğu koleksiyonların hiç biri bunlara "A", "Y", "Arrow", "Magnet" koleksiyonları da dahil olmak üzere, hiçbiri "New Look"un ilk çıktığında yaptığı etkiyi göstermedi. 1957'de modaevi onuncu yıldönümünü kutladığında, 100.000 adet giysi satılmıştı..(Cosgrave, 2003: 227)



Şekil 5.65. Christian Dior İllüstrasyonları, 1945 – 1955

Kaynak: Cosgrave, B. (2003). Costume & Fashion a Complete History. S 225.

Dior 50'lerinin başlarında olmakla birlikte, iki kalp krizi geçirdiği için o tarihte emekliliğe hazırlanıyordu. Aynı yıl, İtalya'ya sağlığına iyi gelmesi için yaptığı bir seyahat sırasında geçirdiği üçüncü bir kalp krizi hayatına son verdi. Özel tasarım modacılık kariyeri on yılı ancak buluyordu; ama kendisini modern çağın en iyi tanınan moda tasarımcılarından biri olarak kabul ettirmişti. Kevin Almond Contemporary Fashion'a yazdığı yazıda şunu söylüyordu "Şu anda Dior isim olarak öldü, zevk ve lüksün eş anlamlısı oldu."



Şekil 5.66. Christian Dior, tasarım detayı ve İllüstrasyonları – 1955

Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 329.

5.10. Pierre Cardin – 1922

1922’de Yılında Venedik’ te doğmuştur. Küçük Yaşlardan İtibaren Kostüm ve Mimariye ilgi duymuş ve 14 Yaşında bir Terzinin Yanında Çıraklık Yaparak moda tasarımcılığın ilk adımını atmıştır.



Şekil 5.67.Ünlü tasarımcı, Pierre Cardin

Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 216.

1939 yılında Fransa’ da Vichy’ de kadın kıyafetleri tasarlamaya başlamış, Savaş süresince Kızılhaç’ ta gönüllü olarak çalışmıştır. 1944 yılında Paris’ e yerleşmiş, 1945 yılından sonra da dünyanın en ünlü tasarımcıları ile çalışmaya başlamıştır.

Sıra ile Madame Paquin, Jean Cocteau; Christian Bernard ve 1947- 1950 yılları arasındada Christian Dior ile çalışmaya başlamıştır. 1953 yılında Maison De Couture’ u açarak 1954 yılında o dönemler için gerçekten oldukça ilgi çeken tasarımlara imza atmıştır. İlk kadın koleksiyonlarını sergilediği ve ‘‘Eve’’ yani ‘‘Havva’’ adını verdiği bir mağaza açmış, sonrasında 1957 yılında açtığı erkek mağazasına da ‘‘ Adam’’ yani ‘‘Adem’’ adını vermiştir(Waddell, 2003: 130).



Şekil 5.68. Pierre Cardin Tasarımları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 25.



Şekil 5.69. Pierre Cardin Cosmocerbs tasarımları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 26.

Mağazaların açılışında sonra Pierre Cardin Japonya'ya ziyaretleri yapmış en başarılı öğrencilere ödüller vermiştir. 1959 yılında Pierre Cardin ilk hazır giyim koleksiyonunu hazırlayarak, büyüyen prestijiyile birlikte cosmos, bilim kurgu, astronomi ve geleceğe olan merakı ile birlikte dünyaca tanınmaya başladığı dönemler başlamıştır. 1963'te tüm dünyayı tayıt çılgınlığı ile tanıştıran, Cosmocerbs koleksiyonunu sunmuş.(renkli taytlar,renkli pantolonlar) 1966 yılında ilk çocuk koleksiyonunu dünyaya sunarak ABD'de en çok satan markalar arasında yerini almıştır.



Şekil 5.70. Pierre Cardin Tasarımları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 28.



Şekil 5.71. Pierre Cardin İllüstrasyon ve tasarım detayı

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 24.

Pierre Cardin, 1960 yılında tarihte ilk defa erkek tasarımı yapmıştır. Cardin 1961 yılında, erkekler için “ready- to- wear” koleksiyonunu hazırladı. Açılışı uzaya ilk defa insan gönderilmesiyle ve James bond filmleriyle caktı. 1963 yılında ise “ready-to-wear” koleksiyonunu kadınlar için hazırladı.



Şekil 5.72. Pierre Cardin, “Ready – to - Wear” 1959

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 54.



Şekil 5.73. Pierre Cardin' in Beatles için yaptığı tasarımlar- 1963

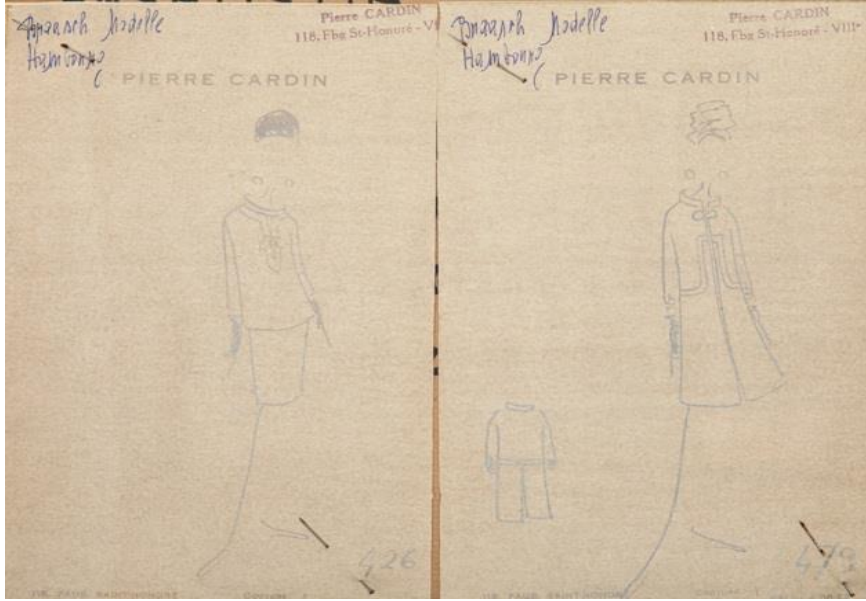
Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 216.

Pierre Cardin 1963 yılında Beatles grubuna ince kesimler, yakasız ceketler, dar ve koyu renkli pantolonlar ve bunu tamamlayan beyaz gömlek ve siyah kravat'tan oluşan bir stil tasarladı. Bu kıyafetler, Beatles grubunun "all you need is love" şarkısı içindi, ayrıca bu şarkıyla büyük kazanç sağlamış ve giydikleriyle inanılmaz popüler olmuşlardır. Ayrıca Cardin, hızla büyüyen Beatles hayranı genç kızlar için özgürlüğü simgeleyen kısa etekler, şeffaf çoraplar, ten rengi ve desenli külotlu çoraplar , dar ve uzun çizmeler tasarlamıştır. 1970 yılında Paris' in Merkezi' nde 30 yılı aşkın süredir, genç sanatçılara, heykeltıraşlara ve diğer yaratıcılara hizmet vermektedir(Faerm, 2010: 15)



Şekil 5.74. Pierre Cardin İllüstrasyon ve tasarımı

Kaynak: Blackman, C. (2012). 100 Years of Fashion, s 216.



Şekil 5.75. Pierre Cardin İllüstrasyonları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 28.



Şekil 5.76. Pierre Cardin İllüstrasyonları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 26.

5.11. Yves Saint Laurent- 1936-2008

Yves Saint Laurent, 1936 yılında o dönem halen bir Fransız sömürgesi olan Cezayir’de doğmuştur. 18 yaşındayken, bir moda tasarım yarışmasını kazanarak Christian Dior’un dikkatini çekmeyi başarmış ve Dior’un yanında çalışmaya başlamıştır.



Şekil 5.77. Y. S. Laurent ve İllüstrasyonu

Kaynak: Wilcox, C. (2001) Radical Fashion, s 22.

Dior, bir elbise provası esnasında kendisine bir soru sorar; “Bu elbiseye öyle bir şey yap ki olduğundan daha ince bir görünüme sahip olsun.” Ürkek bir yapıya sahip olan 18 yaşındaki Laurent, belki de ondan hiç beklenilmeyen bir cesaretle elbiseye tam da Dior’ un istediği şekilde müdahale eder. Bunu yaparkende oldukça rahattır, kumaşları yırtar, büyükçe bir parça alıp modelin beline bağlar. Bu kıvrak moda zekâsı Dior’ un çok hoşuna gitmiş ve vasiyetinde baş tasarımcısı olarak onun ismini yazmıştır. Henüz 21 yaşında olmasına rağmen, Paris modasını inanılmaz etkilemiş ve Dior özel dikimevinin baş tasarımcısı olmuştur. (Blackman, 2012: 216)



Şekil 5.78. Y. S. Laurent İllüstrasyonu ve uygulanmış şekli

Kaynak: Wilcox, C. (2001) Radical Fashion, s 47.

Yves Saint Laurent'ın tasarımları o yıllarda toplum içinde henüz çok fazla söz sahibi olmayan kadının özgüvenini dışarı vurmuştur. Özellikle kadınlar için tasarladığı smokinleri o dönem için bir devrim niteliğindedir.



Şekil 5.79. Y. S. Laurent 'in bir devrim niteliğindeki tasarımları

Kaynak: Cosgrave, B(2003). Costume & Fashion a Complete History. s 225.

Laurent, yaratıcı ve farklı tasarımları ile kadınlara özgüven tasarladı, özgüven giydirdi. Şüphesiz ki bu başarısının en önemli nedenlerinden biri de bu oldu. Yaşadığı dönemin gerisinde kalmış ve toplumdaki soyutlanmış kadınların özgüven sağladı. Gözler üzerindeyken ve herkes bir çaylaklık yapmasını beklerken, o güven ile hazırladığı tasarımları ile bir periyodu yarattı.



Şekil 5.80. Y. S. Laurent İllüstrasyonları

Kaynak: Cosgrave, B. (2003). Costume & Fashion a Complete History. s 227.



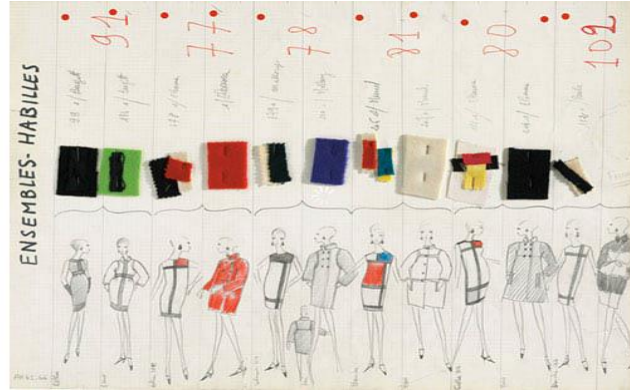
Şekil 5.81. Yves Saint Laurent Tasarım detayları ve İllüstrasyonları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 25 .

1960-1970 yılları arasında sosyetenin dikkatini çeken Laurent, Fransız couture tasarımcılar arasında ilk hazır giyim koleksiyonu hazırlayan isim olmuştur.

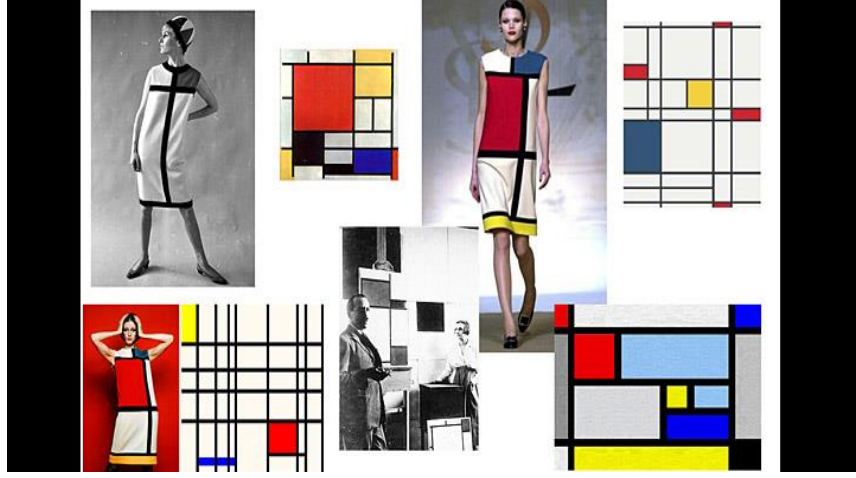
Pret-a-porter yani hazır giyim koleksiyonunda kadınlara baştan aşağı yepyeni bir stil sunan tasarımcı, maskülen detaylara sahip rahat parçalarıyla farkını ortaya koydu. Standart giyim kurallarına baş kaldırdığı için modanın anarşisti olarak tanımlandı.

Resim sanatına ilgi duyan Yves Saint Laurent, Mondrian, Picasso, Matisse gibi ünlü ressamın eserlerinden etkilenerek giysi tasarımları yapmıştır. özellikle 60'lı yıllarda hazırladığı koleksiyonlarda, ressamın tablolarının orijinallerine sadık kalarak yeni giysi tasarımları yaratmıştır. Giysi tasarımlarını özel dikiş teknikleriyle diken sanatçı ilham kaynağı olarak Ressam Mondrian'ı seçmiştir. Aynı yıllarda, Mondrian'dan etkilenerek tasarladığı kostümlerle kadın modasında etkisi günümüze kadar uzanan yeni giysi tarzları geliştirmiştir.



Şekil 5.82. Yves Saint Laurent kumaş örnekleriyle birlikte İllüstrasyonları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 26



Şekil 5.83.Y. S. Laurent' in, Mondrian 'ın çizgilerini yansıttığı tasarımları

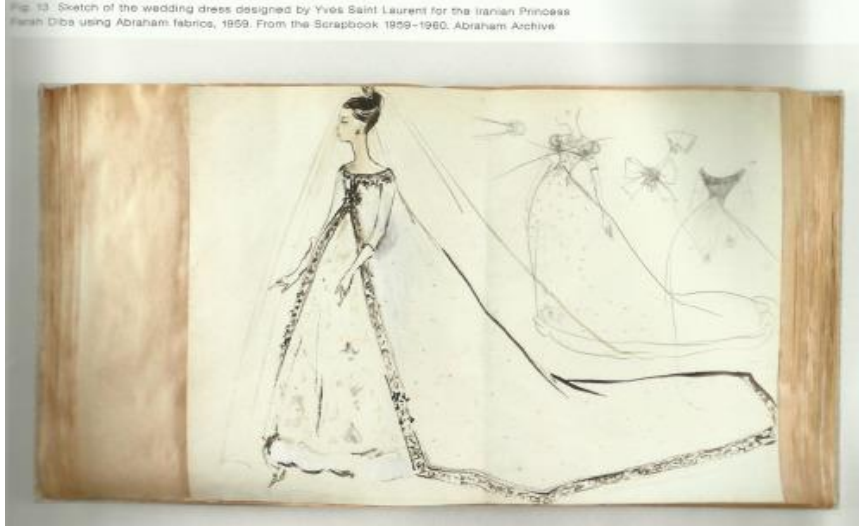
Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 74.

Yves Saint Laurent, 1965 yılında Piet Mondrian'ın karakteristik kalın siyah çizgilerle parlak renkler kullanarak devinim temasını ressamın kendisi gibi giysi formuna aktarmıştır. tasarımcı boyanmış dikdörtgenlerden oluşan desenlerini kullanarak bir koleksiyon hazırlamış, ardından Andy Worhol ve Roy Lichtenstein gibi ressamların eserlerinden yararlandığı tasarımlar yapmıştır. Sanatçı tasarladığı bu yeni modellerinde 60'lı yılların modası olan "Sack Line" roblar üzerine uyarlamalar yaparak moda alanında yeni bir cığır açmıştır. Yves Saint Laurent, 1960 - 1970'li yıllar arasında ilgilendiği resim sanatından alıntı yaparak moda dünyasına kazandırdığı giysi tasarımları, moda yeni bir bakış açısı kazandırmış, Piet Mondrian kompozisyonları Yves Saint Laurent çizgisinde yeni bir anlam kazanmıştır.(Blackman, 2012: 216)



5.84. Y. S. Laurent' in Mondrian etkili İllüstrasyonları

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 32.



Şekil 5.85. Yves Saint Laurent –Farah Diba için tasarladığı gelinlik -1959

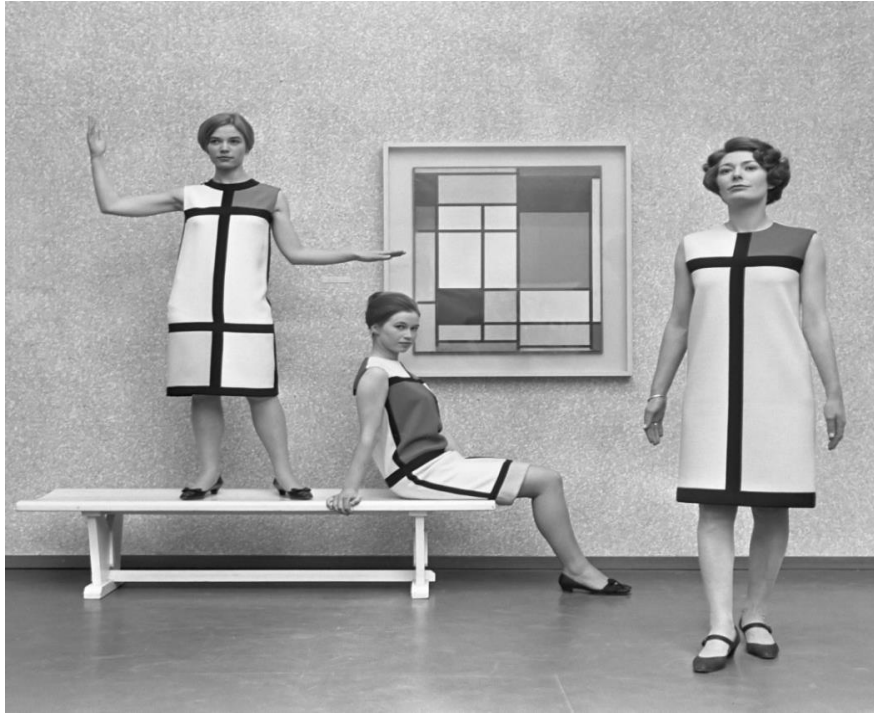
Kaynak: Cosgrave, B. (2003). Costume & Fashion a Complete History. s 227.



Şekil 5.86.Y. S. Laurent Tasarımları

Kaynak: Cosgrave, B(2003). Costume & Fashion a Complete History. s 228.

Yves Saint Laurent, tasarım hayatı boyunca unluların kıyafetleri arasında ikon haline dönüşmüş tasarımlara imza atmıştır. Resim dersleri alan YSL, Mondrian, Pablo Picasso, Henry Matisse gibi ressamın eserlerini toplayarak bunları koleksiyonlarında kullanmayı amaçlamıştır. Piet Mondrian'dan esinlenerek tasarladığı "Shift Dress- daily dress" isimli elbise serisi, moda tarihinin gelmiş geçmiş en iyi parçalarından biri olarak gösterilmektedir. Bu koleksiyonda, Mondrian resimleri bire bir olarak moda silüetine aktarılmıştır. Yedi farklı halini hazırladığı yuvarlak yaka, top-line, "Sack Line" roblarını şeritlerle bolerek beyaz, kırmızı, sarı ve mavi renkleri tablonun orijinaline bağlı kalarak tasarımına yansıttı. Eserine "Pop-Art Look" adını verdi ve renk bloklarında özel dikiş teknikleri kullandı. Ünlü Fransız film yıldızı Catherine Deneuve, Monako Prensesi Grace Kelly ve bir çok ünlü müşterisi onun "Pop-Art Look" kreasyonunu satın aldı. Piet Mondrian'ın 1930 yılında yaptığı "Composition with red, blue and yellow" adlı tablosu, Yves Saint Laurent tarafından resim sanatından moda sanatına aktarılan resimlerden biridir.



Şekil 5.87. Y. S. Laurent Mondrian etkili Tasarımları

Kaynak: Waddel, G. (2004) How Fashion Works, s 125.

Ünlü modacı Yves Saint Laurent, Piet Mondrian tasarımlarında, terzilik sanatını büyük bir ustalıkla kullanmış ve biçimsel zenginliğin vücutla uyumuna son derece önem vermiştir. Tasarımda kullanılan renk ve çizgilerin birebir alıntılandığı bu modelde dikey hatların yatay

hatlarla doksan derecelik bir açıyla dikilmiş olması, tasarım üzerinde kullanılan ana renklerle dikdörtgen kare hatların mozaik oluşturacak şekilde bir araya gelmesi tesadüf değildir. sonsuzluğu ifade eden boyuna çizgiler yine aynı kuralı bozan sonsuzluğun içinde açık uçlu olmayan kübizmin sembolü üç boyutlu (en, boy, derinlik) nesnelere canlandırarak bir şekilde modelin roba, basen ve elbise boyu üzerindeki yatay hatlarına taşınmıştır. (Blackman, 2012: 217). Aynı zamanda renklerin zıtlık (siyah- beyaz) oluşturacak şekilde kırmızı ve sarı renklerle bir arada kullanılması, tasarıma iddialı bir form kazandırmakla beraber tasarımda kullanılan dikiş teknikleriyle de farklı bir şıklık kazanmıştır. Mondrian imzalı “Composition with red, yellow, blue” adlı resimde yer alan temel yönlerin bir ifadesi olarak karşımıza çıkan dikey ve yatay çizgiler, YSL giysi tasarımında, dikdörtgen formlar içinde sınır oluşturacak şekilde bloklara bölünerek tasarlanmıştır. Tasarımcı, illüstrasyonlarında, kadın figürlerini rahat ve hareketli bir şekilde betimleyerek, özellikle guaj boyayı kullanmayı tercih etmiştir.



Şekil 5.88. Y. S. Laurent Tasarımları

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 127.

Mondrian eserlerinin, YSL tarafından birebir alıntılanarak aktarılması, Haute Couture dikim tekniği ile ustaca birleştirilmesi, dikiş teknikleri açısından büyük bir yenilik ve bir başyapıt olarak görülmesine yol açmış, iki disiplin arası bakışı güçlendirerek, kadın modasındaki etkisi günümüze kadar uzanmış, yeni giysi tarzlarının doğmasına da imkan sağlamıştır. Bu çalışmalar moda alanında çok önemli gelişmeler olarak değerlendirilmiştir.



Şekil 5.89. Y. S. Laurent İllüstrasyonu -1990

Kaynak: Cosgrave, B. (2003). Costume & Fashion a Complete History. s 247.

5.12. Paco Rabanne - 1934

Paco Rabanne, kişisel kariyerine Givenchy, Dior ve Balenciaga için mücevher tasarlayarak başladı. Bir tasarımcının, daha yolun başındayken kendisinden daha deneyimli tasarımcılardan öğrenmesi gereken çok şey olduğuna yürekten inanarak iyi bir tasarımcı olmanın da öğrenilen her şeyi unutup kendi tarzını ortaya koymak olduğunu her zaman söylemiştir. Kendisi de böyle yaptı. Daha kariyerinin başında Givenchy, Dior ve Balenciaga için yaptığı tasarımlar bu markaların en çok satan ve ilgi gören ürünleri arasında yer aldı.



Şekil 5.90. Paco Rabanne atölyesinde çalışırken

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 26.

1966 yılında henüz 32 yaşındayken kendi moda evini kurdu. Bu moda evi onun için hem rüştünü ispat hem de özgürlük demektir. Çünkü artık tasarımcı kimliğini herhangi bir markanın çatısı altında ve o markanın satış kaygılarının gölgesinde hapsedmek zorunda değildi. Tamamen kendi tarzını, hayallerini ve bakış açısını ortaya koyacaktı. Öyle de yaptı. Onu çok iyi tanıyanları bile hayrete düşürecek tasarımlara imza attı. (Blackman, 2012: 233)



Şekil 5.91. Paco Rabanne, Barbarella film Kostümleri - Jane Fonda - 1966

Kaynak: Waddell, G.(2004) How Fashion Works, s 15.

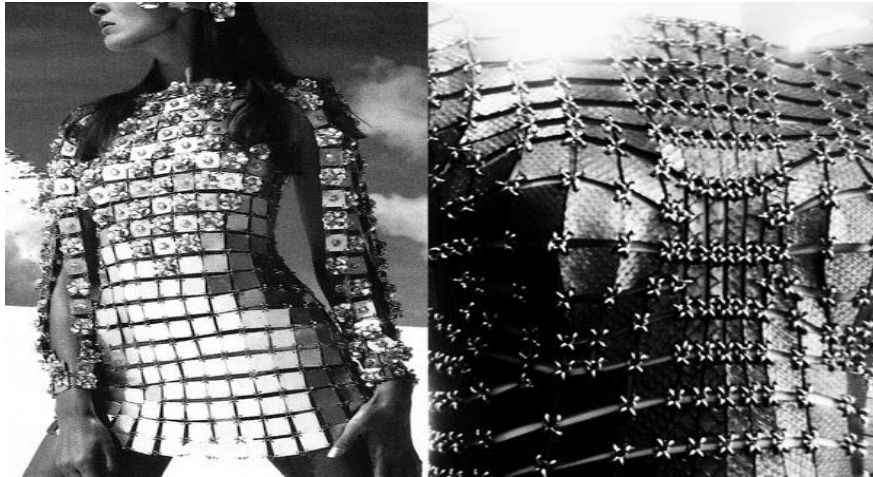


Şekil 5.92.Barbarella film Kostümleri – Jane Fonda – Paco Rabanne – 1966

Kaynak: Blackman, C. (2012). 100 Years of Fashion, s 216.

Paco Rabanne moda dünyasında gençlere fırsatlar tanınması ve onların önünü açmasıyla tanınır. Mesela David Peck kendi adını taşıyan koleksiyonunu yapmadan önce Paco Rabanne için çalışıyordu. Aynı zamanda sinema filmlerine yaptığı kostüm tasarımlarıyla da tanındı. Barbarella filmi için yaptığı tasarımlar moda dünyasında olduğu kadar sinema dünyasında da uzun süre konuşuldu. Bu bir moda tasarımcısı için farklı, farklı olduğu kadar da prestijli bir alandı ve Paco Rabanne buradan da alınının akıyla çıkmayı başardı.

Bu çok yönlü tasarımcı pek çok alanda başarıyı yakaladıktan sonra 2005 yılında ilk kişisel sergisini Moskova’da açtı ve sergide bugüne kadar çizdiklerini sergiledi. Bunun nedeni olarak da şöyle bir açıklama yaptı; “Şu anda 72 yaşındayım ve bu gezegenden göçüp gitmeden önce tüm çizimlerimi sergilemek istedim.”



Şekil 5.93. Barbarella film Kostümleri – Jane Fonda – Paco Rabanne – 1968

Kaynak: Blackman, C.(2012). 100 Years of Fashion, s 233.



Şekil 5.94. Paco Rabanne, illüstrasyon

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 16.

5.13. Mary Quant - 1934

1934 doğumlu olan Mary Quant, Londra’da Goldsmith’s sanat okulunda eğitim gördü. Her zaman farklı ve orijinal düşünen Quant Seri üretilen her şeyden nefret eder, bir kadının makyajı dahil kıyafetinin, saçının tüm görünümünün kendine özel olması gerektiğini düşünürdü.



Şekil 5.95. Mary Quant İllüstrasyon çalışması yaparken

Kaynak: Wilcox, C. (2001) Radical Fashion, s 47.

Sanata ve doğaya aşık bir kadındı. Eğitimini tamamladıktan sonra tüm hayallerini gerçekleştirip kendi tasarımlarını üretmeye başladı. İlk olarak bir şapka terzisinin yanında çırak olarak çalıştı. Çıraklık döneminde sadece belli başlı insanların özel tasarım kıyafetler giymesini değil herkesin böyle giyinmesi gerektiği kararını verdi. (Faerm, 2010: 16)



Şekil 5.96. Mary Quant tasarımı– 1960’ lar

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 26.



Şekil 5.97.Mary Quant tasarımları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 27.



Şekil 5.98.Mary Quant - İllustrasyonları - 1960' lar

Kaynak: Cosgrave, B. (2003). Costume & Fashion a Complete History. s 233.



Şekil 5.99. Mary Quant tasarımıyla Twiggy- 1960' lar

Kaynak: Cosgrave, B(2003). Costume & Fashion a Complete History. s 234.

Küçük yaşlarda modayla ilgilenmeye başlayan Twiggy kendi kıyafetlerini kendi tasarlayıp, kendisi dikerdi. “Modanın sadece zengin insanlar için değil herkes için olduğunu savunurdu.” 60' lı yıllarda Mary Quant ile çok yakın arkadaşlardı .Mary Quant' ın mini etek devriminde kullandığı ilk modellerinden biri olan Twiggy , bu sayede mini etek modasının öncülerinden olmuştur.



Şekil 5.100. Dönemin popüler kültürünü belirleyen model Twiggy, 1960' lar

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 32.

Bir devrim başlatan Twiggy güzellik kurallarını değiştirerek , 40 kilo ve 79 -56 -81 ölçülere sahip görüntüsü, kadınları alışılmışın dışında seksi bir görünümle buluşturdu. Bu yıllarda bütün genç kızlar onun görünümüne sahip olmaya çalışırdı. Artık dönemin ikonik modeli ve markasıydı.

MARY QUANT



Şekil 5.101. Mary Quant ve bir devrim niteliği taşıyan tasarımları - 1960' lar

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 34.

Mary Quant, Buckingham sarayına ödül almaya gittiğindemini etek giymiş ve 60'lı yılların en köklü değişimi olan mini etek böylece hayatımıza girmiştir.



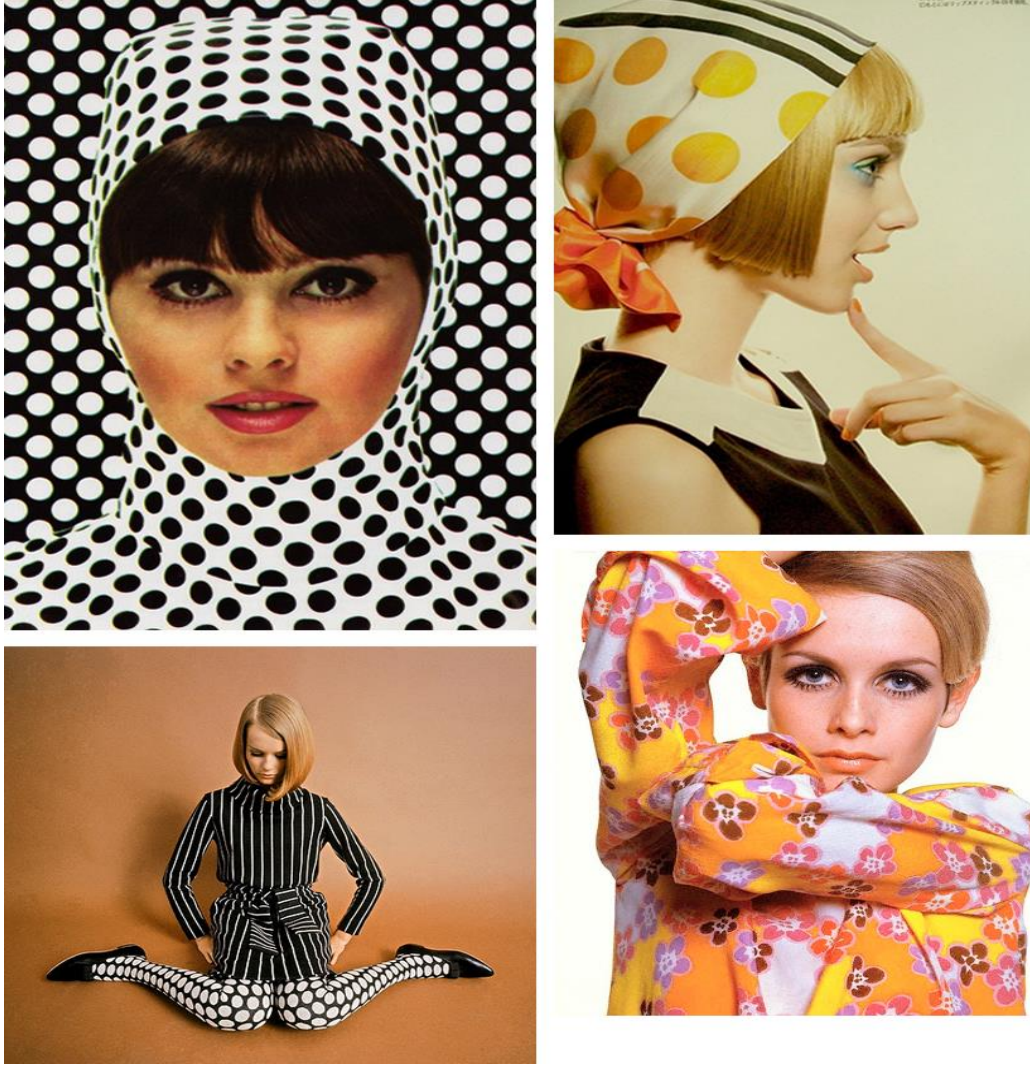
Şekil 5.102. Mary Ouant Tasarımları ve dönemin stil ikonu Twiggy

Kaynak: Blackman, C. (2012). 100 Years of Fashion, s 216.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, kadınların özgürleşmesinde çok büyük gelişmeler oldu ve etek boyları diz hizasına çıkartıldı. İkinci Dünya Savaşı esnasında kumaşa getirilen zorunlu kısıtlama ile etek boyları diz üstüne çıktı.

1960'lardan önce, genç kadınların anneleri gibi giyinmesi beklenirdi ki bu tarz genelde Paris couture'ydu. Mesela 1962'nin sonunda, bir Sears kataloğunda, anne ile kız birbirinin aynısı elbiseleri giymiş ve bundan inanılmaz mutlu görünen surat ifadeleriyle poz vermişlerdi. 1950'lerde, İngiliz tasarımcı Sally Tuffin, gençler için hiç kıyafet olmadığından ve genç kızların annelerine benzemesinden yakınmıştır.

1960'larla birlikte, genç kesim kendi bireysel fikirlerini, görüşlerini ifade etmek için ayaklanmaya başladı, özellikle de politik konulardaki tepkilerini ebeveynlerinden farklı şekillerde karşılık vermek için. Süregelen adet ve ahlak kurallarına uymayı reddetmeye başladılar, bu kuralları içten pazarlıklı ve çifte standartlı olduklarını düşünüyorlardı. Bu genç politik kuruluş sesini yükseltmeye başladıkça, bir yandan farklı tarzlarını yaratmak için modada da kendilerine yer açtılar.(Blackman,2012: 224)



Şekil 5.103. Mary Quant tasarımları

Kaynak: Blackman, C(2012). 100 Years of Fashion, s 224.

Feminizmle aydınlanan kadın zihinleri, moda alanında da daha farklı düşünmeye başladı. Mesela 1963'te, Amerikalı Betty Friedman The Feminine Mystique adlı kitabı yayınladı ve mutlu ev kadını mitini çürüterek, kadınların farklı roller için ne kadar hevesli olduklarını dile getirdi. Ek olarak 1960'lar üniversitelere ve iş dünyasına giren kadın sayısındaki artışa sahne olmuştur.

Bu on yılda evli ve boşanmış kadınları koruyan ve yetki veren kanunlar yürürlüğe girdi ve en önemlisi de doğum kontrol hapları ile istenmeyen gebeliklerin önlenmesi oldu ki bu cinsel bir devrim yarattı. Kadın imajı kadın ve anne olmaktan çok cinsiyetinden gurur duyan ve gücünün farkındaki genç, bekar kızlara döndü. Mini etek ise bu kadın hareketinin büyümesini ifade eden güçlü bir araç haline geldi.(Waddell, 2004: 130)



Şekil 5.104. Mary Quant tasarımları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 234.

Mary Quant 1955'te "King's Road'ta "Bazaar "adlı ilk butiğini açtı. Gerçek bir moda eğitimi almadığı halde, bir eli sokaktaki gündelik modanın nabzını tutan ve modada çok farklı bir üslup yaratarak, günün gençlerinin düşüncelerini yansıtan, Paris moda evleri ile uzaktan yakından alakası olmayan giysiler satmaya başladı.

1965'te etek boylarını dizlerin 10-15 cm üzerine çeken tasarımcı, böylece ikonik mini eteği yaratmış oldu. Mini etek böylece 1960'ların ortasında Londra'nın ruhunu yansıtan giysi oldu; özgür, enerjik, genç, devrimsel ve de geleneklere aykırı mini eteğin daha popüler hale gelmesinin arkasındaki isim ise Fransız tasarımcı Andre Courreges, bu yeni giysiyi 1965 ilkbahar-yaz koleksiyonunda işlemiştir. Onun minileri vücuda daha az oturan ve 'Courreges Boots' adıyla markalaşan beyaz botlarla giyiliyordu. Courreges daha sonraları mini eteğin kendi buluşu olduğunu iddia ettiğinde Quant ona en güzel ve anlamlı cevabı vermiştir: "Ben ya da Courreges değiliz, mini eteği bulan sokaktaki kızlardan başkası değildi"(Jones, 2002: 25).

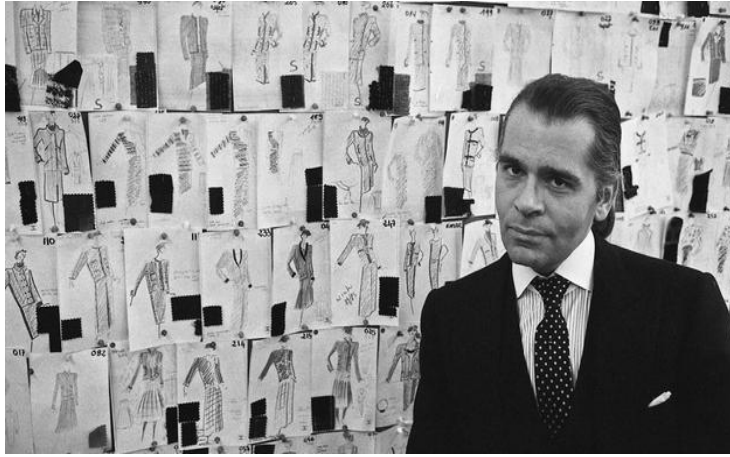


Şekil 5.105. Mary Quant ve papatya desenli tasarımı

Kaynak: Cosgrave, B. (2003). *Costume & Fashion a Complete History*. s 234.

5.14.Karl Lagerfield - 1935

Moda dünyasının dehalarından birisi olarak bilinen Alman tasarımcı 10 Eylül 1935 yılında Hamburg şehrinde doğmuştur. Gerçek adı Karl Otto Lagerfield olan tasarımcı, fotoğraf sanatçısıdır, aynı zamanda siyah gözlükleri, parmaksız deri eldivenleri, gösterişli takıları ve beyaz at kuyruğuyla bir stil ikonudur. Moda dünyasının duayenlerinden kabul edilen Karl Lagerfield' e “Modanın Einstein” ı diyebiliriz(Waddell,2004: 134).



Şekil 5.106.K. Lagerfield ve İllüstrasyonları

Kaynak: Wilcox, C. (2001) Radical Fashion, s 22.

1955 yılında henüz 22 yaşındayken “Uluslararası yün sekreterliği” isimli yetenek yarışmasını kazandıktan sonra Pierre Balmain’ in asistanı olarak moda kariyerine başlamıştır.

Sonraki yıllarda çalışma hayatına haute couture tasarımlar yaptığı Jean Patou’yla devam etmiştir. 1958 yılında yaptığı fakat yeterince beğenilmeyen defilesinden sonra tekrar moda sektörüne dönerek 1963 yılında Tiziani, 1964 yılında Chole, 1972 yılında Fendi ile çalışmış, 1983 yılında Chanel’in yaratıcı yönetmeni ve günümüze kadar da baş tasarımcısı olmuş ve Chanel markası ile adeta bütünleşmiştir.



Şekil 5.107. Karl Lagerfield' in Fendi Markası için yaptığı tasarım – 1972

Kaynak: Cosgrave, B. (2003). *Costume & Fashion a Complete History*. s 169.

Lagerfield'in en büyük başarısı Chanel markasını 1980li yılların fenomenlerinden biri haline getirmiş ve yüzyılın en önemli markası haline getirmiştir. Günümüzde de en prestijli ve lüks giyim markalarından birisi olan Chanel markası Coco Chanel kadar Karl Lagerfield'in de eseridir demek doğru olacaktır.

200'ü aşkın defile gerçekleştiren, modanın şovalyesi de denilen Karl Lagerfield 6 CDFA ödülü sahibi olmuştur aynı zamanda. Chanel, Fendi, Karl Lagerfield ve Karl olmak üzere 4 marka için tasarım yapmıştır.



Şekil 5.108. Karl Lagerfeld İllüstrasyonları

Kaynak: Cosgrave, B. (2003). Costume & Fashion a Complete History. s 225.



Şekil 5.109. Karl Lagerfeld' in Elizabeth Taylor Burton için hazırladığı tasarımın İllüstrasyonları, 1960

Kaynak: Cosgrave, B(2003). Costume & Fashion a Complete History. s 32.



Şekil 5.109. Karl Lagerfeld' in Elizabeth Taylor Burton için hazırladığı tasarımın İllüstrasyonları, 1960

Kaynak: Cosgrave, B(2003). Costume & Fashion a Complete History. s 39.

5.15. Kenzo Takada –1939

1939 doğumlu Kenzo Takada, Tokyo’da Bunka Moda Koleji’ne kabul edilen ilk erkek öğrenci olmuştur. Çok geçmeden, 1960 yılında okuldaki başarısı hızla yükselmiş ve Japonya’nın prestijli moda ödülü Soen’i kazanmıştır.



Şekil 5.111. Kenzo Takada ve illüstrasyonları

Kaynak: Waddell, G. (2004) How Fashion Works, s 32.

Eğitim, ödüller ve Tokyo’da bir departman mağazasındaki ilk çalışma deneyiminin ardından, kendisine Japonya sınırlarının dar geldiğini düşünen Kenzo, çocukluk hayallerinin peşine takılıp 1964’te Paris’e taşınmış, yerleşmesi biraz zaman alsa da kendi tasarımlarını oluşturmuştur. Bu süre boyunca ilhamını modern modanın devrimci tasarımcısı Andre Courreges’den alarak hazırladığı 30 kıyafetten beşi tasarımcı Louis Feraud’ tarafından çok beğenilmiştir (Waddell, 2004: 140)



Şekil 5.112. Kenzo Takada Jungle Jap Tasarımları

Kaynak: Cosgrave, B(2003). Costume & Fashion a Complete History. s 237.



Şekil 5.113 . Kenzo, Electric Jungle koleksiyonu,

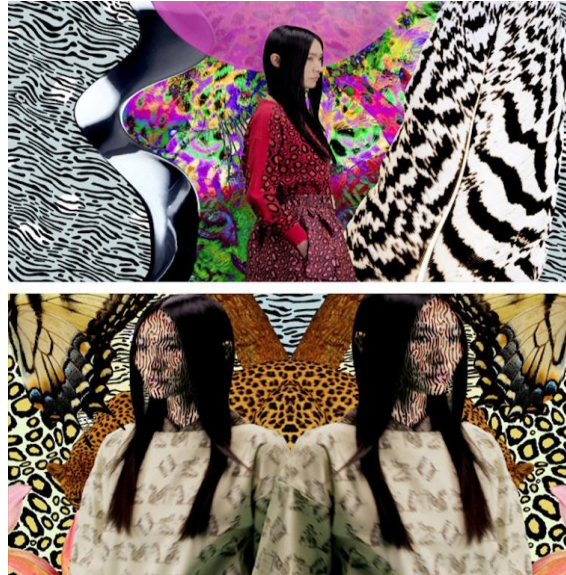
Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 32.

20'li yaşlarının sonunda , Paris'te Jungle Jap adıyla yarattığı ilk modaevi, cesareti ve orijinalliğiyle tüm dünyanın ilgisini üzerine çekmiştir. 30'larına geldiğinde çocukluk hayallerinin hemen hemen hepsini gerçekleştiren tasarımcı, Paris'te moda gurularının üssü olan Galerie Vivienne'de ilk koleksiyonunu sergileme fırsatı bulmuştur. Kenzo modanın ne denli yaratıcı bir alan ve birçok farklı kitlenin de temsilcisi olabileceğini göstermek için hep yeni alternatifler aramıştır. Stili bir Japon'un yarattığı vahşi ve romantik bir ormanın içine sürükleyebilecek kadar cesur, iddialı renkleri hayvan desenleri ve ekoselerle karıştırabilecek kadarda neşelidir. Tasarımcı Parizyen şıklığı, geleneksel Japon yalınlığıyla harmanlayarak her defasında hayranlık yaratacak bir denge sağlamıştır.(Blackman, 2012: 320)



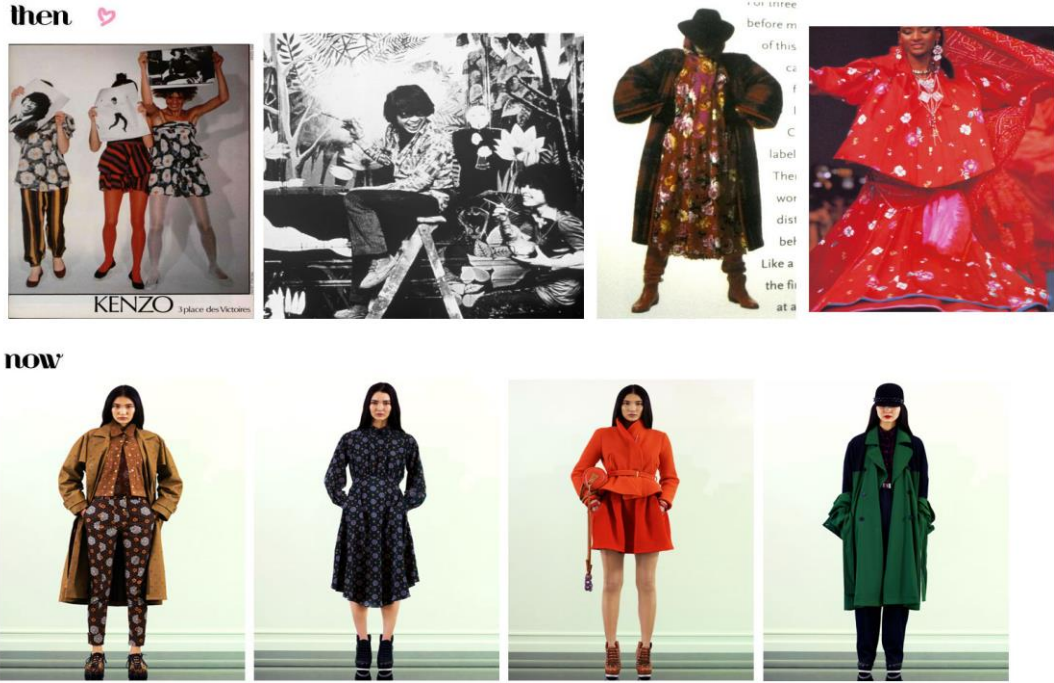
Şekil 5.114.Electric Jungle koleksiyonu, Kenzo' nun mizahi bakış açısının en güzel örneklerini yansıtır.

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 43 .



Şekil 5.115. Kenzo, Electric Jungle koleksiyonun' dan örnekler

Kaynak: Blackman, C. (2012). 100 Years of Fashion, s 320.



Şekil 5.116. Kenzo' nun Then&Now Koleksiyonundan örnekler.

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 141.



Şekil 5.117. Kenzo İllüstrasyonları

Kaynak: Fogg, M. (2014) Modanın Tüm Öyküsü, s 402.

Kenzo, 80'lerin başında yarattığı koleksiyonlarında oldukça cesur baskılar kullanmıştır. Markasının erkek tasarımlarının başındaki Humberto Leon, Kenzo'nun eğlenceli geçmişinden beslenmenin, büyük bir keyif ve lüks olduğunu söylemiştir. Ayrıca Mizahi bakış açısından dolayı defileleri hiçbir zaman sıradan olmamıştır.



Şekil 5.118.Kenzo İllüstrasyonları

Kaynak: Fogg, M. (2014) Modanın Tüm Öyküsü, s 403.

5.16. Issey Miyake - 1938

Kıvrımların ustası diye anılan Issey Miyake, sanatsal özellikler taşıyan tasarımlarına, Yenilikçi kimliği ile Fütüristik bakış açısı getirmiştir. Formları ve sunuş biçimi dolayısıyla moda gündeminde her zaman zirvede olmayı başarmıştır.



Şekil 5.119. Issey Miyake

Kaynak: Wilcox, C. (2001) Radical Fashion, s 6.

Minicik piliselerle hazırladığı kıyafetler Mariano Fortuny çağırışımı da yapmaktadır. Her ne kadar ayrı zamanlarda yaşamış olsalarda moda tasarımına yönelik detaycı yaklaşımları oldukça benzerlikler göstermektedir. Kıyafet tasarımına gelenekçi ve deneysel yaklaşımları onları her zaman farklı ve zirvede kılmıştır. Mariano Fortuny' de olduğu gibi Issey Miyake' için de tasarım önce kumaşla başlıyor ve dokudaki ayrıntıyla devam ediyordu. (Blackman, 2012: 338)



Şekil 5.120. Issey Miyake' nin Shibori tekniğiyle yaptığı tasarımı

Kaynak: Wilcox, C. (2001) Radical Fashion, s 18.



Şekil 5.121. Issey Miyake' nin Origami tekniğiyle yaptığı tasarımları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 64.

Issey Miyake' nin tasarımları her zaman herkesi şaşırtacak nitelikte olmuştur. Tasarımlarında Hiçbir zaman klasik kalıplar arasında kalmamıştır. Araştırmacı kimliğinin de vermiş olduğu özellikleri nedeniyle de yeniliklerinin ardı arkası kesilmemiştir. Onun tasarımlarında kumaşın cinsi ve dokusu kıyafetin çizgisiyle ahenk içerisinde olmuştur.



Şekil 5.122. Issey Miyake' nin Japon geleneksel teknikleriyle yaptığı tasarımları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 106.



Şekil 5.123. Issey Miyake' nin defilesinden tasarımlar

Kaynak: Cosgrave, B(2003). Costume & Fashion a Complete History. s 236.

Issey Miyake' nin tasarımları her zaman herkesi şaşırtacak nitelikte olmuştur. Tasarımlarında Hiçbir zaman klasik kalıplar arasında kalmamıştır. Araştırmacı kimliğinin de vermiş olduğu özellikleri nedeniyle de yeniliklerinin ardı arkası kesilmemiştir. Onun tasarımlarında kumaşın cinsi ve dokusu kıyafetin çizgisiyle ahenk içerisinde olmuştur. (Faerm, 2010: 18)



Şekil 5.124. Issey Miyake' nin teatral nitelik taşıyan tasarımları

Kaynak: Cosgrave, B(2003). Costume & Fashion a Complete History. s 249.

Miyake için tasarım bir yaşam biçimidir ve her zaman yeni arayışlar içindedir, kostümlerinin en büyük özelliği heykelsi ve teatral görünümde olup sanatsal nitelik taşımalarıdır.



Şekil 5.125. Issey Miyake İllüstrasyon örneği

Kaynak: Waddel, G. (2004) How Fashion Works, s 32.



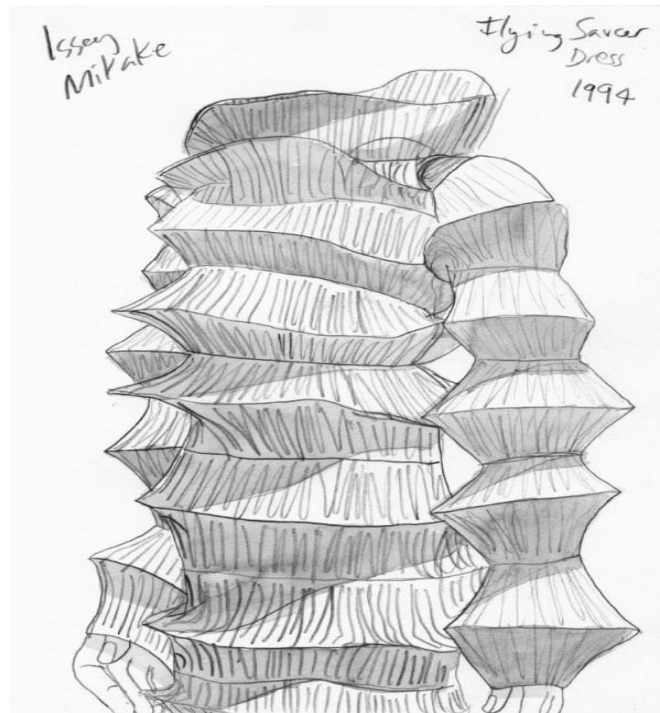
Şekil 5.126. Issey Miyake İllüstrasyon örneği

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 43.



Şekil 5.127. Issey Miyake' nin İllüstrasyon örnekleri

Kaynak: Blackman, C. (2012). 100 Years of Fashion, s 219.



Şekil 5.128. Issey Miyake' nin İllüstrasyon detay çalışması

Kaynak: Blackman, C. (2012). 100 Years of Fashion, s 291.

5.17. John Galiano

1960 yılında Cebelitarık'da doğmuş ve çocukluğu İspanya da geçmiştir. Doğduğu ve büyüdüğü topraklardaki renkli Akdeniz kültürü, tükenmez ilham kaynağı olmuştur. Londra'daki Central Saint Martins' de moda okumuştur. Paris'e yerleştikten sonra lüks markalar için sıradışı ve oldukça ilgi çekici tasarımlar yapmış bir yandan da kendi markasıyla koleksiyonlarını üretmeye devam etmiştir.



Şekil 5.129. John Galiano

Kaynak: Cosgrave, B. (2003). Costume & Fashion a Complete History. s 15.

John Galliano kimilerine göre "Modanın Asi Çocuğu", kimilerine göre "Çılgın", kimilerine göre de "Modayla dalga geçen gerçek bir anarşist". Aslında bu tanımların hepsinde de bir gerçeklik payı vardır. Çünkü, İngiliz modasının bu çılgın kahramanı, high-tech moderniteyle romantizmi pekiştirdiği sıradışı tasarımlarıyla insanları şaşırtmış, hayrete düşürmüş ve de günlerce adından söz ettirmiştir. Ayrıca endüstrinin ticari dengeleriyle alay eden anarşist tasarımları önce modanın kibirli başkenti Paris'i fethetmiş, Givenchy, Chanel ve Christian Dior gibi, lüks üretim yapan, ama son yıllarda ekonomik anlamda çöküntüye uğrayan dünyanın en büyük modaevlerinin de kurtuluş umudu olarak görülmüştür (Faerm, 2010: 20).

Galliano en büyük yükselişi Fransız modasının en önemli markası Christian Dior'un kreatif direktörlüğüne getirilmesiyle yaşamıştır.

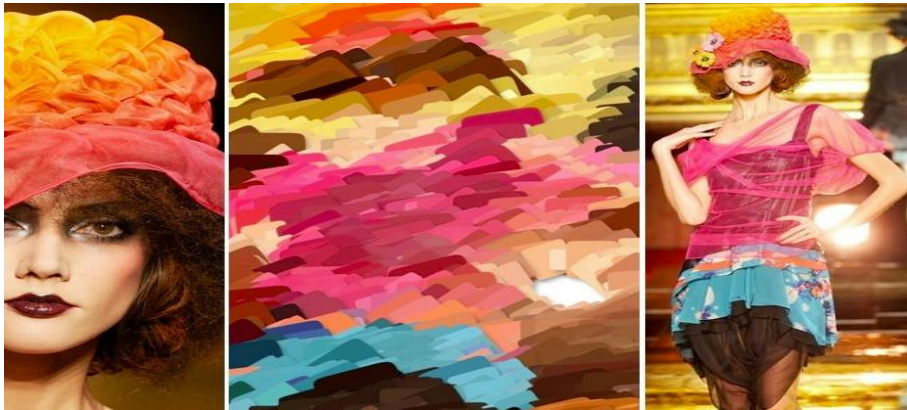
Paris'in bu en eski ve en büyük modaevini hem finansal hem de kreatif olarak yeniden yapılandıran tasarımcı, hazırladığı koleksiyonlarla Christian Dior'a yeni bir ruh ve farklı bir müşteri kitlesi kazandırdı. Dior için her sene ayakkabıdan giysiye, parfümden çantaya kadar genişleyen ürün yelpazesinde çok sayıda koleksiyon yaratan Galliano, kendi markası adı altında üretim yapmaya da halen devam etmektedir.



Şekil 5.130. John Galiano ve teatral tasarımları

Kaynak: Wilcox, C. (2001) Radical Fashion, s 19.

Galliano 1984 senesinde mezun olurken hazırladığı "Les Incroyables" isimli koleksiyonu Fransız devriminden ve part-time kostüm tasarımcısı olarak çalıştığı National Theatre'da sergilenen "Danton" isimli tiyatro oyunundan esinlenmiştir.



Şekil 5.131. John Galiano ve renk ahengi içindeki tasarımları

Kaynak: Wilcox, C. (2001) Radical Fashion, s 22.



Şekil 5.132. Christmas ağaçları- John Galliano' nun Christian Dior için yaptığı desenler

Kaynak: Waddel, G. (2004) How Fashion Works, s 21.



Şekil 5.133.J. Galiano İllüstrasyonları

Kaynak: Cosgrave, B. (2003). Costume & Fashion a Complete History. s 227.



Şekil 5.134. J. Galiano İllüstrasyonları

Kaynak: Cosgrave, B. (2003). Costume & Fashion a Complete History. s 228.

Tasarımcı, içi dışına tersyüz edilerek giyilebilen ceketleri, romantik organdi kumaştan yapılmış bluzleri, paramparça edilmiş camlarla ve rengarenk kurdelelerle süslediği bu ilk koleksiyonuyla, moda otoritelerini 1980'lerde henüz çok yabancı oldukları "Dekonstrüksiyon" terimiyle tanıştırmıştır.



Şekil 5.135. John Galiano ve erkek tasarımları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 29.

Galiano tasarım konusunda aldığı bütün olumlu eleştirilere ve kazandığı başarılarla rağmen ticari kazanç sağlayamamıştır, bu yüzden 1992 yılında Londra'yı terk edip, moda endüstrisinin en büyük merkezlerinden biri olan Paris'e yerleşmiştir. Vogue dergisinin Amerikan edisyonunun güçlü yayın yönetmeni Anna Wintour, modanın bu dahi çocuğuna kol kanat gerip, Paris'teki ilk moda şovunu gerçekleştirmesi için bütün olanaklarını seferber etti. Tamamı siyah, toplam 17 kıyafetten oluşan koleksiyon Paris'te tarihi bir başarı kazandı ve böylece John Galliano adı çağın en büyük tasarımcıları arasına yazılmış oldu.

Minimalizmin ve "grunge" tarzın hakim olduğu dönemin moda trendlerinin dışında hareket eden John Galliano'nun koleksiyonları moda eleştirmenleri tarafından gerçek bir sanat eseri olarak değerlendirilmiştir. Ancak modanın tutucu finansörlerine göre bu sanat eserlerinin hiçbir ticari değeri yoktu. Pek çok sezon, koleksiyonlarını sergileyecek finansmanı bulamayan Galliano, geçen yıllar içinde defalarca kendi adını taşıyan markasının iflasını ilan etmek zorunda kaldı (Blackman, 2012: 329).



Şekil 5.136.John Galiano teatral nitelik taşıyan tasarımları

Kaynak: Wilcox, C. (2001) Radical Fashion, s 26.

Galliano'nun dehasını anlayan ilk moda patronu, Givenchy ve Louis Vuitton gibi 50 lüks tüketim markasını bünyesinde barındıran LVMH holdinginin yönetim kurulu başkanı Bernard Arnault olmuştur. Tasarımcı LVMH'nin sponsorluğunda yarattığı koleksiyonunda 1950'lerin dramatik couture çizgisini ve 1930'ların verev kesimli elbiselerini yorumlayarak büyük başarı kazandı. Galliano'nun önce Givenchy, ardından da Christian Dior'un kreatif direktörlüğüne getirilmesi Paris modasındaki İngiliz, Haute Couture' ünün yeniden canlanmasına sebep olmuştur.

Modanın bu neo-romantik tasarımcısının fantastik ve teatral tasarımları, kimileri için paha biçilemez değerde sanat eserleri, kimileri içinse birer moda ütopyası olmuştur. Ancak herkesin ortak olduğu bir gerçek var ki; Bir zamanlar koleksiyonlarına ticari bir değeri olmadığını öne sürerek- burun kıvıran moda devleri tutucu yapılarıyla yeni ekonomik dünya düzeninde sürüklendikleri çöküşün eşiğinden onun sihirli parmakları sayesinde kurtularak, yeniden yükselişe geçmişlerdir. Bu zafer, John Galliano'yu sıradışı tasarımlarıyla yüzeysel ticarî dengelerini alt üst ettiği moda endüstrisinin kurallarını yeniden yazan bir anti-kahraman yapmıştır (Cosgrave,2003: 228)

5.18.Alexander Mc Queen – 1969 - 2010

İngiliz moda tasarımcısı Lee Alexander McQueen 17 Mart 1969 yılında Londra’da doğmuştur. Taksi sürücülüğü yapan İskoç bir baba ve sosyal bilimler öğretmeni bir annenin elinde büyüyen Alexander kendinden büyük altı kardeşe sahiptir. Genç yaşta üç ablasına kıyafetler yapmaya başlayan başarılı tasarımcı erken yaşlarında moda tasarımcısı olmak istediğine karar vermiş ve 1984 yılında 16 yaşındayken Rokeby Okulu’ndan ayrılarak, Savile Row’un yanında terziliğe başlamıştır.(Blackman, 2012: 267)



Şekil 5.137. A. Mc. Queen

Kaynak: Wilcox, C. (2001) Radical Fashion, s 3.

20 yaşından sonra İtalya, Milano’ya gitti ve Romeo Gigli için çalışmaya başladı.1994 yılında tekrar Londra’ya döndü ve Central Saint Martins Sanat ve Tasarım Koleji’ne başvurdu. Moda tasarımında yüksek lisansını da yapan Alexander McQueen yeni tasarımcılara ev sahipliği yapmıştır. Alexander McQueen ‘in 1992 yılında gerçekleştirdiği ilk moda şovunda Isabella Blow koleksiyon karşısında büyük heyecan yaşadığını söylemiştir. Bir moda ikonu ve moda editörü olan Isabella Blow tasarımcıya ulaşarak koleksiyonu satın almış ve böylece Alexander McQueen’in moda sektöründe yükselişi de hızla başlamıştır.



Şekil 5.138. A. Mc. Queen tasarımı ve detayı

Kaynak: Blackman, C. (2012). 100 Years of Fashion, s 267.

Isabella Blow' un Alexander Mc Queen'i keşfinden sonra başarılı tasarımcı kısa bir süre (1996-2000) Givenchy'de ve sonrasında çok para kazandığı Gucci'de çalıştı. Çok hızlı bir hayatı olan Alexander Mc Queen gece deliler gibi eğlenip partilerde boy gösterirken aynı zamanda günlerce çalışıp koleksiyon ürettiyordu bu durumundan dolayı ona modanın 'Asi ve Yaramaz Çocuğu' da denilmiştir.



Şekil 5.139. A. Mc. Queen tasarımları

Kaynak: Blackman, C.(2012). 100 Years of Fashion, s 333.

Alexander McQueen birçok ünlüyü kırmızı halı için hazırladı. Bu ünlülerden bazıları Nichole Kidman, Rihanna, Kate Moss, Lady Gaga, Penelope Cruz, Sarah Jessica Parker. 1997 yılında İzlandalı şarkıcı Bjork'ün albüm kapağını tasarladı. 2005 yılında spor markalardan PUMA için tasarımlar yaptı ve 2007 yılında MAC kozmetik firmasıyla çalışan ilk tasarımcı oldu.



Şekil 5.140.A. Mc. Queen 2010 İlkbahar – yaz koleksiyonu

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 64.

Koleksiyonlarında doğanın tüm güzelliklerini canlı ve gerçekçi bir şekilde tasarımlarına yansıtan tasarımcı iç dünyasında da hassas ve melankolik bir yapıya sahipti. Son koleksiyonu 2010 İlkbahar - yaz koleksiyonu olmuştur.

Tasarımlarının temel çıkış noktası her ne kadar doğadan olsa da ; tutku ve romantizm çelişkileri de görmekteyiz. Giysi formlarında çizgi- doku gibi elemanları zıt yönlerde kullanırken malzemenin doğal yapısıyla birbirine karıştırmaktadır. Kum saati gibi kıvrımlı kesimler, dantel ve nakış gibi tekstil malzemelerini kişiliğine uygun karmaşık uygulamalarla görmekteyiz. Klasisizm, Oryantalizm ve Fütürizm gibi sanat akımları kombine biçimde uygulayarak kendine has bir stil oluşturmuştur.(Blackman, 2012: 333)



Şekil 5.141. A. Mc. Queen illüstrasyonları – 2000

Kaynak: Cosgrave, B. (2003). Costume & Fashion a Complete History. s 214.



Şekil 5.142. A. Mc. Queen illüstrasyonları

Kaynak: Cosgrave, B. (2003). Costume & Fashion a Complete History. S 228.



Şekil 5.143. A. Mc. Queen illüstrasyon detayları

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 164.

5.19.Hüseyin Çağlayan - 1970

12 Ağustos 1970 yılında Kıbrıs, Lefkoşa’da doğmuş, 12 yaşındayken ailesi ile birlikte Londra’ya taşınmıştır. Henüz küçük yaşlardayken “ Ben modacı olacağım” diyen Çağlayan böylece moda üzerine ilk kararını vermiş ve 1993’te Londra’da bulunan “Central St. Martins College of Art and Design”’a gitmiştir. Çalışma hayatına ilk olarak Soho’da küçük dükkânlarda tasarımlarını satarak başlayan Çağlayan daha sonra Londra, Bronx’da tasarımlarını sunma şansını bulmuş ve bu sunumda birkaç tasarımı satılmıştır.



Şekil 5.144. Hüseyin Çağlayan

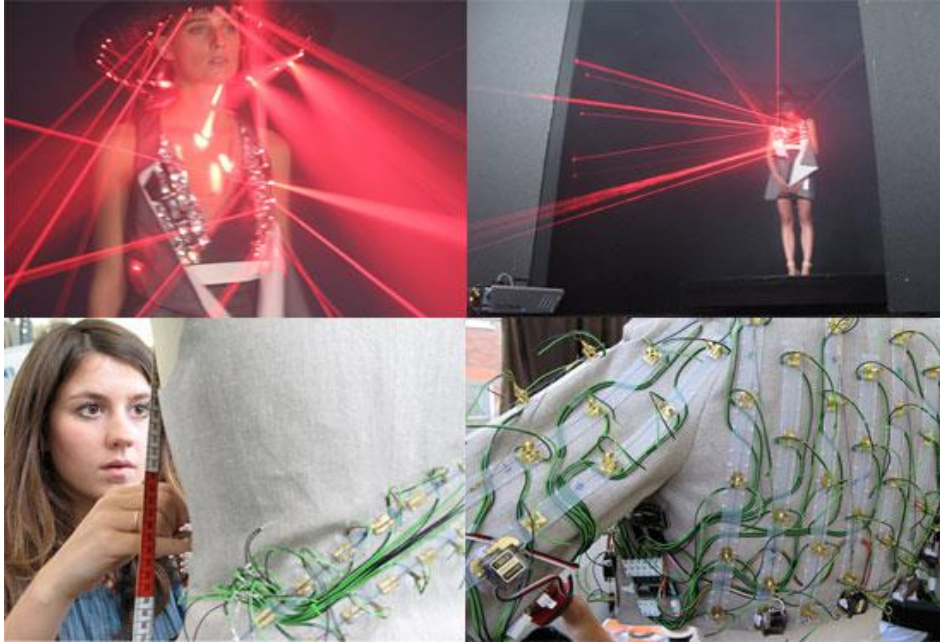
Kaynak: Wilcox, C. (2001) Radical Fashion, s 4.



Şekil 5.145. Hüseyin Çağlayan atölyesinde çalışırken

Kaynak: Wilcox, C. (2001) Radical Fashion, s 9. 47.

Londra’da düzenlenen bir moda yarışmasında(1995) büyük ödülün sahibi olmuştur. Bu ödül, moda dünyasında Hüseyin Çağlayan’ın bir adım daha ilerlemesini ve kreasyonlarını geliştirebilme şansı vermiştir ve Böylece henüz 25 yaşındayken ismini duyurmayı başaran Hüseyin Çağlayan ilk olarak Bjork’ ün tasarımlarını yapmıştır.



Şekil 5.146. Hüseyin Çağlayan’ın , tasarımlarından detaylar

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 151..

Hüseyin Çağlayan 1999 ve 2000 yılında “Yılın İngiliz Tasarımcısı” ödülünü iki kez alarak moda alanında etkisini dünyaya göstermiştir.

Hüseyin Çağlayan Entstolasyon çalışmaları ve kısa filmleri ile de bilinmektedir. Zengin hayal gücü sayesinde tasarladığı kostümlerin heykellerini de yapmaktadır. Özellikle İstanbul Modern’ de sergilediği tasarımları teknolojik gelişmeler, genetik bilimi ve kültürel kimlik gibi güçlü yorumlarıyla bireyin ve toplumun kendisini sorgulamasına neden olmaktadır. Doku, orantı renk gibi tasarımın tüm değerlerini çağdaş sanat mantığı içinde görebiliriz.(Fogg, 2014: 505)



Şekil 5.147. Hüseyin Çağlayan ‘ After Words’ temalı defilesinden tasarım örneği – 2000

Kaynak: Wilcox, C. (2001) Radical Fashion, s 51.

Hüseyin Çağlayan’ın ailesi 1974’de bölünme sonrası yaşadıkları topraklardan ayrılmak zorunda kalmışlardır. Bu yüzden tasarımlarında kültürel ve toplumsal etkileri baskın baskın bir şekilde görürüz . H. Çağlayan After Words (kelimelerden sonra) koleksiyonunda, topraklarını terketmek zorunda kalan insanların, ellerinde kalanlarla bir kimlik yaratma çabasını çok başarılı bir şekilde tasarımlarına da yansıtmıştır.



Şekil 5.148.Hüseyin Çağlayan ‘ After Words’ Koleksiyonu- 2000

Kaynak: Wilcox, C. (2001) Radical Fashion, s 53.

Çağlayan koleksiyonunu After Words koleksiyonunu 2000 yılında, Londra'daki Sadler's Wells Theater' da sade bir dekor içinde sergilemiştir. Dekordaki bu sadeğin aksine tasarımlar değişken bir karmaşıklığı yansıtıyordu. Geniş kumaşlar başkalaşarak oldukça yalın tunik elbiselere ve sonrasında koltuk iskeletleri bavullara dönüşüyordu. Ani bir değişiklikle model, fırırlı bir bluzun altına giymiş olduğu basit bir iç etekle belirerek üzerine bastığı masanın ortasındaki dairesel paneli geri çekiyor, gizlenmiş iki kulpu bulunan ahşap eteğin, iç içe geçiş basamaklı panellerini yukarı kaldırmasını sağlıyordu. (Fogg, 2014: 504)



Şekil 5.149.Hüseyin Çağlayan ' After Words' Koleksiyonu ahşap basamaklı paneller - 2000

Kaynak: Blackman, C. (2012). 100 Years of Fashion, s 219.



Şekil 5.150.Hüseyin Çağlayan İllüstrasyonları

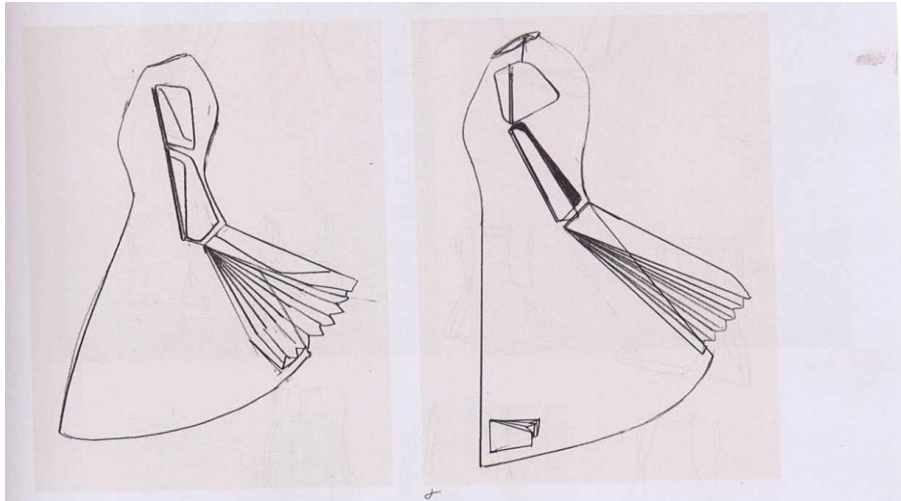
Kaynak: Blackman, C. (2012). 100 Years of Fashion, s 342.

Çağlayan sadece moda tasarımında kendisini geliştirmekte yetinmemiş yönetmenlik, enstolasyon sanatçısı olarak da kendisini kanıtlamıştır. Bu yönde çekmiş olduğu kısa filmlerde oldukça ses getirmiştir. 2005’de yönetmenliğini yaptığı ve başrolünde Tilda Swinton’ın oynadığı “Absent Presence – Olmayan Varolma” adlı filmi de çok başarılı bulunmuştur.



Şekil 5.151. Hüseyin Çağlayan İllüstrasyonları

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 44.



Şekil 5.152. t-e-l-e-p-a-t-h-y - Koleksiyonundan, İllüstrasyonlar - 2000

Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 45.

6. MODA İLLÜSTRASYONU ve TEKNOLOJİ

20 yy'ın sonlarına doğru, bilgisayarların hemen her alanda kullanılması, doğal olarak moda illüstrasyonlarını da etkilemiştir.1985 yılında ilk bilgisayar destekli illüstrasyon programları (CAD), tekstil sektöründe kullanılmaya başlanmıştır.

Kimilerine göre bilgisayar kullanımının, illüstrasyonların artistik özelliklerinin kaybolmasına sebep verdiği vurgulansa da; günümüzde teknoloji ve illüstrasyon çoğu kez ayrılmaz bir bütün olarak da görülebilmektedir.

Bilgisayar destekli donanım ve yazılım çözümleri konusunda sürekli yenilikler yapılmaktadır.Bugün artık tekstil sektörü ve eğitim kurumları da dahil birçok alanda, bu sistemler çok sık kullanılmaktadır.



Şekil 6.1. Bilgisayarda yapılmış Moda illüstrasyonları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 102.



Şekil 6.2. Moda illüstrasyonları ve bilgisayarda yapılan farklı uygulamalar

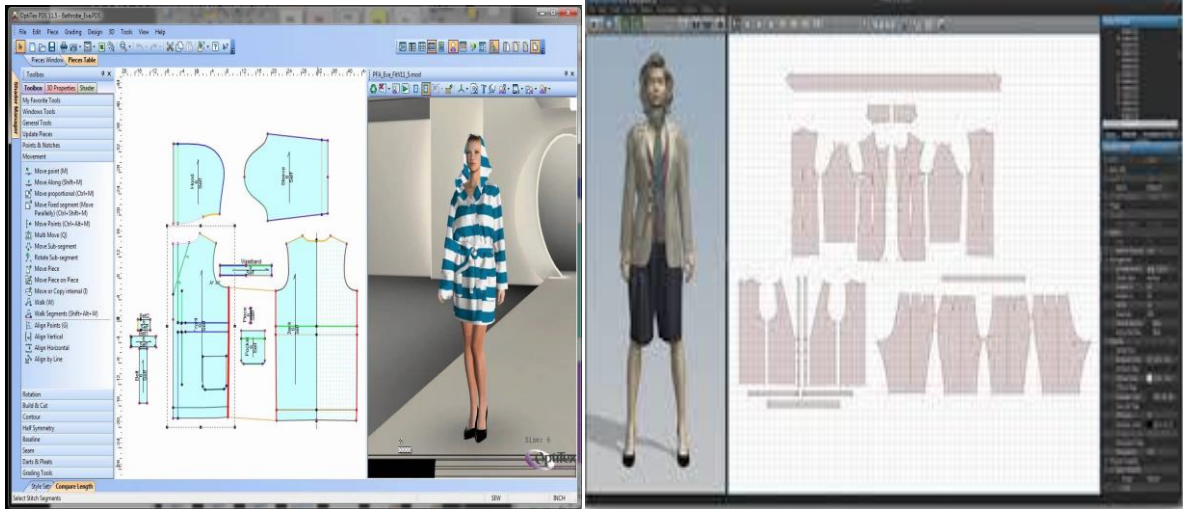
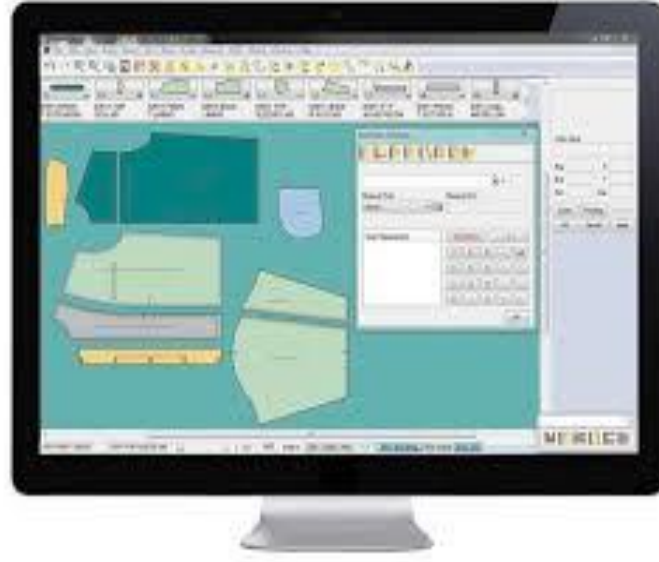
Kaynak: Waddel, G.(2004) How Fashion Works, s 161.

Bilgisayar destekli desen programları sadece çizim aşamasında değil, üretim sürecinin birçok aşamasında da önemli rol oynar. Özellikle seri üretimde bilgisayar teknolojisinden çok sık faydalanılmaktadır. Günümüzde, tasarımın yanında; kalıp, kumaş, renk ve aksesuar seçenekleri gibi önemli konularda bilgisayarların katkısı tartışılmaz bir gerçektir.



Şekil 6.3. Kalıp için geliştirilmiş sistemler

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 104.



Şekil 6.4. Bilgisayar ve kalıp programları

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 73.

Çizilen moda illüstrasyonlarının , üretim aşamasındaki en önemli sıkıntısı, kalıbının hazırlanması ve farklı bedenlere uyarlanmasıdır. Bilgisayar sistemlerinin, bu konuda büyük kolaylık sağladığı görülmektedir.

Eskiden bir örneği, birkaç şekilde yapabilmek, saatler hatta günler alabiliyorken; günümüzde bunların düşünülen ve yaratılmak istenen haldeki sonuçları, bilgisayarın birkaç tuşu ile çok kısa sürede görüntülenebilmektedir. Bu da tasarımcılara büyük avantajlar sağlar.



Şekil 6.5. Günümüz bilgisayar programları ve tasarımcının işini kolaylaştıran çözümler

Kaynak: Cosgrave, B(2003). Costume & Fashion a Complete History. s 250.

Bilgisayar programları, kadın ve erkek giyiminin yanında; çocuk ve bebek giyiminde de sıkça kullanılmaktadır. Dünya genelinde tekstil sektörünün her alanına hizmet verebilmek için yarışan büyük şirketler bulunmaktadır. Bu şirketler, hemen her gün, yeni ve etkileyici çalışmalar yaparak sektöre katkı sağlamaktadırlar..

Bilgisayarların, tasarım alanında kullanıldığı ilk dönemlerde, bu tarz çalışmaların, çizimlerdeki artistik özellikleri körelteceği ve moda çizimlerinin tekdüze hale geleceği konusunda çeşitli endişeler oluşmuştu. Zamanla görüldü ki, bu alanda yapılanlar da geliştirildi ve tasarımcıların kendi tarzlarını sisteme taşıyacak yeni aletler, aksesuarlar geliştirilerek bu konuda ciddi kolaylıklar sağlandı.

Günümüzde , tasarımcıların kendi çizimlerini kullanarak farklı alternatifler de yapabilecekleri desen programları ve aksesuarlar da geliştirilmiştir.



Şekil 6.6.El becerilerini kullanmak isteyenler için geliştirilen çözümler

Kaynak: Jones J. S. (2002) Fashion Design, s 46.

Her alanda olduğu gibi, bilgisayar teknolojilerinin tasarımda kullanılmasının hem avantajları, hem de dezavantajlarının olması doğaldır. Bu teknolojilerin ilk çıkış tarihlerinden bu yana, bu konuda çok önemli atılımlar yapılmış, sistemler sürekli geliştirilmiştir. Bugün artık birçok tasarımcı bunları kullanmakta ve kolaylıklarından faydalanmaktadır.

Tüm bunların yanında, sektörde profesyonel olarak çalışan; pratik bilgileri olan fakat çizim konusunda yeteneği olmayan birçok kişi için, bu programların büyük faydasının olduğu da tartışılmaz bir gerçektir. Artık bilgisayar destekli tasarım, profesyonel bir iş kolu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Elde çizim yapabilmek önemli ve değerli bir özelliktir. Bunu bilgisayar destekli tasarımla destekleyebilmek ve bu tarz sistemlere hakim olabilmek ise artı bir değerdir ve tasarımcıya birçok avantaj sağlar.

7. SONUÇ

Tarih boyunca bir çok farklı kültür; farklı yöntemler deneyerek, kıyafetlerini güzelleştirmeye, süslemeye çalışmıştır. Kıyafet her zaman, önemli bir kavram olarak önemini korumuştur.

19.yy'ın ikinci yarısında yaptığı çalışmalarla adından söz ettiren ve tasarımcıların babası olarak kabul edilen, C. F. Worth ile birlikte; o güne kadar daha çok terzilerden sorulan giyimde çok büyük değişiklikler olduğunu görmekteyiz.

C. F. Worth, ilk koleksiyonunu hazırlayarak; tasarımın öneminin artması ve tasarım kavramının öne çıkmasında büyük katkılarda bulunmuştur. Yaptığı illüstrasyonlarla da değişimdeki etkisini, fazlasıyla göstermiştir.

O'nuna çıktığı yoldan gelen 20.yy modacıları Paul Poiret , Mariano Fortuny ve diğer tasarımcılar, günümüze kadar sürecek olan bir furyanın yani; tasarım ve tasarımcı kavramının temelini atarlar.

Tasarım ve moda algısı, dünyadaki belli başlı olaylara, dönemlere göre değişse de, bugün artık özellikle modern toplumlarda, oldukça önemli bir yere sahiptir.

Moda tasarımı ve illüstrasyon birbirine bağlı kavramlardır. Modern moda olgusunun ortaya çıktığı 19.yy sonundan günümüze kadar, bu konularda değişim yaşansa da; bunların önemi günümüze kadar artarak süregelmiştir.

Araştırmada, özellikle 20.yy modasını etkileyen sebepler ve bu konularda yaşanan değişimlerin toplumsal etkileri oldukça çarpıcı bir şekilde görülmektedir.

Özellikle, endüstriyel, ticari, sanatsal ve evrensel bakış açılarıyla gelişen toplumsal olaylarla birlikte, yaşanan değişimler modayı ve moda illüstrasyonunu fazlaca etkilemiştir. Ayrıca, Kübizm, Fütürizm gibi birçok akımın moda ve illüstrasyonla doğrudan etkileşim içinde olduğu da görülmektedir..

Bu çalışmayla tarihsel süreçteki bu değişiklikler anlatılmaya çalışılmış; tasarımcılar, fikirleri ve illüstrasyonları detaylı olarak ele alınmıştır.

Günümüz moda dünyasının hızla değişen rekabet ortamında, tasarımcıların gerekli donanımına sahip; gelişmelere ve değişimlere ayak uydurabilecek yeterlilikte olması gerekmektedir.

Bilgisayarların hemen her alanda kullanılması doğal olarak moda illüstrasyonlarını da fazlasıyla etkilemiş ve tekstil sektöründe bu yeni alan, ayrı bir iş kolu olarak önem kazanmıştır.

Her alanda olduğu gibi, günümüzde teknolojinin moda ve moda illüstrasyonuna katkısı

tartışılmaz bir gerçektir. Günümüzde eğitim kurumları ve tekstil sektöründe, artık, bilgisayar kullanımını oldukça yaygındır. Bu konuyla ilgili programlar, her geçen gün geliştirilerek sektöre büyük katkı sağlamaktadır.

Bilgisayar destekli tasarımın ilk dönemlerinde; bu tarz sistemlerin, moda çizimlerinin artistik değerini kaybetmesine sebep olacağı yolundaki varsayımlar, bu alanda gerçekleştirilen yenilikler sayesinde artık eskisi kadar endişe edilmemesi gerektiğini düşündürmektedir.

Hatta, son yıllarda yaşanan, eskiye, geçmişe özlem neticesinde; elde yapılan çizimlere olan ilgi, düşünülmenin aksine artmış ve bu tarz çalışmalar ayrı bir değer kazanmıştır.

Yani bilgisayar destekli tasarım ayrı bir koldan gelişmekte, elde çizim ise önemini kaybetmeden ilgi görmeye devam etmektedir.

Günümüzde, teknoloji hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olmuştur ve neredeyse kullanılmadığı alan yok gibidir. O yüzden, bu sistemleri; tekstil sektöründe de gerektiği gibi değerlendirmenin ve kullanmanın kaçınılmaz faydaları olduğu görülmektedir.

Özellikle, küreselleşmenin büyük hız kazandığı günümüzde, birçok büyük şirketin tasarımı bir ülkede, üretimi başka bir ülkede yaptırdığı düşünülürse; bu tarz programların kullanım kolaylığı, güvenilirlik, hız, erişilebilirlik gibi birçok konuda, kişilere ve firmalara avantaj sağladığı tartışılmaz bir gerçektir..

Moda ve moda illüstrasyonunda yaşanan değişiklikler, gelişmeler; bu çalışmada detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Sektör içerisinde olan ve moda eğitimi alan öğrenciler için; moda tarihinde yaşanan konuların bilinmesi ve anlaşılması oldukça önemlidir. Bu çalışma, öğrenciler ve sektörde bulunanlar için önemli katkılar sağlayacaktır.

8. KAYNAKLAR

Blackman, C .(2012). 100 Years of Fashion. London: Laurence King Publishing Ltd.

Cosgrave, B. (2003). Costume & Fashion a Complete History. London: Octopus Publishing Ltd.

Fogg, M. (2014) Modanın Tüm Öyküsü. İstanbul: Hayalperest Yayınevi Dağ. San. Ltd.

Jones J. S. (2002) Fashion Design. London: Laurence King Publishing Ltd.

Wilcox, C. (2001) Radical Fashion, London: Victoria and Albert Museum Press.

Waddel, G.(2004) How Fashion Work. London: Blackwell Science Ltd,

Faerm, S.(2010) Fashion Design Course. London: Thames & Hudson Ltd.

<http://glamourdaze.com/history-of-womens-fashion>. 02.09.2014

<http://www.artdesignfashion.com/timelines/> 10.09.2014

http://fashionartdaily.blogspot.com.tr/2009/11/fashion-illustration.html#.VFOOV_SUeII
15.10.2014

<http://fashionillustrationtoday.blogspot.com.tr/> 22.10.2014

<http://fashionlexicon.net/> 01.11.2014

http://www.as8.it/edu/writing/MMD494_thesis_ceren.pdf 08.11.2014

<http://ginapress.wordpress.com/2011/11/29/history-of-fashion-illustration/> 08.11.2014

<http://fashillustration.blogspot.com.tr/2009/05/fashion-illustration-time-traveling.html>
26.11.2014

<http://fashillustration.blogspot.com.tr/> 05.01.2015

<http://www.gutenberg.org/files/34472/34472-h/34472-h.htm> 06.01.2015

<http://www.lacebutton.com/web/8-blog/46-history-of-fashion-illustration> 12.01.2015

<http://zimmer.csufresno.edu/~monicaf/histfashplates.htm> 24.01.2015

http://www.nlr.ru/eng/exib/moda_hist/ 28.01.2015

<http://www.fashion-era.com/> 02.02.2015

<http://hubpages.com/hub/FashionHistoryLadiesFashionDesignsofthe1930>. 04.05.2015

https://tr.wikipedia.org/wiki/Coco_Chanel 02.02.2015

9.ÖZGEÇMİŞ

1965 yılında Düzce’de doğdu. İlk ve orta öğrenimini İstanbul’da tamamladıktan sonra girdiği Bakırköy Anadolu Kız Meslek Lisesi Resim Bölümü’nden 1984 yılında mezun oldu. Aynı yıl, Marmara Üniversitesi G. S. F. Tekstil ve Moda Tasarımı bölümüne girmeye, hak kazandı. 1988 yılında buradan mezun oldu. 1989 yılında, Semih Yener Eğitim Merkezi’nde tasarım öğretmeni olarak işe başladı ve 2000 yılına kadar burada çalıştı. Daha sonra İngiltere’ye gitti ve Class Act. Firmasında, tasarım danışmanı olarak görev aldı. 2004’de gittiği Kıbrıs’ta, 2010 yılına kadar; Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi’nde Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü Başkan Vekilliğini yaptı. 2012’den beri İstanbul Aydın Üniversitesi’nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.